

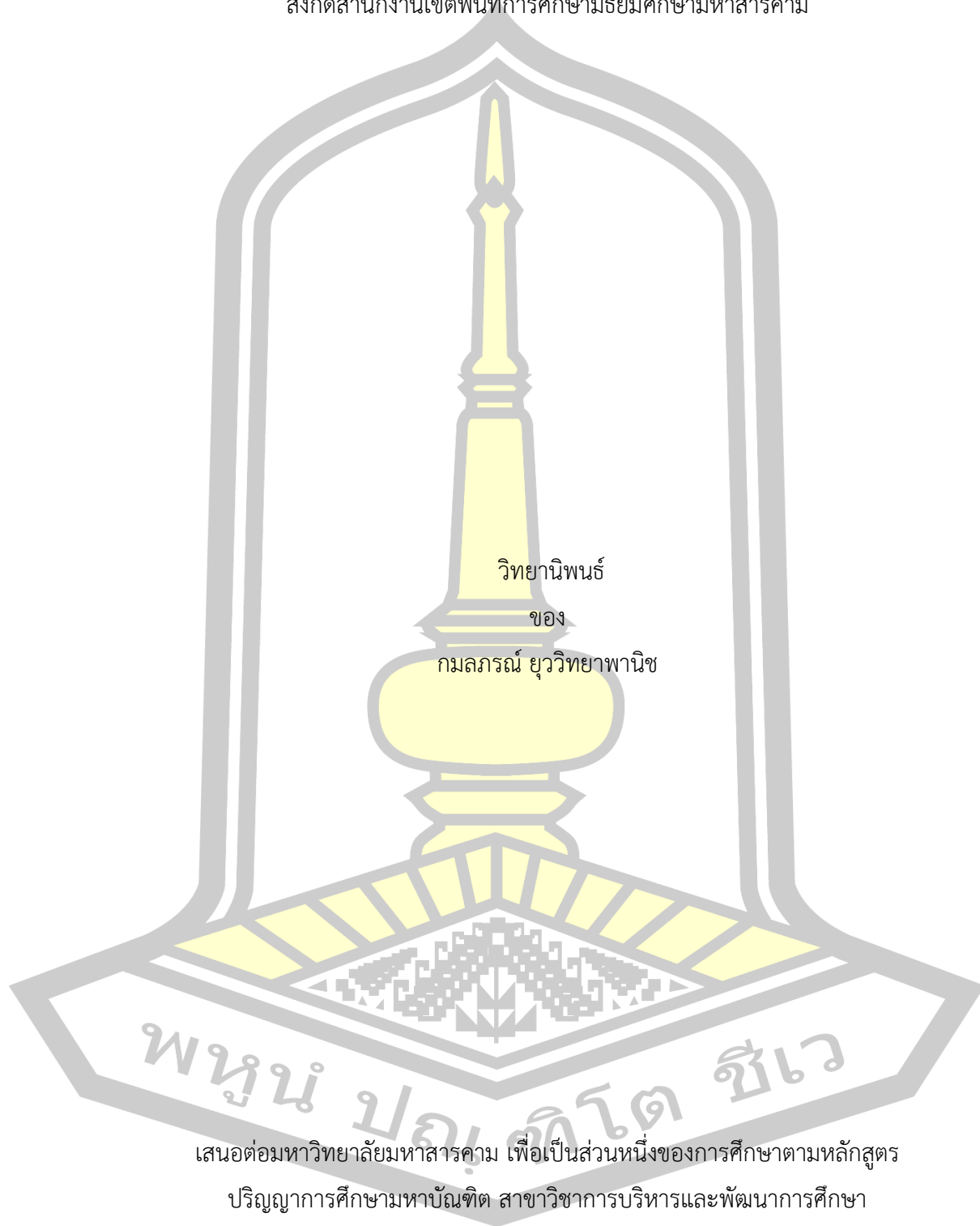
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
กมลภรณ์ ยู่วิทยาพานิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มีนาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

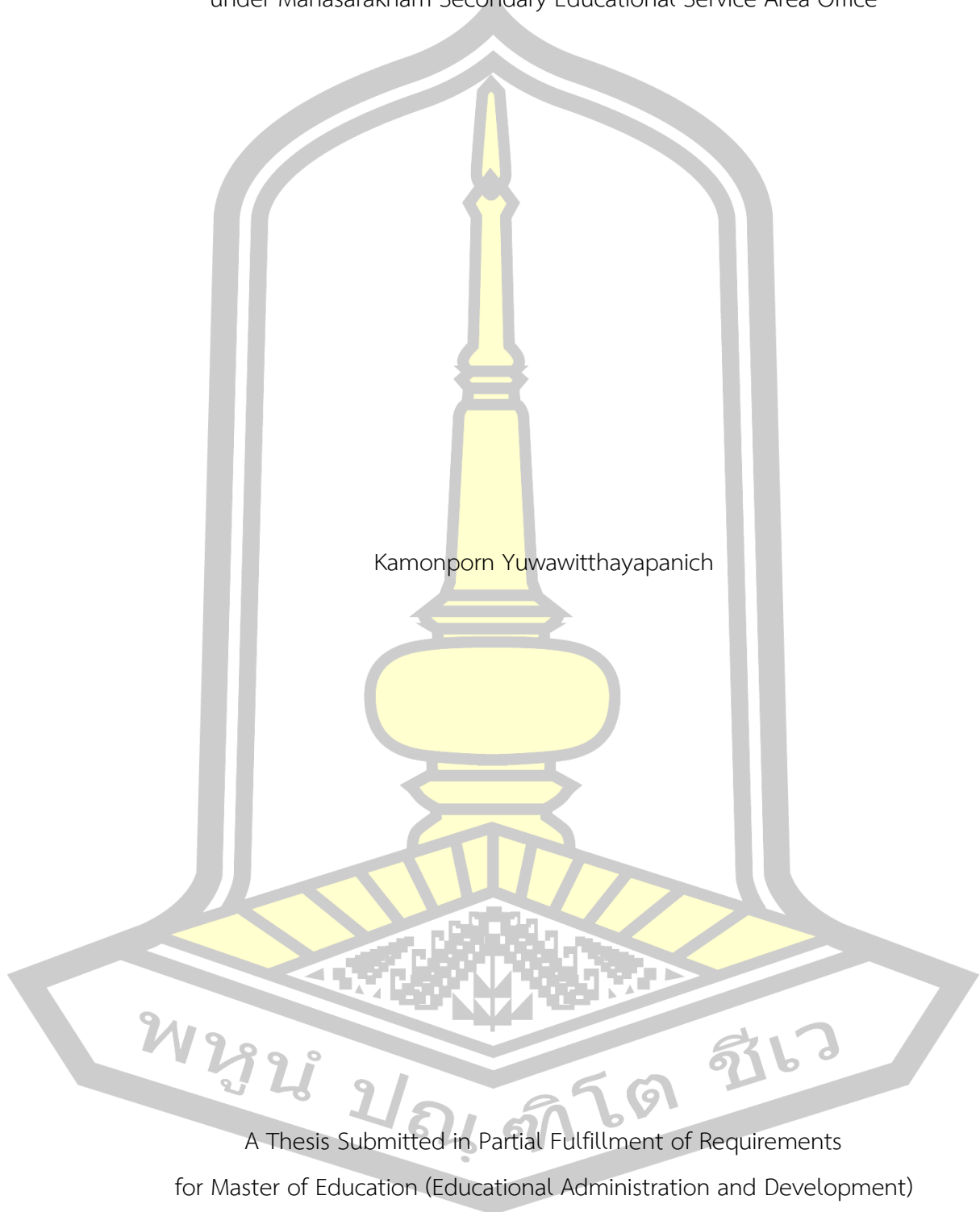
วิถยานิพนธ์
ของ
กมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มีนาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Programs to Enhance in Digital Leadership of School Administrators
under Maharakham Secondary Educational Service Area Office

Kamonporn Yuwawitthayapanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

March 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวกมลภรณ์ ยู่วิทยาพานิช แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ศุภชนกฤษ ยอดสละ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

.....
(ศ. ดร. อนงค์ฤทธิ์ แข็งแรง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม		
ผู้วิจัย	กมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การดำเนินการวิจัยมีลักษณะเป็นการวิจัยแบบวิธีผสม แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 393 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 6 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

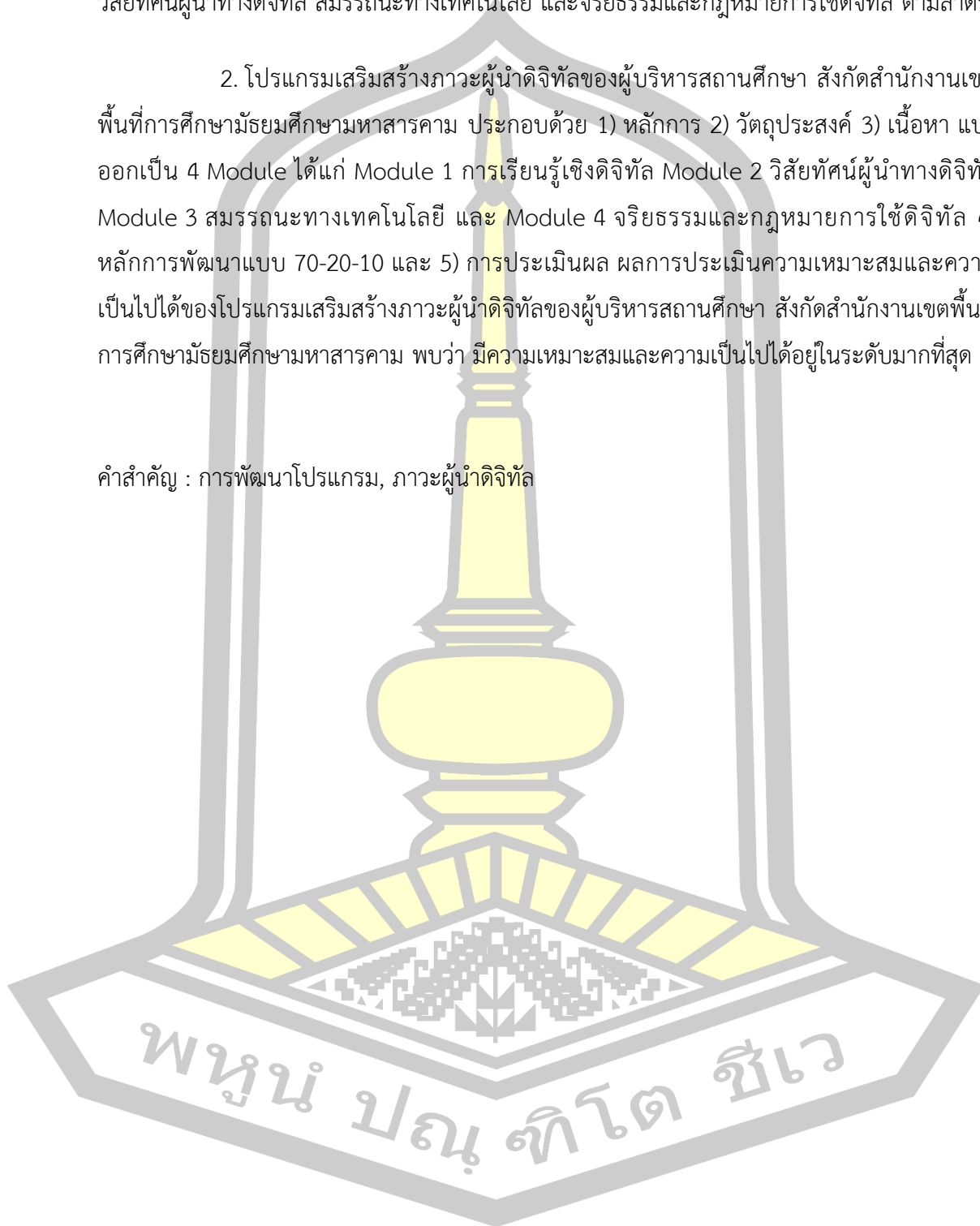
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเรียนรู้เชิงดิจิทัล
วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ตามลำดับ

2. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่ Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ Module 4 จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล 4) หลักการพัฒนาแบบ 70-20-10 และ 5) การประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, ภาวะผู้นำดิจิทัล

TITLE	Development of Programs to Enhance in Digital Leadership of School Administrators under Mahasarakham Secondary Educational Service Area Office		
AUTHOR	Kamonporn Yuwawitthayapanich		
ADVISORS	Surachet Noirid , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the current conditions, desirable conditions, and the needs of digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham. 2) to develop the digital leadership enhancement program of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham. The research methodology consisted of 2 phases as follow ; phase 1 was the study of current conditions, desirable conditions, and the needs of digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham. The sample group was school administrators and teachers amount 393 people under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham and found by Stratified random sampling method and school size as a unit of randomness. Research instrument was a questionnaire. Phase 2 was program development to enhance digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham. The information providers included 6 administrators and teachers form schools that were good practices, as well as 5 educational experts, selected through purposive sampling. The research instruments were semi structured interview and the

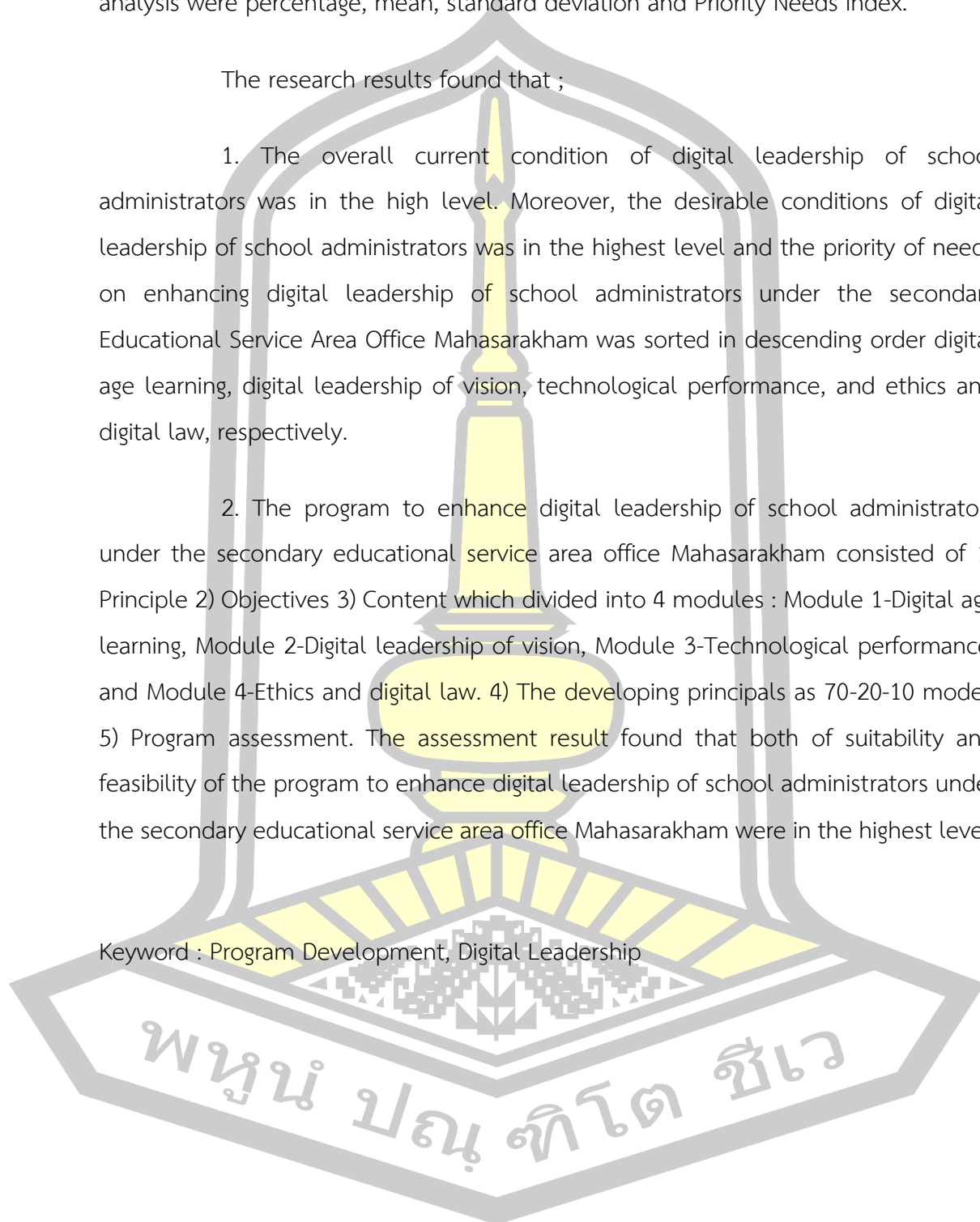
assessment of suitability and feasibility of the program. The statistics that used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Priority Needs Index.

The research results found that ;

1. The overall current condition of digital leadership of school administrators was in the high level. Moreover, the desirable conditions of digital leadership of school administrators was in the highest level and the priority of needs on enhancing digital leadership of school administrators under the secondary Educational Service Area Office Mahasarakham was sorted in descending order digital age learning, digital leadership of vision, technological performance, and ethics and digital law, respectively.

2. The program to enhance digital leadership of school administrators under the secondary educational service area office Mahasarakham consisted of 1) Principle 2) Objectives 3) Content which divided into 4 modules : Module 1-Digital age learning, Module 2-Digital leadership of vision, Module 3-Technological performance, and Module 4-Ethics and digital law. 4) The developing principals as 70-20-10 model. 5) Program assessment. The assessment result found that both of suitability and feasibility of the program to enhance digital leadership of school administrators under the secondary educational service area office Mahasarakham were in the highest level.

Keyword : Program Development, Digital Leadership

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภธนภุชณธ์ ยอดสละ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้แนวคิด ให้คำแนะนำตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนทางการวิจัย จนทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตา อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำวิจัยการดำเนินชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาในการประเมินและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยดูแลช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ และขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ ตลอดจนผู้ที่เคารพนับถือทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มีความร่วมมือ ช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

กมลภรณ์ ยูววิทยานิพนธ์

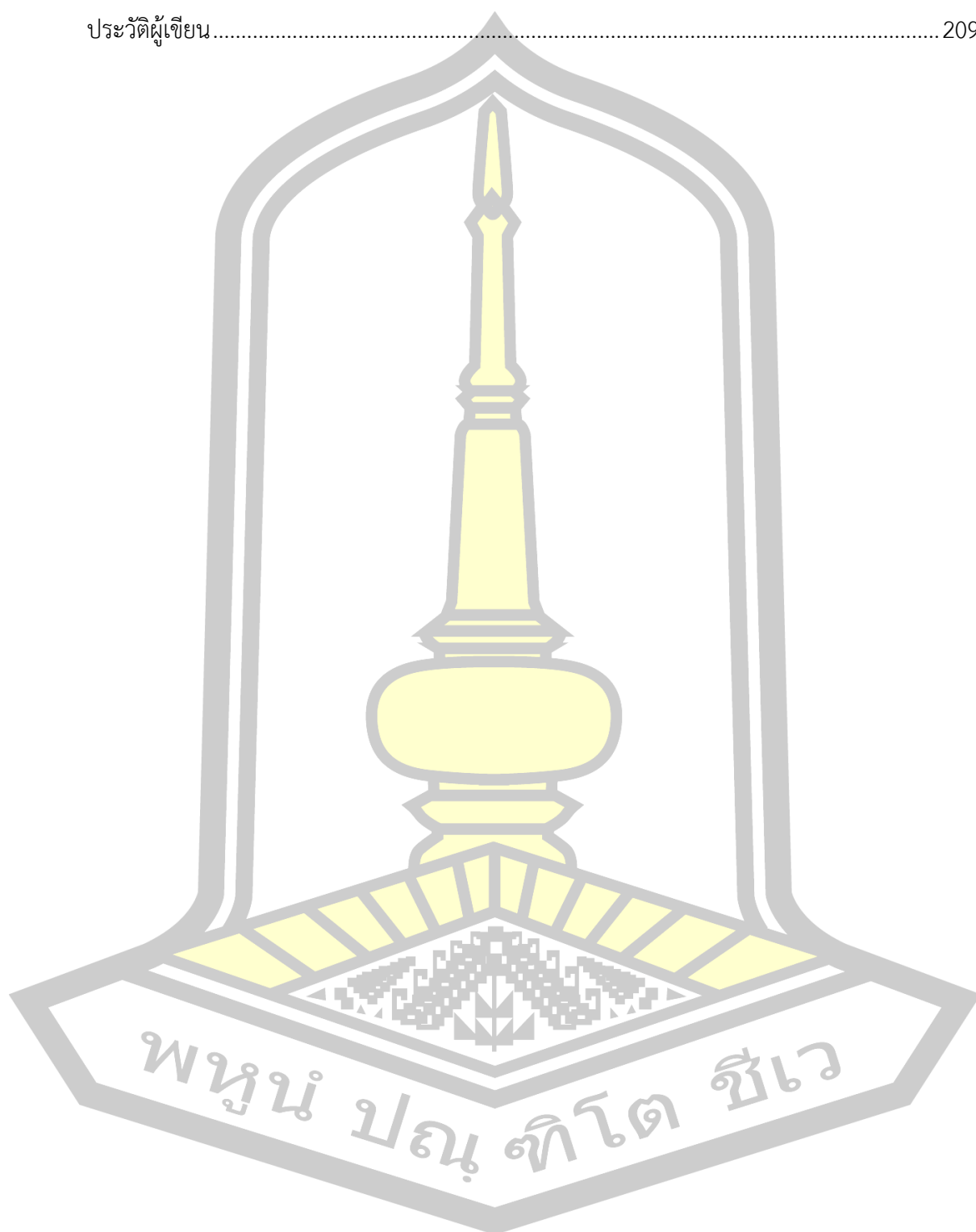
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	36
การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI).....	47
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	52

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
งานวิจัยในประเทศ	63
งานวิจัยต่างประเทศ	66
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	70
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	72
ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	118
ความมุ่งหมายของการวิจัย	118
สรุปผล	118
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	134
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	135
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	138
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	150
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	155
ภาคผนวก จ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	179

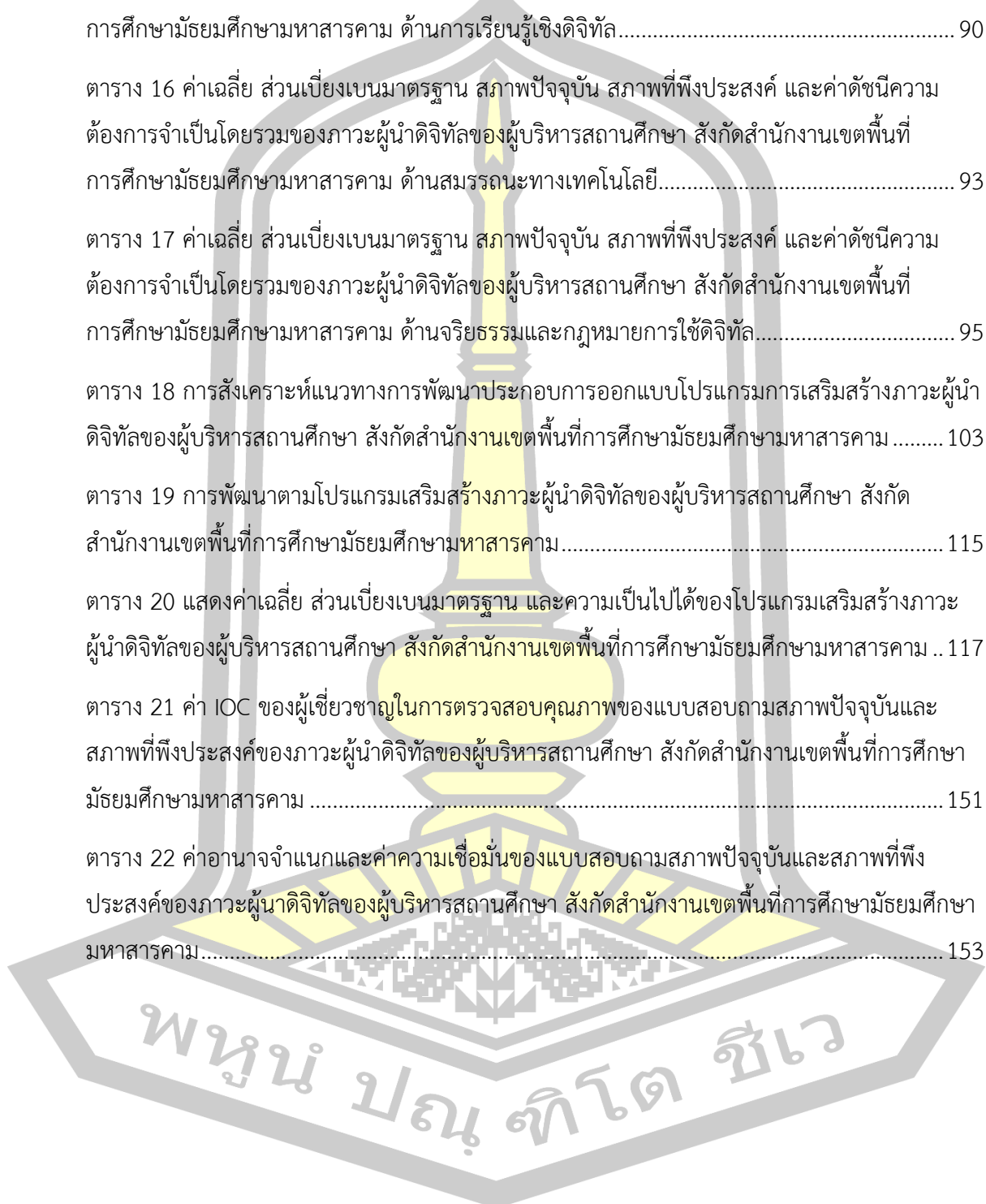
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างภาพประกอบการดำเนินการวิจัย206
ประวัติผู้เขียน.....209

สารบัญตาราง

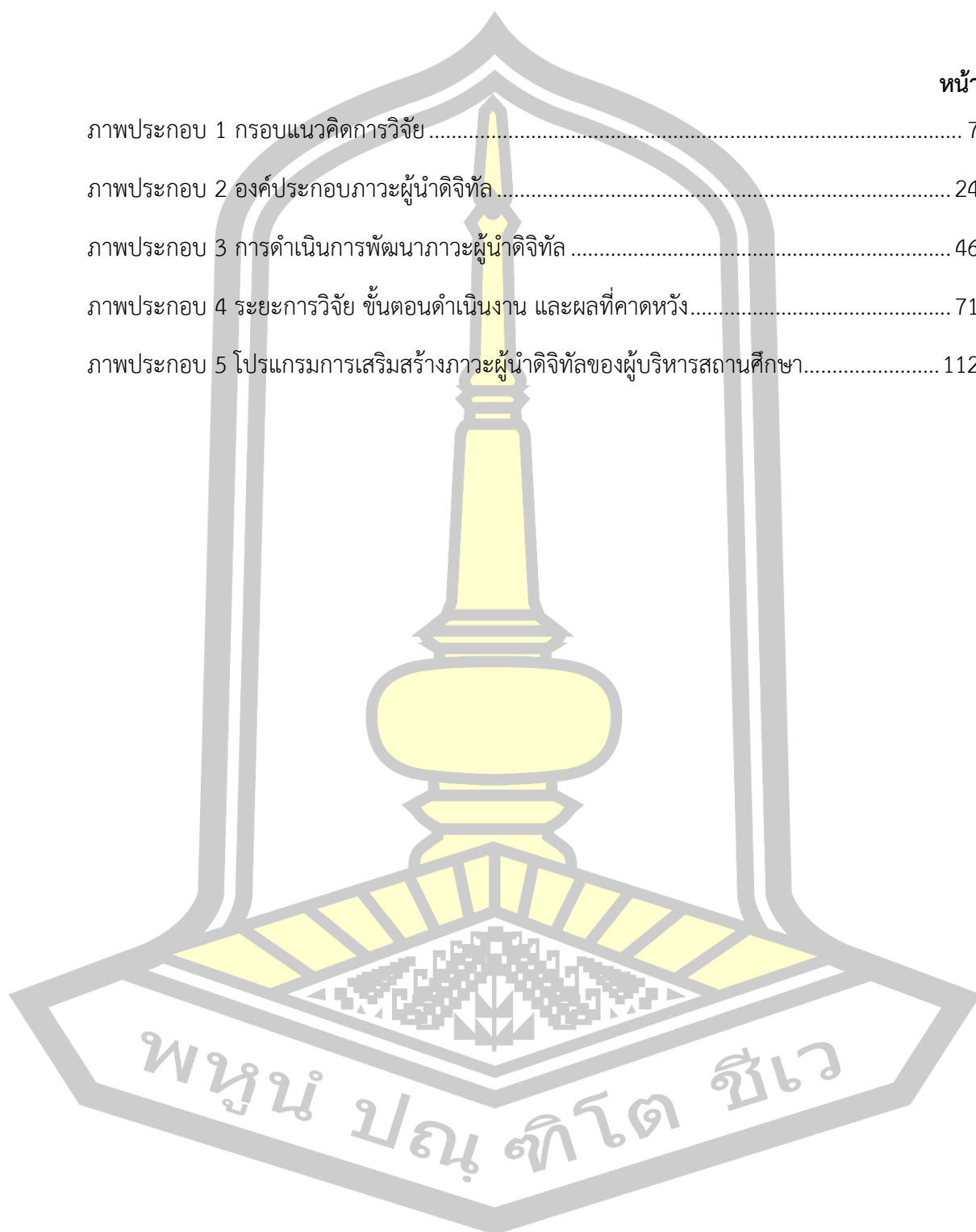
	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล	20
ตาราง 2 สังเคราะห์ค่าขององค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล.....	22
ตาราง 3 สังเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล	23
ตาราง 4 การวิเคราะห์วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม	35
ตาราง 5 สรุปการวิเคราะห์หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล	36
ตาราง 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล	38
ตาราง 7 การวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรม.....	41
ตาราง 8 สังเคราะห์ค่าขององค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม	43
ตาราง 9 สังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม	44
ตาราง 10 แสดงข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	54
ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	73
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานระดับ การศึกษา และขนาดของสถานศึกษา.....	84
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	86
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	87

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล.....	90
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี.....	93
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล.....	95
ตาราง 18 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประกอบการออกแบบโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	103
ตาราง 19 การพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	115
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ..	117
ตาราง 21 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	151
ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	153

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล.....	24
ภาพประกอบ 3 การดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล.....	46
ภาพประกอบ 4 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินงาน และผลที่คาดหวัง.....	71
ภาพประกอบ 5 โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา.....	112

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญกับความท้าทายที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ การศึกษา ตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2580) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดเป้าหมายให้การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในภาคการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีการเน้นการพัฒนาการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะดิจิทัลให้กับเยาวชนและบุคลากรการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานที่ต้องการผู้มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในระดับสูง การพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาไม่เพียงแต่จะช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่ยังเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงเรียนและสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีในระบบการศึกษาของไทยจึงไม่ใช่แค่การใช้อุปกรณ์หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอน แต่ต้องสามารถบูรณาการกับวิธีการจัดการที่ทันสมัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลที่จะช่วยในการบริหารจัดการโรงเรียนและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งนี้จึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ต้องการบุคลากรที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและเติบโตในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การศึกษาในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาตามความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล โดยจะต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างทักษะและความรู้ที่ทันสมัยในด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศให้ไปในทิศทางที่ตั้งไว้

ดั่งที่ รองศาสตราจารย์ ดร.จิณฉวีตร ประโคทัง ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมี ภาวะผู้นำ หลักการ และแนวคิดในการบริหารที่ต้องมีความทันสมัย รู้เท่าทันโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา โดยเฉพาะยุคนี้เป็นยุคของโลกดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโลกดิจิทัลเป็นอย่างดี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (จิณฉวีตร ประโคทัง, 2561) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญ ในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงไม่ใช่แค่การให้ความรู้ทาง วิชาการ แต่ยังต้องเน้นการฝึกอบรมและพัฒนาในด้านทักษะดิจิทัลเพื่อให้สามารถบริหารงานและ พัฒนาการศึกษาในทิศทางที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวและ การพัฒนาของสถานศึกษาในอนาคต

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคที่ เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกด้าน โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการ ยกระดับการศึกษาผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามจุดเน้นของแผนการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ บริหารจัดการและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจะสามารถใช้ เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการสอน การประเมินผล และการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้านภาวะผู้นำดิจิทัลไม่เพียงแต่ช่วย เสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยี แต่ยังรวมถึงการปรับวิธีคิดและทัศนคติของผู้บริหารที่สามารถนำ เทคโนโลยีมาปรับใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารจัดการการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้วยความเข้าใจในบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ การพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลในระบบการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการตอบสนองต่อ ความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดแค่ภายใน ห้องเรียน แต่ยังสามารถขยายการเรียนรู้ไปสู่สื่อการศึกษาภายนอกห้องเรียน เช่น การเรียนออนไลน์ และการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้การศึกษาสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาผู้นำดิจิทัล จึงเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญในการพัฒนาการศึกษาภายในประเทศ โดยมุ่งหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเรียนรู้เชิงดิจิทัลและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อเป้าหมายของการสร้าง “การศึกษายุคใหม่” ที่สามารถปรับตัวได้ ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีและการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การพัฒนา ผู้บริหารในด้านนี้จึงไม่เพียงแต่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบที่ทันสมัยและมี คุณภาพสูงขึ้น แต่ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสามารถ รับมือกับความท้าทายในอนาคตได้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ดำเนินการตามกรอบวิสัยทัศน์ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สร้างคุณภาพผู้เรียน บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน” มีเป้าประสงค์หลักในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นมืออาชีพโดยใช้เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ในจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 มีการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูล สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบโดยใช้ SPACER Process ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ดังคำนิยามขององค์กรที่ว่า สร้างคุณภาพที่ดี มีธรรมาภิบาล บริการด้วยใจ และนำสมัยด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566) จากรายงานผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ระบุปัญหาและอุปสรรคที่พบในการส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การผลิตสื่อดิจิทัล และการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษาในสังกัด คือ บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอต่อภาระงานจริง ก่อให้เกิดปัญหาในการรายงานผลการประเมินด้านต่าง ๆ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามจำเป็นต้องมีทักษะในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และมีการอบรมเสริมสร้างทักษะ ความรู้และประสบการณ์ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและสามารถวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านโซเชียลมีเดีย สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และสามารถร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เป็นการเรียนรู้เชิงดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำประสบการณ์ เทคนิคกระบวนการที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาทักษะของ ผู้เรียนต่อไปและพัฒนาส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาอันจะส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำ ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ใน ระดับใด
2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่สามารถนำไป เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาการบริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ได้โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการภาวะผู้นำ ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้อย่าง เหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1.1 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล
- 1.1.2 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล
- 1.1.3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี
- 1.1.4 จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

1.2 วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

- 1.2.1 การฝึกอบรม
- 1.2.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 1.2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยได้ 2 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,727 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2566

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และครูผู้สอนจำนวน 317 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2566 รวม จำนวน 393 คน

2.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแนวทางการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

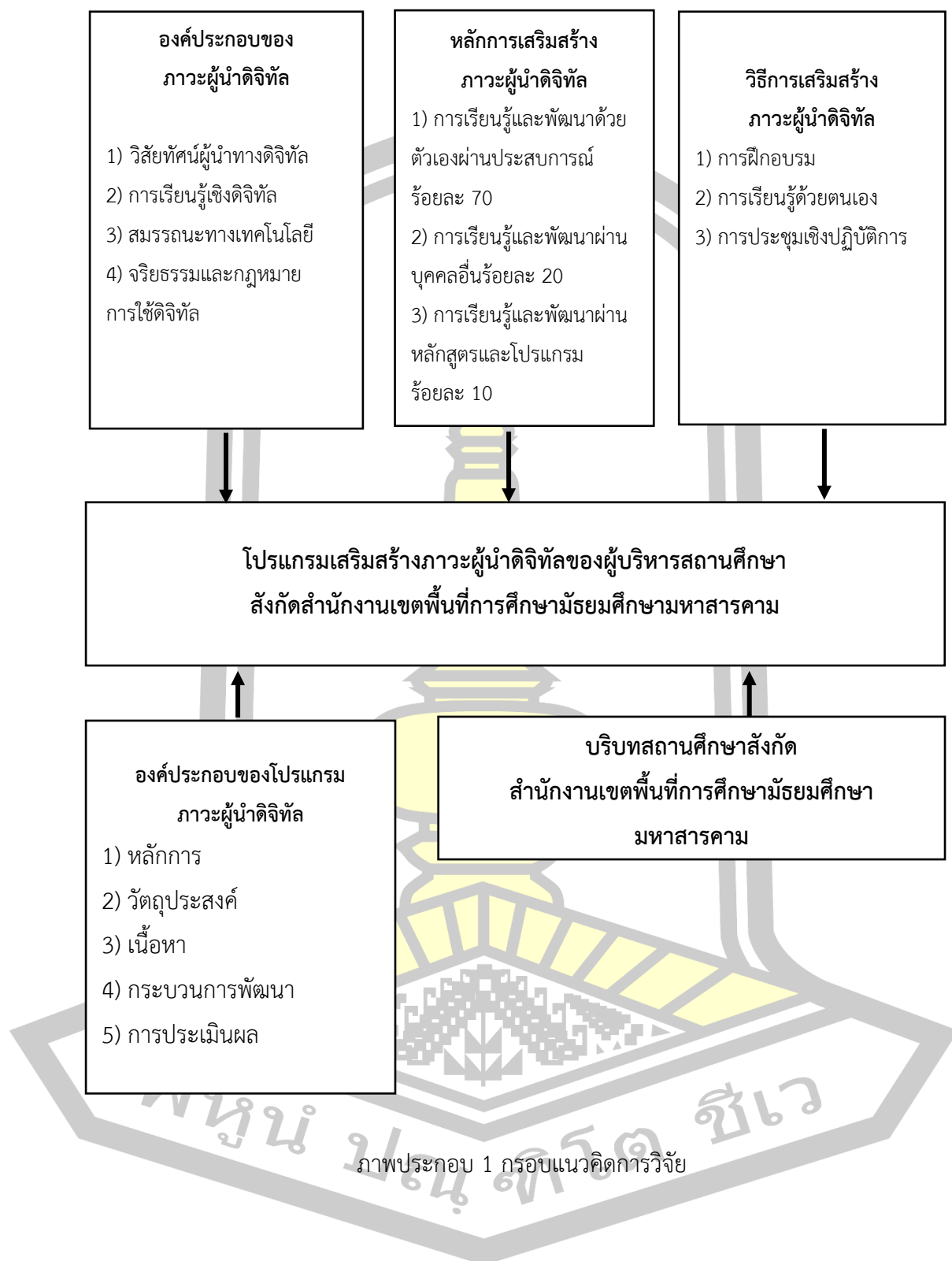
2.2.2 กลุ่มผู้ประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปหรือเป็นผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารของนักวิชาการศึกษา ได้แก่ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558), กนกอร สมปราชญ์ (2560), อัจฉรา นิยมภา (2561), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), Kozloski (2006) และ Elliott (2017) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล
2. หลักการพัฒนาบุคลากร ตามหลักการ 70 : 20 : 10 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจาก อารมณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2559), ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆมาต (2561), สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2563) ประกอบด้วย 1) เรียนรู้และพัฒนาผ่านประสบการณ์ ร้อยละ 70 2) เรียนรู้และพัฒนาผ่านบุคคลอื่น ๆ ร้อยละ 20 3) เรียนรู้และพัฒนาผ่านหลักสูตรและโปรแกรม ร้อยละ 10
3. วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจาก พันัส ทันนาคินทร์ (2548), สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง (2553), พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2554), จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555), McCauley (1986) และ DuBrin (1995) ประกอบด้วย 1) การฝึกอบรม 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. องค์ประกอบของโปรแกรม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจาก อารัง บัวศรี (2542), สุमितรา พงศธร (2550), ปริญญา มีสุข (2552), กนกอร กวานสุพรรณและคณะ (2560) และ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) สรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การประเมินผล

จากกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ชุดโมดูลที่บรรจุกิจกรรมในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย ชุดฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้รูปแบบและวิธีการพัฒนา คือ 1) การฝึกอบรม 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนการสอน และการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีความเข้าใจ สามารถสร้างสรรค์ เข้าถึงและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

2.1 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี สามารถกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจน สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา เพื่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน เผยแพร่วิสัยทัศน์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานด้วยระบบดิจิทัล

2.2 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2.3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้าน ICT สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานต่าง ๆ มีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา และสร้างสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

2.4 จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่น คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ

3. การเสริมสร้างภาวะผู้นำ หมายถึง การเพิ่มขีดศักยภาพของบุคคลให้มีประสิทธิภาพในด้านการทำงานที่สูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการหรือการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

4. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับการปฏิบัติ เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

5. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ระดับความต้องการ ที่แสดงถึงความต้องการให้เกิดขึ้นเกี่ยวกับการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

6. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความประสงค์ คาดการณ์ หรือหวังผลว่าควรจะมีหรือควรจะเป็นเกี่ยวกับการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามปีการศึกษา 2566

8. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2566

9. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ขนาดสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ดังนี้ ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 119 คน, ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน, ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คน และขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
 - 1.1 ความหมายของผู้นำ
 - 1.2 ความหมายของภาวะผู้นำ
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล
 - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล
 - 2.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล
 - 2.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำ
 - 3.2 หลักการของการพัฒนาภาวะผู้นำ
 - 3.3 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ
4. แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
 - 4.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 4.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 4.3 การพัฒนาโปรแกรม
 - 4.4 การประเมินโปรแกรม
5. การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI)
6. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

1. ความหมายของผู้นำ

ผู้นำเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่มีส่วนช่วยให้องค์กรประสบผลสำเร็จหรือพบกับความล้มเหลวและสามารถแข่งขันกับองค์กรต่าง ๆ ได้หรือไม่ ในโลกปัจจุบันที่ภาวะผู้นำการแข่งขันทุกวินาที ในทุกเรื่อง ผู้นำต้องรับภาระในการนำองค์กรไปสู่จุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ถ้าองค์กรเหมือนกับเรือลำหนึ่งที่กำลังแล่นสู่ฝั่ง เรือลำนี้จะไปถึงฝั่งได้อย่างปลอดภัยหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง อาทิ ความสามารถของลูกเรือ สภาพท้องทะเล ภูมิอากาศ สภาพเรือ ฯลฯ แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ กัปตัน หรือผู้นำในเรือลำนั้น หากกัปตันไม่มีความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำที่สมบูรณ์เพียงพอ โอกาสที่จะนำเรือเข้าฝั่งได้อย่างปลอดภัยก็จะมีน้อย แต่หากกัปตันมีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ความชำนาญที่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง กล้าตัดสินใจในยามคับขัน โอกาสที่เรือจะเข้าสู่ฝั่งได้อย่างปลอดภัยก็มีสูง เช่นเดียวกับองค์กรหากมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และแข่งขันกับผู้อื่นได้ สมาชิกในองค์กรยังมีความสุขถ้วนหน้าด้วย จากแนวคิดดังกล่าว มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายผู้นำไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่ได้รับการยกย่องหรือได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีความสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายในการทำงาน

กิติ ตยัคคานนท์ (2543) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้าและเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากเป็นผู้มีความสามารถในการบังคับบัญชาและจะพาผู้ใต้บังคับบัญชาหรือหมู่ชนไปในทางดีหรือทางชั่วก็ได้

ยงยุทธ เกษสาคร (2546) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะ คุณสมบัติเด่นกว่าผู้อื่นในกลุ่มและมีอิทธิพลมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ในหน่วยงาน ทั้งสามารถสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้แก่หน่วยงานนั้น ๆ ได้

สุริยีน เผือกสกนธ์ (2549) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง คนที่เป็นผู้ชี้กำหนดทิศทางไปข้างหน้าโดยให้ผู้อื่นตามในสิ่งที่ตนจะชี้แนะในทิศทางที่จะไป โดยคงต้องอาศัยการพูดชักนำให้ผู้ตามมีความศรัทธาในแนวความคิดนี้

เสนห์ จุ้ยโต (2552) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนลูกค้าและผู้รับบริการ ในขณะเดียวกันผู้บริหารมักจะมีตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ จะได้ยินคำว่า คนบางคนเป็นผู้บริหารแต่ไม่ได้เป็นผู้นำ คนบางคนเป็นผู้นำแต่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร หรือคนบางคนเป็นทั้งผู้บริหารและผู้นำ หมายความว่าผู้บริหารบางคนก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งทางด้านบริหาร โดยไม่มีการยอมรับลูกน้องมีปัญหา เพราะคิดว่า

ผู้บริหารท่านนี้มีค้อยู่จริงและเมื่อไปถามเพื่อนร่วมงานด้วยกันเพื่อนร่วมงานก็กลายเป็นผู้นำ ซึ่งไม่ได้มีตำแหน่งบริหารแต่เป็นการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้นำคือ ด้านการยอมรับ ผู้บริหารอาจจะได้รับการยอมรับในเชิงของตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ แต่ถ้ามองทางด้านผู้นำบ้าง จะมีเรื่องของการยอมรับหรือในทางหลักการจะใช้คำว่า มี Power หรือมีอำนาจบารมี

ฮานปิน (Halpin, 1996) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 3 อย่าง ดังต่อไปนี้

1. ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลต่อคนในหน่วยงาน
2. ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทเหนือบุคคลอื่น
3. ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำให้หน่วยงานดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

เป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้า และเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบังคับบัญชา ชี้นำหรือโดยอาศัยทักษะต่าง ๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การจูงใจ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานเป็นทีมและการตัดสินใจได้มีบุคลิกภาพที่โดดเด่นน่าเชื่อถือ เป็นแบบอย่างที่ดี

2. ความหมายของภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาองค์กร หากทุกคนในองค์กรมีภาวะผู้นำเกิดขึ้นในตนเองก็จะทำให้การปฏิบัติงานในองค์กรประสบผลสำเร็จ สิ่งสำคัญที่จะช่วยนำพาองค์กรทุกองค์การไปสู่ความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้

ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นคุณลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ซึ่งมีบทบาทที่เหนือผู้อื่นโดยมีความสามารถในการชักจูง โน้มน้าวให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำหลายมุมมองที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการใช้อำนาจและการใช้อำนาจต่างกัน ส่งผลต่อปฏิกิริยาจากผู้ใต้บังคับบัญชาต่างกัน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการมีอิทธิพล (Influence) ซึ่งกันและกันระหว่างผู้นำและผู้ตามเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (Objectives) และเกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) ก็มีความสำคัญเช่นกัน

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นคุณลักษณะพฤติกรรม ความสามารถหรือกระบวนการที่เป็นปฏิสัมพันธ์ หรือเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลที่สามารถมีอิทธิพลต่อผู้อื่น กลุ่มคน สามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนาทำให้เกิดความ

เชื่อถือ ศรัทธา การยอมรับ ความพยายาม การอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุดและช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการในการจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายามของตนเองอย่างเต็มความสามารถเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยปราศจากการถูกบังคับ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม กระบวนการที่บุคคลมีอิทธิพลต่อผู้อื่น เป็นผู้นำที่มีความสามารถมีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้ค้นหาหนทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนา ทำให้เกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น เกิดการยอมรับ เพื่อให้ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล

1. ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายภาวะผู้นำดิจิทัล ไว้ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล ว่า เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT : Information and Communication Technology) มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลในการบริหารและการจัดการความรู้ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน งานทรัพยากรบุคคล งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

สุกัญญา แซ่ม้อย (2560) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำในการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้นำองค์กรดิจิทัล (Digital Leadership) ในมิติของการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการทีมที่มีคุณภาพ การตัดสินใจที่มีคุณภาพ การสื่อสาร จูงใจและเจรจาต่อรอง การกระตุ้นการเรียนรู้ และการเป็นแบบอย่าง (Role Mode)

กนกอร สมปราษณ์ (2562) กล่าวสรุปความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัลว่า คือ กระบวนการหรือความสามารถหรือพฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจที่มีกระตุ้นให้บุคลากร ในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ โดยผู้นำมีวิสัยทัศน์ ความรู้และความสามารถในการนำกระบวนการทางดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสมและนำทางพฤติกรรมของบุคคล ไปสู่การบรรลุเป้าหมายของคุณ พร้อมจะผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียน การสอนและการทำงานในโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริง อันจะส่งผลให้ การดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์

Coatney (2010) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องการจะปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีทั้งระบบตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ คอยอำนวยความสะดวกด้วยการจัดหา ปรับปรุง ซ่อมแซมและแก้ไขอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพที่สูงสุด

American Library Association (2012) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำดิจิทัล ว่า เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้สารสนเทศในการสื่อสารเพื่อค้นหา ประเมิน สร้าง และสื่อสารสารสนเทศ ซึ่งเป็นความสามารถที่จะต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะ

Couros (2014) กล่าวถึงภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง การใช้เทคโนโลยีอย่าง กว้างขวาง (การใช้โซเชียลมีเดีย) เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และสถานการณ์ต่าง ๆ

Hughes (2017) กล่าวถึงภาวะผู้นำแบบดิจิทัลว่า หมายถึง การฝังความคิดแบบ ดิจิทัลและวิธีการทำงานทั่วทั้งองค์กร หมายถึง การมุ่งเน้นอย่างไม่ลดละในการทำสิ่งที่ขึ้นสำหรับผู้ใช้ ทุกระดับในองค์กร การส่งเสริมวัฒนธรรมที่เปิดกว้างการทำงานร่วมกันและตอบสนอง เฉลิมฉลอง การเปลี่ยนแปลงและความล้มเหลว รวมทั้งการแสดงความกล้าหาญ ความเห็นอกเห็นใจและ ความอ่อนน้อมถ่อมตนในขณะที่ทำงานด้วยความเร็ว ที่เร็วกว่าองค์กรขนาดใหญ่ อย่างเช่น องค์กร แบบราชการหรือที่เคยเป็น

Petry (2018) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า เป็นความสามารถของ ผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการในโรงเรียนและการจัดการเรียนรู้พร้อมสนับสนุน บุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมี การกระจายอำนาจและควรใช้ความสามารถและสติปัญญาของคนในองค์กรอย่างมีส่วนร่วม เนื่องจาก สภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการ พัฒนาอยู่เสมอ ด้วยสภาพแวดล้อมในยุคที่ซับซ้อนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ไปสู่อุบัติภัย ด้านภาวะผู้นำใหม่ ๆ ที่ผู้บริหารต้องมีตัวเลือกต่าง ๆ ที่จะทำให้คล่องตัว

Crompton (2018) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีความ ต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาจาก

รูปแบบเดิมที่ผ่านมาในอดีต ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการสร้างปฏิสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้

Rotzinger (2017) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงแบบดิจิทัลว่า เป็นการเปลี่ยนความเข้าใจในการเป็นผู้นำในลักษณะพื้นฐาน การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจและการสร้างสรรค์นวัตกรรมไม่ใช่เรื่องง่ายที่ให้คนเดียวลงมือทำ ความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารสามารถจัดการในองค์กรและสร้างแรงขับเคลื่อนใจให้กับพวกเขาได้หรือไม่ ในระบบการทำงานเราต้องให้ความสำคัญกับบุคลากร อย่างไรก็ตามระบบการทำงานได้เลือกวิธีที่แตกต่างกันจากนวัตกรรมเครือข่ายส่วนใหญ่ผู้บริหารจัดการทำงาน โดยไม่ต้องแบ่งลำดับขั้นในการเป็นผู้นำด้านบนลงมาด้านล่าง ทุก ๆ คนเป็นตัวแทนขึ้นอยู่กับความต้องการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนนั้น โครงสร้างเหล่านี้จะสะท้อนถึงความหลากหลายของความต้องการของตลาด

Mohan Rao, xi และ Sandhu (2020) ให้คำนิยามของคำว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลว่าเป็นการสร้างความเป็นผู้นำสรรหานวัตกรรมที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ข้อมูลดิจิทัลและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับนักบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมของนักบริหารการศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล ไว่ดังนี้ ธรรมนิติ (2566) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำที่เรียกว่า Digital Leadership ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลจะมีบทบาทและหน้าที่ในการผลักดันองค์กรที่แตกต่างจากเดิมในหลายมิติ ดังนี้

1. เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างรวดเร็ว ผู้นำต้องผสมผสานปัจจัย “3C” เข้าด้วยกัน คือ Climate สภาพแวดล้อมการทำงาน Culture วัฒนธรรมองค์กร และ Creativity ความคิดสร้างสรรค์เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมการยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ
2. ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องผลักดันให้หน่วยงานคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง หากไม่มี S-Curve ใหม่ หรือมี “ซ้ำเกินไป” การเติบโตขององค์กรจะหยุดนิ่งและดิ่งลงอย่างรวดเร็ว เพราะการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลจะอยู่ได้ยาวภาวะผู้นำจะ “ชนะครั้งเดียว” ไม่พอ สตีฟ จอบส์ (Steven Jobs) เป็นตัวอย่างของภาวะผู้นำที่ผลักดันบริษัทแอปเปิลให้สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สร้างประสบการณ์ให้ผู้ใช้งานที่แตกต่างกว่าเดิมออกสู่ตลาดทุกปี

3. เมื่อถึงเวลาต้องมีการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลสามารถปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยการสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ทั้งหมดหรือเปลี่ยนไปทำธุรกิจที่ใกล้เคียงสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ความเชี่ยวชาญและศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่

4. การทำธุรกิจในยุคดิจิทัล ต้องเผชิญกับแรงกดดันจากเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และทำลายกิจการในองค์กรที่ปรับตัวไม่ทันจนล่มสลาย (Disruptive Technology) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลที่จะพัฒนานวัตกรรมหรือบริการใหม่ ๆ มาแทนที่กิจกรรมหรือบริการเดิม ๆ

5. ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลต้องเข้าใจคุณลักษณะของ “Digital Worker” เชื้อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) ที่คนเหล่านี้มี และเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความคิด มีอิสระในการตัดสินใจสร้างผลงานเต็มที่

6. องค์กรในยุคดิจิทัลเริ่มมีการนำระบบ Automation หรือหุ่นยนต์ (Robot) เข้ามาทำงานร่วมกับมนุษย์มากขึ้น เรียกว่า “Collaborative Robot” หรือ “COBot” ตามกฎ 3 ข้อของ Asimov บิดาแห่งนิยายวิทยาศาสตร์ที่ใช้เป็นกรอบในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และหุ่นยนต์ (ซีวิน อ่อนละออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนภา และสวิตา อ่อนละออ, 2563) จากบทบาทและหน้าที่ในการผลักดันองค์กรของผู้นำใน 6 ข้อ ข้างต้นมีความสอดคล้องกับจิรพล สังข์โพธิ์, สุวรรณจันทิวาสารกิจ และเสาวณีย์ อยู่ดีรัมย์ ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงมิติในด้านของมิติวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทันสมัย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในองค์กร มิติการสื่อสารที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational communication) ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจ และบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้ เพื่อความรวดเร็วและลดการเกิดความผิดพลาดเกิดในการสื่อสาร มิติการกระตุ้นทางปัญญา (Intelligent stimulation) ผู้นำองค์กรในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร มิติภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (Supportive leadership) ผู้นำในองค์กรให้การสนับสนุนบุคลากรในด้านต่าง ๆ เช่น การดูแลความเป็นอยู่ การให้องค์ความรู้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในบางส่วน มิติการให้ความสำคัญแก่พนักงาน (Personal recognition) มีการให้รางวัล คำชมเชย ให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่ดี รวมทั้งต้องเข้าใจถึงศักยภาพและให้การสนับสนุนในด้านของความคิดให้กับบุคลากร และมิติสุดท้ายคือ มิติความหลากหลายของคนในองค์กร (Diversity) ภาวะผู้นำในองค์กรยุคดิจิทัลต้องมีการเรียนรู้พฤติกรรม ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน และการให้รางวัลกับคนต่างยุคต่างสมัย (ทวิสันต์ วิชัยวงษ์ และยุภาพร ยุภาศ, 2562 : 667-680)

Gardner (2006 อ้างถึงใน เกตุชญา วงษ์เพิก, 2564 : 467-478) กล่าวถึง เหตุผลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลก็คือ การจัดการศึกษายุคใหม่ไม่ได้ผลจริง ๆ และเงื่อนไขในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่การศึกษาในระบบที่ใช้อยู่ก็ยังเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับโลกในอดีตมากกว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับโลกอนาคตที่เป็นไปได้ นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จจะต้องคิดได้อย่างสร้างสรรค์และอย่างอิสระสามารถประยุกต์กลยุทธ์ของการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ภาวะผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญและความจำเป็นในศตวรรษนี้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลของสังคมปัจจุบันมีความจำเป็นต่อองค์กร และเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนของคน และการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลงความต้องการที่ตอบสนองและแนวทางในองค์กรประสบความสำเร็จ

3. องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล

นักวิชาการ หน่วยงานการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล ดังต่อไปนี้

สมศักดิ์ จิววัฒนา (2555) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลและการสื่อสารของบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล โดยมีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ

1. ทรรศนะภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี
2. การเรียนการสอน
3. ความเป็นองค์กรวิชาชีพต้นแบบและความชำนาญเชิงวิชาชีพ
4. สนับสนุนและกระบวนการจัดการเทคโนโลยี
5. การวัดผลและประเมินผล และ
6. สังคม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

มลิวลัย ธรรมแสง (2558) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลเพื่อการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่เหมาะสม มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล
2. การบริหารจัดการเทคโนโลยีในโรงเรียน
3. วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
4. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
6. การประเมินและการนิเทศด้วยเทคโนโลยี
7. สังคม จริยธรรม และกฎหมายสำหรับพลเมืองยุคดิจิทัล

8. ความเป็นมืออาชีพ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ CT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าแท้จริง ดังนั้นองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจึงควรประกอบด้วย

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT โดยสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง
2. การบริหารจัดการด้าน ICT บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้ครู อาจารย์ บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งชุมชนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน พร้อมจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ
3. วัฒนธรรมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลาย ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ทุกเวลา
4. การอบรมพัฒนาบุคลากร โดยพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้และความสามารถด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
5. การเป็นต้นแบบด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
6. การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน

7. การกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ

1. การมีวิสัยทัศน์
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล
3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และ

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

6. สมรรถนะทางเทคโนโลยี

กนกอร สมปราชญ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเกิด
แบรนด์ของโรงเรียน พบว่า มืองค์ประกอบหลักสำคัญของภาวะผู้นำแบบดิจิทัล มีดังนี้

1. วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล
2. การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรและผู้บริหาร
3. สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร
4. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
5. จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

อัจฉรา นิยมภา (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล
เมืองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ

1. การมีวิสัยทัศน์
2. การสื่อสาร
3. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ
4. การมีส่วนร่วม และ
5. การสร้างโอกาส

ปกรณ ลีสกุล (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล เมืองค์ประกอบ
หลักที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ

1. การมีวิสัยทัศน์
2. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว
3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้
4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร
5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

Kozloski (2006) กล่าวว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้กลายมาเป็นองค์ประกอบที่
สำคัญในการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเองทั้งในด้านภาวะผู้นำ ความรู้ และทักษะ
เกี่ยวกับเทคโนโลยี Kozlosk ได้กำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วย
6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ 2) การจัดการเรียนรู้และการสอน
3) ผลิตรายการและการปฏิบัติทางวิชาชีพ 4) การจัดการการสนับสนุนและการดำเนินการ 5) การวัดและ
ประเมินผล 6) ประเด็นทางจริยธรรม สังคม และกฎหมาย

Elliott (2017) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ ภาวะผู้นำดิจิทัลเมืองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ

1. การมีวิสัยทัศน์
2. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว
3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้
4. ทักษะความสามารถของคนในองค์กร
5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของนักวิชาการ ได้แก่ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558), กนกอร สมปราชญ์ (2560), อัจฉรา นิยมภา (2561), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), Kozloski (2006) และ Elliott (2017) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล

องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล	สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558)	กนกอร สมปราชญ์ (2560)	อัจฉรา นิยมภา (2561)	ปกรณ์ ลีสกุล (2561)	Kozloski (2006)	Elliott (2017)	ความถี่
1. วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล		✓					1
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	✓			✓	✓	✓	4
3. การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	✓						1
4. การพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพ		✓					1
5. การมีวิสัยทัศน์	✓		✓		✓	✓	4
6. การวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยี					✓		1
7. จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล					✓		1
8. การมีส่วนร่วม				✓			1
9. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	✓						1
10. การสร้างโอกาส			✓				1

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล	สุภิญญา แซ่มซ้อย (2558)	กนกอร สมปราษฎ์ (2560)	อัจฉรา นิยมภา (2561)	ปกรณ์ ลีสกุล (2561)	Kozloski (2006)	Elliott (2017)	ความถี่
11. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	✓						1
12. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	✓						1
13. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	✓						1
14. สมรรถนะทางดิจิทัลของผู้บริหาร		✓					1
15. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางดิจิทัล		✓					1
16. จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล		✓					1
17. ทักษะของคนในองค์กร						✓	1
18. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว						✓	1
19. สมรรถนะทางเทคโนโลยี		✓					1
20. การสื่อสาร			✓				1
21. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ			✓				1

จากข้อมูลในตาราง 1 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันได้ดังตาราง 2

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 2 สังเคราะห์คำขององค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล

ที่.	สุกัญญา แซ่มชัย (2558)	กนกอร สมปราษฎ์ (2560)	อังฉรา นิยมภา (2561)	ปกรณ ลีสกุล (2561)	Kozloski (2006)	Elliott (2017)	การสังเคราะห์คำของผู้วิจัย
1	การมีวิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	การมีวิสัยทัศน์		การมีวิสัยทัศน์	การมีวิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล
2	การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางดิจิทัล		การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	การเรียนรู้เชิงดิจิทัล
3	สมรรถนะทางเทคโนโลยี	สมรรถนะทางดิจิทัลของผู้บริหาร				การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว	สมรรถนะทางเทคโนโลยี
4					จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล	การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

จากข้อมูลในตาราง 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล
ปรากฏดังตาราง 3

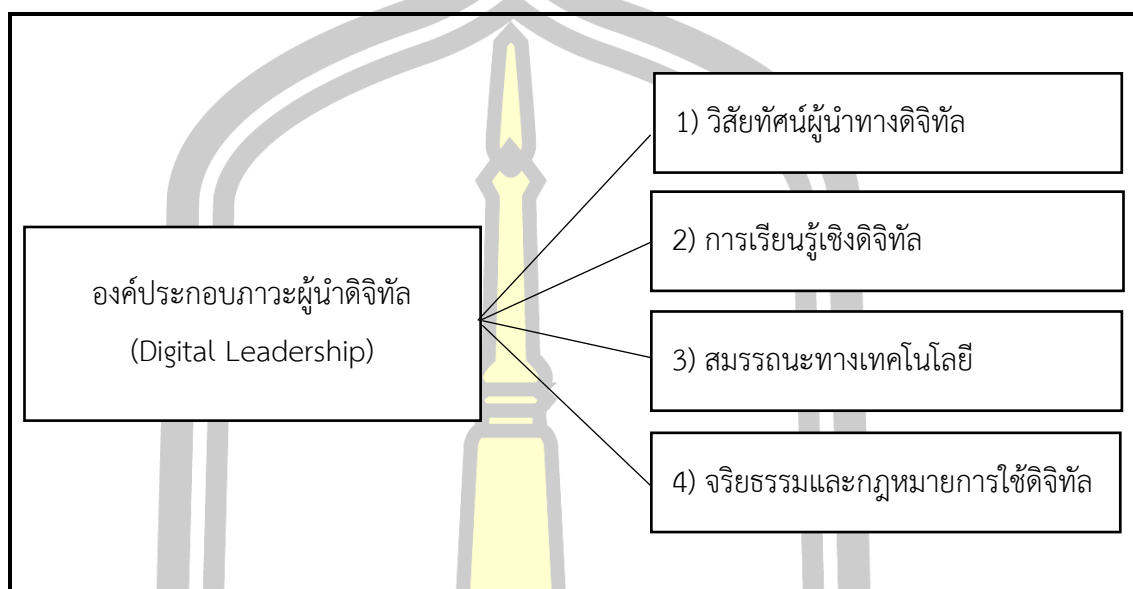
พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 3 สังเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล

องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำดิจิทัล	สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558)	กนกอร สมปราชญ์ (2560)	อัจฉรา นิยมภา (2561)	ปกรณ์ ลีสกุล (2561)	Kozloski (2006)	Elliott (2017)	ความถี่
1. วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	✓	✓	✓		✓	✓	5
2. การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	✓			✓	✓	✓	4
3. การพัฒนาบุคลากรทางวิชาชีพ		✓					1
4. การวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยี					✓		1
5. จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล		✓			✓	✓	3
6. การมีส่วนร่วม				✓			1
7. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	✓						1
8. การสร้างโอกาส			✓				1
9. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	✓						1
10. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	✓						1
11. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	✓						1
12. สมรรถนะทางเทคโนโลยี		✓				✓	2
13. ทักษะของคนในองค์กร						✓	1
14. การสื่อสาร			✓				1
15. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ			✓				1

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) จากนักวิชาการไทยและต่างประเทศที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น พบว่า จากองค์ประกอบเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) จำนวน 15 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์พิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่ระดับสูง (ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป และได้ยึดหลักการและกรอบแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2560), กนกอร สมปราชญ์ (2560), อัจฉรา นิยมภา (2561), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), Kozloski (2006) และ Elliott (2017) เป็นหลักในการกำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล จำนวน

4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ปรากฏดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล

จากภาพประกอบ 1 แสดงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยจากนักวิชาการและนักการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ เพื่อเพื่อนำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ไว้ดังนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างของดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงดิจิทัลเป็นโอกาสในการแข่งขันและเพื่อแข่งขัน ผู้นำต้องมีความเข้าใจในเทคโนโลยีและกลยุทธ์ที่สนับสนุนเป้าหมายขององค์กร ทั้งจากมุมมองระยะยาวและระยะสั้น ผู้นำดิจิทัลที่แข็งแกร่งมักจะมาจากภายนอกองค์กรและนำความคิดที่สดใหม่มาสู่องค์กร ซึ่งมันทำให้พวกเขาพร้อมที่จะพัฒนาองค์กรและสร้างความคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริงที่เปลี่ยนแปลงองค์กรนั้น

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อ

การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรมีลักษณะดังนี้ คือ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่า ต้องการไปในทิศทางใดและจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง

Sullivan (2017) ได้กล่าวว่า ผู้นำจะต้องพัฒนารูปแบบการทำงานเพื่อสร้างแรงจูงใจ ซึ่งจะต้องมีทักษะ : ทักษะ หนึ่งในนั้นคือ วิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง ผู้นำจะต้องสร้างกลยุทธ์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรได้คุ้นเคยกับเทคโนโลยีดิจิทัล

Digital marketing institute (2018) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดความสำเร็จในยุคของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีทักษะสำคัญ นั่นคือการมีวิสัยทัศน์

กล่าวโดยสรุปว่า การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี สามารถกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจน สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา เพื่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน เผยแพร่วิสัยทัศน์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานด้วยระบบดิจิทัล

2. การเรียนรู้เชิงดิจิทัล

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ไว้ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรมีลักษณะดังนี้ คือ สามารถบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ Hardware, Software, Network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย โดยการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ

กนกพร สมปราชญ์ (2560) ได้ให้ความหมายของวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมที่ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลิตรายงานนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของ

ผู้เรียน นำไปสู่การวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
นักเรียนแต่ละบุคคลแล้วเชื่อมโยงสู่ข้อสรุป เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ต่อไป

DoDEA (2014) ได้กล่าวว่า การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) คือ พฤติกรรมของ
ผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และสร้างสรรค์
สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล สร้างนวัตกรรม และ
การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

Sullivan (2017) ได้กล่าวว่า การรู้ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการค้นหา
(Find) ประเมิน (Evaluate) ใช้ (Utilize) แบ่งปัน (Share) และสร้างสรรค์ (Create) เนื้อหาต่าง ๆ
โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้เชิงดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มี
ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการ
จัดการเรียนการสอน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย
เทคโนโลยี สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี
ดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

3. สมรรถนะทางเทคโนโลยี

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสมรรถนะทางเทคโนโลยี ไว้ดังนี้
สตริรัตน์ ตั้งมีลาภ (2558) กล่าวว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยี สำหรับการบริหาร
จัดการในสถานศึกษามุ่งเน้นที่การนำ ICT มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบอย่างเป็น
ระบบ มีการวางแผน การประเมินความคุ้มค่า รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชา
นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นทักษะส่วนที่เป็นการนำ
เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้ทำงานให้สำเร็จ

ปราโมทย์ วัจสะอาด, วรภา อาธิราชกุล, สมบัติ ท้ายเรือคำ, และธวัช
อาธิราชกุล (2559) กล่าวถึง สมรรถนะด้าน ICT ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่าเป็น
ความสามารถในการใช้ ICT สำหรับจัดการศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ICT การใช้ ICT
เพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนและประเมินผลการใช้ ICT รวมทั้งเป็นการใช้ ICT เพื่องาน
อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ

Kochler และ Mishra (2009) ได้สรุปว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยี คือ ทักษะของ
ผู้บริหารในด้านวิชาชีพตนเองและบุคลากร โดยมีการสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่
ในการบริหารจัดการ และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
ตลอดจนส่งเสริมกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย

คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริงควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี

Sheninger (2014) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้เอง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดหาทรัพยากร การเข้าถึงความรู้ การรับความคิดเห็น การติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งนักรับการศึกษาและนักปฏิบัติ เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีภาวะผู้นำโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารมืออาชีพ

กล่าวโดยสรุปว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้าน ICT สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานต่าง ๆ มีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา และสร้างสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

4. จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัลไว้ดังนี้

สุนันทา สมใจ และวิชุดา กิจธรรม (2561) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม และกฎหมายการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลว่า จริยธรรมและกฎหมาย ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี การส่งเสริมและบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว การสนับสนุนและจัดให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

Meyenn (2001) กล่าวว่า จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล คือ การที่บุคคลมีความรู้และความเข้าใจถึงทรัพย์สินทางปัญญา ความเป็นเจ้าของข้อมูล (Information Property) และการไม่ใช้คอมพิวเตอร์ในการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศของผู้อื่น

Laudon และ Laudon (2002) กล่าวถึง หลักปรัชญาเกี่ยวกับจริยธรรมและได้จำแนกประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 4 ประเภท คือ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ความเป็นเจ้าของ (Property) และความสามารถในการเข้าถึงได้ (Accessibility) โดยอธิบายได้ดังนี้

1. ประเด็นความเป็นส่วนตัว (Information Privacy) คือ การเก็บรวบรวม การเก็บรักษา และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล หรือองค์กร ซึ่งเจ้าของข้อมูลหรือสารสนเทศนั้น ๆ มีสิทธิที่จะไม่เผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ

2. ประเด็นความถูกต้อง (Information Accuracy) ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ดีต้องสามารถตรวจสอบถึงแหล่งที่มาได้ รวมถึงมีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะทำการเผยแพร่ข้อมูลนั้น

3. ประเด็นของความเป็นเจ้าของ (Intellectual Property) คือ กรรมสิทธิ์และมูลค่าของข้อมูลสารสนเทศ (ทรัพย์สินทางปัญญา)

4. ประเด็นของการเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility) คือ เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทำให้เกิดการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยของข้อมูล และสามารถตรวจสอบได้ว่าใครเป็นผู้บันทึกหรือดำเนินการแก้ไขข้อมูลนั้น ๆ

Kozloski (2006) กล่าวว่า จริยธรรม และกฎหมายในการใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจและการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพราะภาวะผู้นำดิจิทัลด้านจริยธรรมมีขอบข่ายครอบคลุมถึงการสร้างความมั่นใจว่ามีการเข้าถึงเทคโนโลยีให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเกิดความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยี ความปลอดภัยในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนออกกฎหมายไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา

ISTE (2009) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัลจากมาตรฐานดังกล่าว

กล่าวโดยสรุปว่า จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่น คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ

1. ความหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาภาวะผู้นำ (Enhancing Leader Development) เป็นการพัฒนาผู้นำ สามารถส่งเสริมได้โดยสอดแทรกในการเรียนรู้ การเติบโตและกระบวนการเปลี่ยนแปลงบุคคล ถ้าผู้นำเรียนรู้ เติบโต และมีการเปลี่ยนแปลงตามเวลา

ที่เหมาะสมและรวมถึงความเข้าใจปัจจัยที่เข้ามามีส่วนช่วยในกระบวนการเติบโต การพัฒนาผู้นำจะสามารถได้รับการส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2563) การพัฒนาภาวะผู้นำ เป็นความพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการนำผ่านกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ที่ผู้นำต้องพัฒนาความเป็นผู้นำ ทั้งบทบาทและกระบวนการให้ดียิ่งขึ้นทั้งทักษะและความรู้ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยบูรณาการหรืออาจเป็นโปรแกรมพัฒนาความรู้และทักษะ โดยมีเป้าหมายให้ผู้นำมีความสามารถและช่วยผลักดันองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้

McCaughey, Moxley และ Velsor (1998) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาภาวะผู้นำ หมายถึง การเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลให้มีประสิทธิผลในด้านบทบาทและกระบวนการของภาวะผู้นำ

DuBrin (2007) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (Education) และการฝึกอบรม (Training), ประสบการณ์ในการทำงาน (Job Experience), การสอนงาน (Coaching) และการชวนช่วยด้วยตนเอง (self Help)

Lawson (2008) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเป็นการลงทุนเชิงกลยุทธ์ในกระบวนการที่มีโครงสร้างเพื่อนำเสนอโอกาส การฝึกอบรมและกรณีศึกษาประสบการณ์ให้ผู้นำได้พัฒนาความเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาภาวะผู้นำนั้นเป็นวิธียุทธศาสตร์ในการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อให้ผู้นำมีความสามารถและช่วยผลักดันองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ความเป็นมืออาชีพที่ออกแบบมา เพื่อพัฒนาผู้บริหารและช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ

Avolio (2011) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการเชิงระบบ (to think about leadership as a system) โดยจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำให้ดียิ่งขึ้น กว่าเดิมเกี่ยวข้องกันทั้งปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Outcomes) ที่ส่งเสริมการทำงานของบุคคลกลุ่ม และองค์กรโดยภาพรวม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่ต้องการ

กล่าวโดยสรุปว่า การพัฒนาภาวะผู้นำ หมายถึง การเพิ่มขีดศักยภาพของบุคคลให้มีประสิทธิผลในด้านการทำงานที่สูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการหรือการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2. หลักการของการพัฒนาภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการได้ให้หลักการพัฒนาไว้ดังนี้

อภิวุฒิ พิมลแสงสุริยา (2557) กล่าวว่า หลักการ 70:20:10 เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1. 70% ของเวลา ทรัพยากรและงบประมาณ ที่ควรถูกใช้ไปกับการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำ (On-the-job Learning) โดยเชื่อว่างานทุกอย่างที่ครูทำมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เสมอ และที่สำคัญเป็นการเรียนรู้ที่ดีและได้ผลยั่งยืนมากที่สุด

2. 20% ของเวลา ทรัพยากรและงบประมาณ ที่ควรถูกใช้ไปกับการเรียนรู้จากผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้ผ่านพี่เลี้ยง (Mentoring) ผ่านการสอนงาน (Coaching) และหรือการไปศึกษาดูงาน รวมไปถึงการที่มีโอกาสทำงานโครงการพิเศษร่วมกับคนอื่น ๆ ด้วย

3. 10% ของเวลา ทรัพยากรและงบประมาณ ที่ควรถูกใช้ไปกับการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ เพื่อเข้าใจทฤษฎีและหลักการ โดยอาจผ่านการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การอบรม สัมมนา การฟังเสวนาหรือการบรรยาย การเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2559) กล่าวว่า หลักการพัฒนา 70: 20:10 หมายถึง แนวคิดการพัฒนาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง การทำงานจริงในภาคสนามจริงและต้องนำมาปรับใช้เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาเกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์การต้องการ ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรให้ประสบความสำเร็จ มีรูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 10% เป็นแนวทางการเรียนรู้แบบเป็นทางการที่มีการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่จัดเตรียมไว้แล้ว หรือการเรียนรู้ผ่านการอบรมด้วยโปรแกรมอบรมที่กำหนดขึ้น โดยมีการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรและระยะเวลาไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการอบรมภายในองค์กร การอบรมภายนอกองค์กร การเรียนแบบออนไลน์ และการฝึกอบรม ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการในการทำงานต่อไป

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 20% เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ทำงานอยู่รอบตัว ผ่านกระบวนการพูดคุยการแลกเปลี่ยนมุมมอง ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้ให้การเรียนรู้และผู้เรียนรู้ โดยผู้ให้การเรียนรู้ต้องมีศิลปะในการพูดคุย การสร้างบรรยากาศ เพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความรู้สึกร่วม และมีความพร้อมที่จะรับฟังในเนื้อหาที่ได้แลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นระหว่างกัน รูปแบบการเรียนรู้นี้จะเกิดขึ้นจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ผู้บังคับบัญชาโดยอ้อม เพื่อนร่วมงานภายในหน่วยงาน เพื่อนร่วมงานต่างหน่วยงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ลูกค้าและคู่ค้า เช่น การเป็นพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษา การนิเทศ และการประชุมกลุ่ม เป็นต้น

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 70% เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์การทำงาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้างและรูปแบบที่แน่นอน การทำงานโดยการได้เห็นหรือการสัมผัสของจริงในพื้นที่ปฏิบัติงานจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการ

รับรู้ได้อย่างรวดเร็ว การรับรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้เรียนจะนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ได้รับรู้ ไปสู่การจดจำและการแสดงพฤติกรรมนั้นอีก หากสิ่งที่รับรู้ส่งผลเชิงบวกกับผู้เรียนเอง เช่น การเรียนรู้จากการทำงานจริง การมอบหมายงานที่ท้าทาย และการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร (2561) ได้กล่าวถึงการนำรูปแบบการพัฒนา 70 : 20 : 10 มาใช้ในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กร เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. สัดส่วน 10% จากการเรียนการสอนและการฝึกอบรม คือ การเรียนรู้อย่างเป็นทางการ เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีและหลักการ ถือได้ว่าเป็นการให้ความรู้เบื้องต้นและปรับพื้นฐานให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการให้เท่าเทียมกัน โดยใช้การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอบรม การสัมมนา การบรรยาย หรือการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

2. สัดส่วน 20% จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การที่ผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้จากผู้อื่นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้จากพี่เลี้ยง โค้ช หรือติดตามผู้เชี่ยวชาญไปดูงาน รวมถึงการทำงานโครงการพิเศษกับคนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. สัดส่วน 70% จากการการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนต้องนำหลักการหรือแนวคิดที่ได้เรียนรู้จากสัดส่วน 10% และการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์จากสัดส่วน 20% ไปปฏิบัติจริงในการทำงาน ประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงจะเป็นประโยชน์มาก เพราะผู้เข้าร่วมโครงการจะได้เรียนรู้ความผิดพลาดและหาวิธีแก้ไขได้

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2563) ได้อธิบายถึงหลักการจัดการเรียนรู้แบบ 70-20-10 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

70 เปอร์เซ็นต์ มาจากการเรียนรู้และพัฒนาผ่านประสบการณ์การทำงานจริง การเรียนรู้ในส่วนนี้มาจาก “การเรียนรู้จากการทำงาน” โดยอาจเป็นการทำงานประจำ (Routine) หรืองานโครงการ (Project) ภายในหน่วยงานหรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ งานมอบหมายท้าทายหรืองานที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งการเรียนรู้ส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์การทำงานที่ต้องรับบทบาทที่เปลี่ยนไปพร้อมงานที่เปลี่ยนแปลงประสบการณ์ในการทำงานเป็นองค์ประกอบที่เห็นได้ชัดถึงความสามารถของผู้คน เพราะถ้าปราศจากประสบการณ์แล้ว ความรู้ที่มีก็ไม่สามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นทักษะได้โดยประสบการณ์ที่สามารถช่วยพัฒนาภาวะผู้นำได้ก็คือประสบการณ์ ท้าทาย (Challenging Experiences) ประสบเกี่ยวกับงาน (Source of Experiences) ประสบการณ์กว้างขึ้นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Broad Experience) และประสบการณ์ที่เป็นจุดพลิกผันชีวิตที่สำคัญ (Pivotal Experiences) สัดส่วน 70 เปอร์เซ็นต์นี้ คือ การมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานที่รับผิดชอบจริงในสถานที่ทำงานจริง เพื่อให้ผู้นำได้ใช้ความสามารถเต็มที่และดึงศักยภาพในการทำงาน

ออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านการทำงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ยังมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้นช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้ภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการมอบหมายงาน การหมุนเวียนงาน การเรียนรู้จากฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น

20 เปอร์เซ็นต์ มาจากการเรียนรู้และการพัฒนาผ่านผู้อื่น การเรียนรู้ในส่วนนี้มาจาก “การเรียนรู้จากผู้อื่น” ด้วยการสร้างและสานสัมพันธ์ไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับแบบอย่างที่ดีและแบบอย่างที่ไม่ดี ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านสังคม การเป็นที่เลี้ยง การสอนงานการเรียนรู้จากผู้อื่น การเรียนรู้จากผู้ที่อยู่รอบข้างหรือจากเครือข่าย เช่น การสอนงานโดยหัวหน้างาน การได้รับคำแนะนำจากบุคคลอื่น การเป็นที่เลี้ยง เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้แบบนี้จะเน้นการพัฒนาจากเพื่อนร่วมงาน คนทำงานและเรียนรู้จากสังคมที่ผู้นำอยู่นั่นเอง สัดส่วน 20 เปอร์เซ็นต์นี้ คือ การมุ่งเน้นการเรียนรู้จากผู้อื่นผ่านการมีปฏิสัมพันธ์และเครือข่ายอันดีที่นำไปสู่การแลกเปลี่ยนมุมมองใหม่ ๆ ที่สามารถนำกลับมาพัฒนาภาวะผู้นำได้ โดยเฉพาะผู้นำระดับสูงที่มีความรับผิดชอบในการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้รุ่นน้อง ๆ ผ่านประสบการณ์กว้างไกลของตัวเอง ซึ่งผู้นำจะได้รับทราบมุมมองที่แตกต่างผ่านประสบการณ์ผู้อื่นรวมทั้งคนที่อยู่รอบข้าง เพื่อช่วยให้โลกทัศน์ของผู้นำกว้างไกล มองเห็นองค์การได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถริเริ่มความร่วมมือในการรับมือกับอนาคตได้อย่างมั่นใจ โดยตัวอย่างการเรียนรู้แบบนี้คือการโค้ชซึ่ง การเป็นที่เลี้ยง เป็นต้น

10 เปอร์เซ็นต์ มาจากการเรียนรู้และการพัฒนาผ่านหลักสูตรอย่างเป็นทางการ การเรียนรู้ในส่วนนี้มาจาก “การเรียนรู้จากห้องเรียน” ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือห้องฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ เช่น การศึกษา การฝึกอบรม หรือการสัมมนา การเข้าฝึกอบรม การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (E-learning) หรือ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้นโดยสรุป สัดส่วน 10 เปอร์เซ็นต์นี้คือ การมุ่งเน้นการเรียนรู้จากหลักสูตรหรือโปรแกรมการพัฒนาอย่างเป็นทางการ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน ทฤษฎี หลักการและแนวคิดต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาภาวะผู้นำอย่างมีระบบ และเรียนรู้เกี่ยวกับงานให้ครบวงจรมากที่สุด ให้เห็นภาพรวมของงานดำเนินงานภายในองค์กรทั้งหมด โดยตัวอย่างการเรียนรู้แบบนี้คือ การเรียนหลักสูตรในสถานศึกษา การฝึกอบรม การเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ และการเรียนรู้แบบออนไลน์ เป็นต้น

แต่ละสัดส่วนล้วนช่วยเติมเต็มกันและกันเพื่อให้ผู้นำได้เรียนรู้ พัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพอย่างเต็มตัว เช่น ถ้ามีการเรียนรู้ในสัดส่วน 70 เปอร์เซ็นต์ ที่เรียนรู้จากการทำงานไปแล้ว แต่ปรากฏว่ายังทำงานได้ไม่ดีอาจเกิดจากการไม่มีสัดส่วนการเรียนรู้ 20 เปอร์เซ็นต์ มาให้ข้อมูลป้อนกลับถึงสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ต้องแก้ไข เพื่อพัฒนาการทำงาน ผู้นำก็อาจทำงานผิดพลาดซ้ำแบบเดิม ๆ เพราะไม่รู้ว่าจะต้องแก้ไขการทำงานอย่างไร หรือการทำงานให้ดีก็ควรต้องมีการเรียนรู้พื้นฐานทฤษฎีในสัดส่วน 10 เปอร์เซ็นต์ เพื่อช่วยให้

ผู้นำมีองค์ความรู้พื้นฐานจำเป็นในบทบาทผู้นำ แต่การเรียนรู้แค่ภาคทฤษฎีอย่างเดียว โดยปราศจากการปฏิบัติก็ยากจะทำให้ผู้นำเก่งขึ้นได้ ซึ่งการเรียนรู้ในสัดส่วน 70 และ 20 เปอร์เซ็นต์จะเข้ามาเติมเต็มการพัฒนาให้ได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่งผลให้การเรียนแบบสัดส่วน 10 เปอร์เซ็นต์ก็ยังเป็นเรื่องจำเป็นที่ขาดไม่ได้อยู่ดีหรืออาจสรุปได้ว่า ทุกสัดส่วนล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ต้องใช้หลักการเรียนรู้และพัฒนาจากประสบการณ์การทำงาน 70 % คือ การได้ทำงานหรือได้รับมอบหมายงานที่ท้าทาย และการลงมือปฏิบัติที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดตนเองได้ดีที่สุด การเรียนรู้และพัฒนาจากผู้อื่น 20 % จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาดตนเองผ่านการสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง และการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเรียนรู้ผ่านการเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ หรือผ่านหลักสูตร การฝึกอบรม และโปรแกรมต่าง ๆ 10 % เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการได้ให้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2544) ได้เสนอวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

1. วิธีปาฐกถา หรือการบรรยาย (Lecture)
2. วิธีอภิปราย (Discussion)
3. การสัมมนา (Seminar)
4. การระดมความคิด (Brain-Storming)
5. การประชุมทางวิชาการ (Symposium)
6. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)
7. การสาธิต (Demonstration)
8. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Training Workshop)
9. การศึกษาด้วยตนเอง
10. การหมุนเวียนตำแหน่ง (Job Rotation)
11. การใช้กิจกรรมนันทนาการ (Recreational Activity)
12. การทัศนศึกษา (Field Trip)

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และ สราวุธ กันหลง (2553) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลประกอบด้วย 3 วิธี คือ

1. การพัฒนาดตนเอง
2. การศึกษา
3. การฝึกอบรม

พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2554) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรมีเทคนิควิธีการดำเนินการได้หลายรูปแบบ ซึ่งในแต่ละรูปแบบนั้นมีลักษณะเฉพาะที่มีความเหมาะสมเฉพาะเรื่อง ตามสถานการณ์ในแต่ละบริบท การพัฒนาบุคลากรสามารถทำได้โดย

1. การปฐมนิเทศ
2. การอบรมสัมมนา
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และ
5. การไปทัศนศึกษา ทุกวิธีการล้วนมีกระบวนการที่เป็นขั้นตอน การที่จะเลือก

วิธีการใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ได้เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งต้องเลือกใช้ตามความเหมาะสม ได้แก่

1. การฝึกอบรม
2. การนิเทศการสอน
3. การสัมมนา
4. การประชุมปฏิบัติการ
5. การศึกษาดูงาน
6. การศึกษาทางไกล

McCaughey (1986) ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์รายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับ การพัฒนาภาวะผู้นำ สรุปวิธีการในการพัฒนาภาวะผู้นำมี 4 วิธี คือ

1. การเรียนรู้ด้วยตัวเอง
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น
3. การเรียนรู้จากประสบการณ์
4. การเรียนรู้จากการฝึกอบรม

DuBrin (1995) จำแนกวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเป็น 5 วิธี คือ

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. การศึกษา
4. การแสวงหาประสบการณ์ และ
5. การให้คำปรึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำและพัฒนาบุคลากรของ พันัส หันนาคินทร์ (2548), สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และ สราวุธ กันหลง (2553), พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ

(2554), จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555), McCauley (1986) และ DuBrin (1995) ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ ได้ตั้งตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

วิธีการวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล	พินัส ทัณนาคินทร์ (2548)	สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายยุทธ กันทอง (2553)	พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2554)	จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555)	McCauley (1986)	DuBrin (1995)	ความถี่
1. การฝึกอบรม		✓	✓	✓	✓		4
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓				✓	✓	3
3. การศึกษาต่อ	✓			✓			2
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	✓		✓			✓	3
5. การทัศนศึกษา	✓		✓				2
6. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง					✓		1
7. การบรรยาย	✓						1
8. การสาธิต	✓						1
9. การระดมความคิด	✓						1
10. การศึกษาดูงานนอกสถานที่			✓	✓			2
11. การเปลี่ยนตำแหน่ง	✓						1
12. การพัฒนาตนเอง	✓	✓					2
13. การใช้กิจกรรม	✓						1
14. การสัมมนา			✓				1
15. การนิเทศ			✓				1

จากตาราง 4 พบว่า ค่าคะแนนความถี่ของการฝึกอบรมมีค่าสูงสุด รองลงมาคือ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับการเลือกวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้วิจัยใช้

หลักเกณฑ์การพิจารณาจากความถี่ในระดับสูงสุด 3 ลำดับแรก โดยยึดหลักความเหมาะสมกับสถานศึกษาที่สามารถจัดกิจกรรมการพัฒนาได้ตามสภาพบริบทของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ดังนี้ 1) การฝึกอบรม 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 สรุปการวิเคราะห์หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล

หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล	วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล
1. การพัฒนาด้วยตนเอง (70 %)	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การพัฒนาจากบุคคลอื่น (20 %)	1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. การพัฒนาด้วยการฝึกอบรม (10 %)	1. การฝึกอบรม

จากตาราง 5 สามารถสรุปผล หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล และวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล พบว่า 1) การพัฒนาด้วยตนเอง (70 %) ใช้วิธีการเสริมสร้าง คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การพัฒนาจากบุคคลอื่น (20 %) ใช้วิธีการเสริมสร้าง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การพัฒนาด้วยการฝึกอบรม (10 %) ใช้วิธีการเสริมสร้าง คือ การฝึกอบรม

แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรม

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของโปรแกรมไว้ดังนี้

อุณา นพคุณ (2546) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างโปรแกรมกับโครงการ ไว้ว่า โปรแกรม คือ งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการจะมีลักษณะทึ่ม เป็นงานเฉพาะกิจตามความจำเป็นในสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่ถ้าหากโครงการมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาที่ยาวนานในกรณีเช่นนี้ โครงการก็จะกลายเป็นโปรแกรม ดังนั้น ระยะเวลาจึงจำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนา ประเมินผล เพื่อการคงอยู่ของกิจกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญของโปรแกรม และได้ชี้แจงโดยอ้างความเห็นของ Boyle และ Boone ว่าในการให้ความหมายของโปรแกรมหรือการวางแผนโปรแกรมจะให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับครู ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของการจัดการศึกษาในโรงเรียนเรื่อง การเรียนรู้แบบร่วมมือ

(Collaborative Learning) หรือการใช้ผู้เรียนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (People's Participation)

สมศักดิ์ จัตตุพรพงษ์ (2547) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ การจัดวางกิจกรรมอย่างมีระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผน การสอน การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์โปรแกรม ซึ่งมีวิธีการทำงานเป็นขั้นตอน

วิเชียร วิทโยดม (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โปรแกรมหมายถึง การจัดกิจกรรมที่มีการกำหนดระยะเวลาของหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมที่แน่นอน รวมทั้งการกำหนดสถานที่ในการใช้โปรแกรมด้วย

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรมอันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้น โดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

สรุปได้ว่า โปรแกรม หมายถึง วิธีการพัฒนาทักษะที่มีรูปแบบและขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการพัฒนาอย่างชัดเจน โดยได้มีการมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ที่พัฒนา ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเต็มตามศักยภาพ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ตั้งไว้

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

มีนักวิชาการได้ให้องค์ประกอบของโปรแกรมไว้ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา 2) จุดมุ่งหมาย 3) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร 4) จุดประสงค์รายวิชา 5) เนื้อหา 6) จุดประสงค์การเรียนการสอน 7) กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน 8) การประเมินผล 9) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

สุมิตรา พงศธร (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหาวิชา 5) กิจกรรมการเรียนการสอน

ปริญญญา มีสุข (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพปัญหา 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเวลา 4) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 5) เนื้อหาที่ใช้ 6) การจัดการเรียนรู้โปรแกรม 7) การประเมินผลโปรแกรม

กนกอร กวานสุพรรณ และคณะ (2560) กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) แนวคิดพื้นฐาน 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการ 6) การวัดและประเมินผล

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561) กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการพัฒนา 5) การประเมินผลติดตามและสะท้อนผลการพัฒนา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรมของ อ่าง บัวศรี (2542), สุมิตรา พงศธร (2550), ปริญญา มีสุข (2552), กนกอร กวานสุพรรณและคณะ (2560) และสุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561) ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์ห่องค์ประกอบของโปรแกรม ได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ห่องค์ประกอบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล

องค์ประกอบของโปรแกรม	อ่าง บัวศรี (2542)	สุมิตรา พงศธร (2550)	ปริญญา มีสุข (2552)	กนกอร กวานสุพรรณ และคณะ (2560)	สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561)	ความถี่
1. หลักการ	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. วัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. เป้าหมาย	✓	✓				2
4. วิธีการพัฒนา	✓	✓	✓		✓	4
5. โครงสร้าง	✓					1
6. เนื้อหา	✓	✓		✓	✓	4
7. การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม	✓					1
8. การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	5
9. กระบวนการ				✓		1
10. แนวคิด				✓		1

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนความถี่ของหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนา การวัดและประเมินผลโปรแกรม มีค่าสูงสุด รองลงมาคือเนื้อหา สำหรับการเลือกองค์ประกอบของโปรแกรม การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาจากความถี่ในระดับสูงสุด 5 ลำดับแรก คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการพัฒนา 4) เนื้อหา และ 5) การประเมินผล

3. การพัฒนาโปรแกรม

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาโปรแกรมไว้ดังนี้

Barr และ Keating (1990) กล่าวว่า การพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) โดยเสนอรูปแบบ 5 ขั้นตอน เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) คือ

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 การประเมินความต้องการของนิสิตนักศึกษา
- 1.2 การประเมินสิ่งแวดล้อมสถาบัน
- 1.3 การประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร เงินและทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาที่วางแผน
- 2.2 การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาที่ใช้งบสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถ และงานที่ต้องทำ
- 3.2 การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรม หรือดัดแปลงปรับปรุง

Houle (1996) ได้นำเสนอการวางโปรแกรม การพัฒนาบุคลากรไว้ในหนังสือ การออกแบบการศึกษา (The Design of Education) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบุงิจกรรมที่เป็นไปได้
- ขั้นที่ 2 การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้
- ขั้นที่ 3 การระบุวัตถุประสงค์และการปรับให้เหมาะสม

ขั้นที่ 4 การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมทางด้านทรัพยากร ผู้นำ วิธีการ ตาราง กำหนดการลำดับเรื่อง การเสริมแรงทางสังคม การทำให้อยู่ในรูปปัจเจกบุคคล บทบาท และ ความสัมพันธ์ เกณฑ์ทางด้านประเมินผล และความชัดเจนของการออกแบบ

ขั้นที่ 5 รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมกับแบบแผนของชีวิตที่ใหญ่กว่าทั้งด้าน การแนะนำผู้เรียน รูปแบบของการดำเนินชีวิต งบประมาณการเงินที่สนับสนุนและการตีความหมาย

ขั้นที่ 6 นำแผนไปสู่ผลกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์การ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์การ

ขั้นที่ 7 การวัดผลลัพธ์และการประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตาม กระบวนการของโปรแกรม

Caffarella (2002) กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาศึกษาไว้ 9 องค์ประกอบ คือ

1. การสร้างข้อมูลพื้นฐานสำหรับกระบวนการวางแผน
2. การระบุแนวคิดของโปรแกรม
3. การจัดลำดับแนวความคิดของโปรแกรม
4. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
5. การเตรียมการสำหรับถ่ายโอนการเรียนรู้
6. การสร้างแผนการประเมินผล/การกำหนดรูปแบบ/ตารางเวลาและ ความต้องการทางด้านเจ้าหน้าที่
7. การออกแบบแผนการสอน
8. การประสานงานผู้เกี่ยวข้อง
9. การศึกษาคุณค่าของโปรแกรม

Spark และ Loucks-Horsley (1983) กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม โดยเสนอรูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) ประกอบด้วย

1. การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)
2. ตั้งวัตถุประสงค์ (Goal Setting)
3. การวางแผนตั้งทีมงาน (Planning Team)
4. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development)
5. การประเมินผล (Evaluation)
6. วิธีลงมือปฏิบัติ (Modes of Implementation)
7. การจัดการทรัพยากร (Resource Management)
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม (Environment Assessment)

Carolyn และคณะ (2013) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 การออกแบบโปรแกรมการอบรม

ขั้นที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม

ขั้นที่ 4 การใช้โปรแกรมการฝึกอบรม

ขั้นที่ 5 การประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนาโปรแกรม สามารถสังเคราะห์การพัฒนาโปรแกรม ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรม	Barr และ Keating (1990)	Houle (1996)	Caffarella (2002)	Spark และ Loucks-Horsley (2003)	Carolyn และคณะ (2013)	ความถี่
1. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดทำโปรแกรม		✓			✓	2
2. การวางแผนในการจัดทำโปรแกรม		✓	✓		✓	3
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	✓	✓			✓	3
4. การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการพัฒนา		✓				1
5. การนำโปรแกรมไปใช้					✓	1
6. การประเมินผลโปรแกรม		✓	✓	✓	✓	4
7. การตัดสินใจเชิงบริหาร			✓			1
8. การประเมินความต้องการ	✓		✓			2
9. วิธีลงมือปฏิบัติ			✓			1
10. การจัดการทรัพยากร	✓					1
11. การพัฒนาบุคลากร	✓					1
12. การประเมินสิ่งแวดล้อม	✓					1

ตาราง 7 (ต่อ)

การพัฒนาโปรแกรม	Barr และ Keating (1990)	Houle (1996)	Caffarella (2002)	Spark และ Loucks-Horsley (2003)	Carolyn และคณะ (2013)	ความถี่
13. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน				✓		1
14. การตัดสินใจเชิงกระบวนการ				✓		1
15. การระบุวัตถุประสงค์				✓		1
16. การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสม				✓		1
17. รูปแบบการดำเนินงาน				✓		1
18. ผลกระทบเชิงบวก				✓		1
19. การวางแผนตั้งทีมงาน	✓					1
20. การสร้างข้อมูลพื้นฐาน			✓			1
21. การระบุแนวคิดของโปรแกรม			✓			1
22. การเตรียมสำหรับถ่ายโอนข้อมูล			✓			1
23. การออกแบบแผนการสอน			✓			1
24. การประสานงานผู้เกี่ยวข้อง			✓			1
25. การศึกษาคุณค่าของโปรแกรม			✓			1

จากตาราง 7 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกันได้ตั้งตาราง 8

ตาราง 8 สังเคราะห์คำขององค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม

ที่.	Barr และ Keating (1990)	Houle (1996)	Caffarella (2002)	Spark และ Loucks-Horsley (2003)	Carolyn และคณะ (2013)	การสังเคราะห์คำของผู้วิจัย
1	การประเมินความต้องการ	การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน		การประเมินความต้องการ	การวิเคราะห์ความจำเป็น	การวิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดทำโปรแกรม
2	การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์	การระบุวัตถุประสงค์	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	ตั้งวัตถุประสงค์		การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3		การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสม	การจัดลำดับแนวคิดของโปรแกรม	การวางแผน	การออกแบบโปรแกรม	การออกแบบและวางแผนในการจัดทำโปรแกรม
4	การปฏิบัติ			วิธีลงมือปฏิบัติ	การพัฒนาโปรแกรม	การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการพัฒนา
5	การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การพัฒนาบุคลากร			การจัดการทรัพยากร	การใช้โปรแกรม	การนำโปรแกรมไปใช้
6	การประเมินผล การตัดสินใจเชิงบริหาร	การประเมินผล การวัดผลลัพธ์	การสร้างแผนการประเมิน	การประเมินผล สิ่งแวดล้อม	การประเมินผล	การประเมินผลโปรแกรม

จากข้อมูลในตาราง 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบองค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม ดังตาราง 9

ตาราง 9 สังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรม	Barr และ Keating (1990)	Houle (1996)	Caffarella (2002)	Spark และ Loucks-Horsley (2003)	Carolyn และคณะ (2013)	ความถี่
1. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดทำโปรแกรม	✓	✓		✓	✓	4
2. การวางแผนในการจัดทำโปรแกรม	✓	✓	✓	✓		4
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม		✓	✓	✓	✓	4
4. การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการพัฒนา		✓	✓	✓	✓	4
5. การนำโปรแกรมไปใช้	✓			✓	✓	3
6. การประเมินผลโปรแกรม	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 9 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดทำโปรแกรม
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. การออกแบบและวางแผนในการจัดทำโปรแกรม
4. การสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการพัฒนา
5. การนำโปรแกรมไปใช้
6. การประเมินผลโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงนำมาพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยจัดทำเนื้อหาเป็น ชุดกิจกรรมโดยขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล นำไปบรรจุไว้ในเนื้อหาในแต่ละชุดกิจกรรม และผู้วิจัยใช้รูปแบบและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย

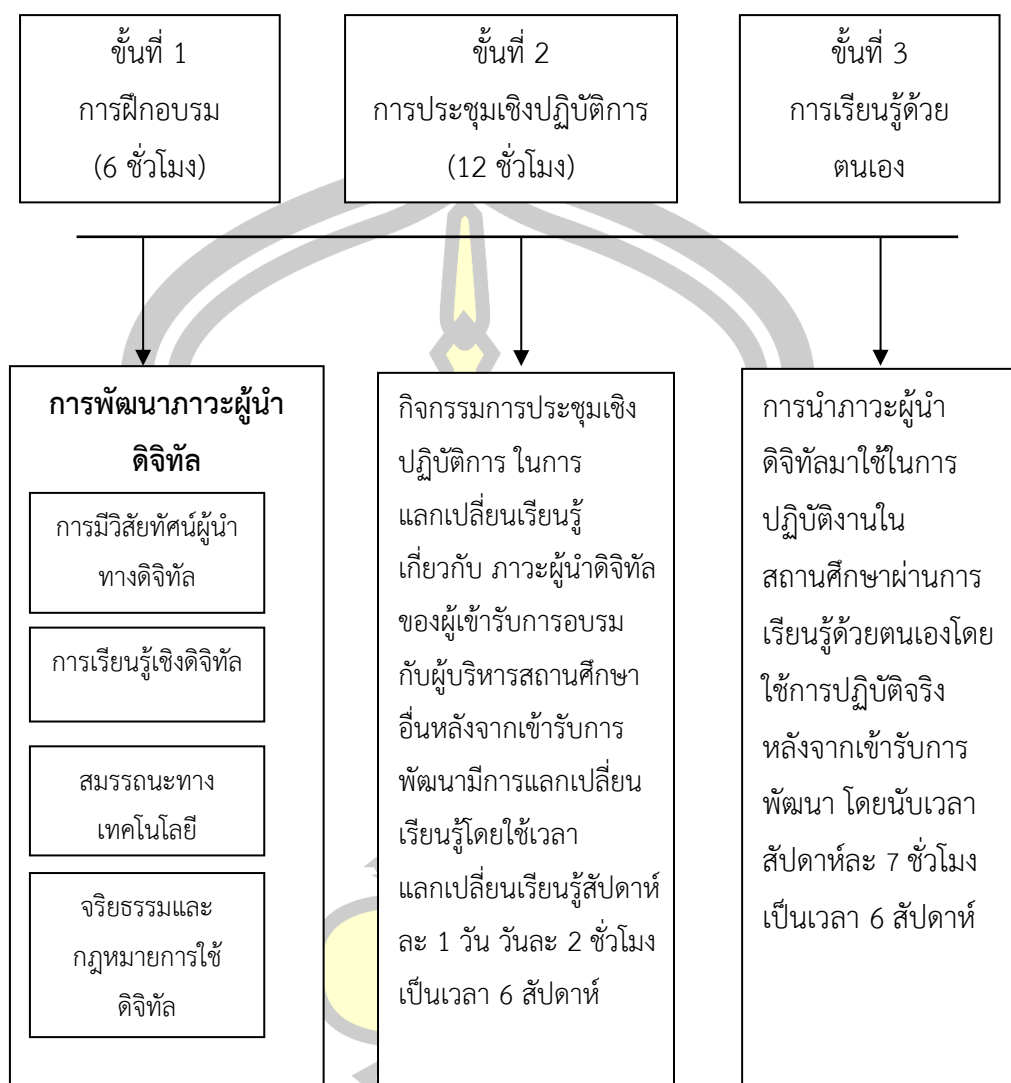
1. การฝึกอบรม (10%)
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (20%)
3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (70%)

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาไว้ 3 ขั้น ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การฝึกอบรม
- ขั้นที่ 2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปรากฏดังภาพประกอบ 3

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 3 การดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล

ขั้นที่ 1 การฝึกอบรม

การฝึกอบรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ใช้เวลาในการฝึกอบรมจำนวน 2 วัน โดยการฝึกอบรมเน้นการอบรมโดยใช้รูปแบบของการบรรยาย การสาธิต การปฏิบัติกิจกรรม การนำเสนอผลงาน โดยมีรายละเอียดตามตารางอบรมและรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม

ขั้นที่ 2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลับไปทำงานที่โรงเรียนตามปกติ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เวลา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมงคือ วันศุกร์ หากมีปัญหาในการดำเนินงาน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ในการแก้ปัญหาพร้อมกันได้ ใช้เวลาในการอบรมควบคุมการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติพัฒนางานตามแผนที่วางไว้เป็น โดยเชื่อมโยงเรื่องวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล การเรียนรู้เชิงดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การนำภาวะผู้นำดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้การปฏิบัติจริงหลังจากเข้ารับการพัฒนา โดยนำการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลมาใช้ควบคู่กับการปฏิบัติงานหลังการอบรมโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยใช้เวลาสัปดาห์ละ 7 ชั่วโมงเป็นเวลา 6 สัปดาห์

การประเมินความต้องการจำเป็น (PNI)

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) คือ กระบวนการรวบรวมสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความสามารถที่คาดหวังและความสามารถที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญของความต่างนั้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 ; Ferdous and Razzak, 2012 ; International Mine Action Standards (IMAS), 2005) คำถามหลักคือ ปัจจุบันเราเป็นอย่างไร สิ่งที่เราต้องการเป็น และเราจะทำให้ถึงสิ่งที่ต้องการอย่างไร (Erdogen, 2010) วัตถุประสงค์หลักของแนวคิดนี้ เพื่อให้เราทราบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร เราจะแก้ไขปัญหาอย่างไร และจะเตรียมการวางแผนสำหรับโปรแกรม/โครงการใหม่อย่างไร (International Mine Action Standards (IMAS), 2005) ซึ่งมีความแตกต่างจากการประเมิน เพราะการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นต้องทำการวิเคราะห์สารสนเทศและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การระบุช่องว่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ จึงทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความแตกต่างจากการประเมินอื่น ๆ (Hauer and Quill, 2011) ทั้งนี้การดำเนินงานขั้นแรกที่สำคัญ คือ การวางแผนและการระบุประเด็นต่าง ๆ (International Mine Action Standards (IMAS), 2005 ; สุวิมล ว่องวานิช, 2550) กล่าวว่าการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs In Identification)

เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่เกิดขึ้นในองค์กร (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เป็นการการระบุปัญหาที่พบว่า จะประเมินเรื่องใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด กลุ่มใดบ้างที่มีความเสี่ยง ปัจจัยช่วยเหลือมีอะไรบ้าง การตอบสนองต่อการช่วยเหลือเป็นอย่างไร แหล่งทรัพยากรและศักยภาพของปัจจัยช่วยเหลือ เช่น ชุมชน รัฐบาล เป็นอย่างไรบ้าง โดยการออกแบบเก็บข้อมูลจะใช้วิธีใดใช้

กลยุทธ์ได้ดำเนินการ โดยควรมีการสำรวจงบประมาณ เวลา และตรวจสอบหน้าที่ความรับผิดชอบเดิม ที่มีอยู่ ทบทวนสารสนเทศที่มีและสร้างคำถามการประเมิน พิจารณาตัวแปรที่อาจมีผลกระทบต่อ การตอบและพิจารณาว่า ใครจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด (International Mine Action Standards (IMAS), 2005; Hauer and Quill, 2011) เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมีหลากหลาย โดยจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง การสะท้อนตนเองต่อเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการ อาจใช้วิธีการออดิโอหรือแฟ้มสะสมผลงาน
2. การสัมภาษณ์เหมาะสมกับข้อมูลเชิงลึกแต่ต้องใช้เวลามาก อาจใช้ การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าหรือทางโทรศัพท์
3. การสำรวจที่เหมาะสมกับข้อมูลเชิงปริมาณที่ค่อนข้างมาก
4. การสนทนากลุ่ม เหมาะกับข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้บุคคลผู้ที่มีส่วนร่วม 8 -10 คน มาประชุมอภิปรายกัน ประโยชน์ของการสนทนากลุ่มคือ การสร้างความคิดใหม่
5. การใช้บุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในองค์กรอาจใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามหรือ แบบสัมภาษณ์
6. การระดมสมองในการร่วมระบุปัญหาและแก้ไข้ปัญหา ทั้งนี้หากจะประเมิน ความต้องการจำเป็นของบุคคลอาจใช้เทคนิคการประเมินตนเอง การสะท้อนตนเอง
7. การใช้แบบสอบถาม สามารถทำได้ทั้งทางไปรษณีย์และทางโทรศัพท์ ลักษณะ ของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงตามการรับรู้หรือความรู้สึก
8. การสังเกต จะมีการใช้น้อยกว่าการสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามเพราะต้องใช้ เวลามาก มีความซับซ้อนในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis)

เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ PNI modified โดยในวงการศึกษามิงานวิจัยมากมายที่ใช้เทคนิคนี้มาจัดลำดับความต้องการ จำเป็น โดยวิธี PNI modified เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI โดยสูตร PNI เดิม คือ $(I-D) \times I$ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นลบค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง คูณด้วยค่าเฉลี่ยของ สภาพที่เป็นจริง แต่สูตร (PNI) แบบปรับปรุง หรือ PNI modified เป็นวิธีการหาผลต่างของ $(I-D)$ แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยช่วงที่ไม่กว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตรา การพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) สูตร $PNI_{\text{modified}} = (I-D) / D$

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs Solution)

การกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อให้ความต้องการจำเป็นนั้นหมดไป สามารถใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มหรือการระดมสมอง การสัมภาษณ์มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

4. ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ มีกระบวนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

4.1 การระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification)

4.2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis)

4.3 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs solution)

5. ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546) ได้กล่าวสรุปขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Pre-assessment) ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. วางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
 2. นิยามหรือกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
 3. กำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ/หรือประเด็นที่ต้องการประเมิน
 4. กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมิน ซึ่งรวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
 5. ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล
- ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment) หลังจากการสำรวจความต้องการจำเป็นต่าง ๆ แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น

2. เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย

3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก

4. วิเคราะห์สาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา

5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Post Assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. จัดเรียงลำดับ (Set priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับ เช่น การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลหลายมิติ (Multi component data analysis) การกำหนดดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีการถ่วงน้ำหนัก (Weighted needs index)

2. พิจารณาหาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากข้อที่ 1 การจัดเรียงลำดับทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหา ก็จะสูญเสียเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้นจึงต้องช่วยกันพิจารณาหาทางเลือกในการแก้ปัญหา

3. พัฒนาแผนการปฏิบัติ เพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป

4. ประเมินผล ของการประเมินความต้องการจำเป็น

5. รายงานผล การประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2. การกำหนดคำถามและขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น

3. กำหนดการประเมินความต้องการจำเป็น

3.1 การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

3.2 การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล

3.3 การกำหนดเครื่องมือการเก็บข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การจัดทำรายงาน

3.6 การใช้ผลประเมิน

6. ประเภทของวิธีการใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้แบ่งประเภทประเมินความต้องการจำเป็น จำแนกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ใช้การวิเคราะห์ปฐมมาน ได้แก่ การวิจัยสำรวจ การวิจัยอนาคต การวิจัยบรรยาย กลุ่มที่สอง เป็นการวิจัยหัตถุติยมาน เป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์หัตถุติยมาน กลุ่มที่สาม เป็นการวิจัยเพื่อประเมินงานวิจัยเพื่อต้องการประเมินความต้องการจำเป็น (Meta Evaluation of Needs Assessment Research) ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นของแต่ละวิธี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสำรวจ การระบุความต้องการจำเป็นที่ดำเนินการกันส่วนใหญ่ใช้วิธีการสำรวจ เรียกว่า การสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs Survey) วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต เมื่อกำหนดประเด็นวิจัยว่าจะประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจุดมุ่งหมายใด และระบุประเภทของความต้องการจำเป็นได้แล้วจึงทำการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ขั้นตอนสำคัญสำหรับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการวิจัยสำรวจ คือ การนิยามความต้องการจำเป็นว่าจะใช้นิยามความแตกต่าง หรือนิยามการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย (Needs Prioritization)

2. การใช้แบบสอบถามวิธีการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามสามารถทำได้ทางไปรษณีย์ การสอบถามทางโทรศัพท์ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถือว่าเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่เน้นการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่และกว้าง และลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบ ความต้องการจำเป็นที่กำหนดด้วยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือระดับองค์กร

3. การใช้วิธีการสัมภาษณ์ คือ การคุยอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งนิยมใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ เช่น เกี่ยวกับบุคลิกภาพ การปรับตัว เจตคติ ความสนใจ รวมทั้งคุณลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านวิธีการปฏิบัติ การใช้การสัมภาษณ์เพื่อวัดความสามารถในด้านความรู้ความคิดทางสติปัญญาที่สามารถใช้ได้ แต่ต้องระมัดระวังในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีหลายคนและใช้คำถามคนละชนิดคนละเรื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการเปรียบเทียบคะแนน

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ข้อมูลสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา (ม.1- ม.6) โดยแบ่งขนาดสถานศึกษา ตามจำนวนนักเรียน ได้ 4 ขนาด ดังนี้

ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา มีจำนวน 7 โรงเรียน

ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน มีจำนวน 16 โรงเรียน

ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คน มีจำนวน 4 โรงเรียน

ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป มีจำนวน 8 โรงเรียน

ได้กระจายอำนาจในการจัดการด้านการศึกษา โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบออกเป็น สหวิทยาเขต 7 สหวิทยาเขต จากสถานศึกษา 35 แห่ง ดังนี้

สหวิทยาเขต ที่ 1 สหวิทยาเขตเจริญราชเดช ประกอบด้วย

1. โรงเรียนสารคามพิทยาคม
2. โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร
3. โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาสรรพ์
4. โรงเรียนกุตรังประชาสรรค์
5. โรงเรียนมหาวิชานุกูล

สหวิทยาเขต ที่ 2 สหวิทยาเขตตักศิลา

1. โรงเรียนผดุงนารี
2. โรงเรียนแกดำวิทยาคาร
3. โรงเรียนมิตรภาพ
4. โรงเรียนยางวิทยาคม
5. โรงเรียนหนองม่วงวิทยาคาร

สหวิทยาเขต ที่ 3 สหวิทยาเขตบรปือ

1. โรงเรียนบรปือวิทยาคาร
2. โรงเรียนบรปือ
3. โรงเรียนโนนแดงวิทยาคม
4. โรงเรียนเหล่ายาววิทยาคาร
5. โรงเรียนโนนราชวีทยา

สหวิทยาเขต ที่ 4 สหวิทยาเขตพุทธมณฑลเทพประทุม

1. โรงเรียนวาปีปทุม

2. โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์
3. โรงเรียนประชาพัฒนา
4. โรงเรียนดงบังพิสัยวารนุสรณ์
5. โรงเรียนดงใหญ่วิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

สหวิทยาเขต ที่ 5 สหวิทยาเขตสารคามใต้

1. โรงเรียนนาภูพิทยาคม
2. โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์
3. โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
4. โรงเรียนมัธยมยางสีสุราช
5. โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร

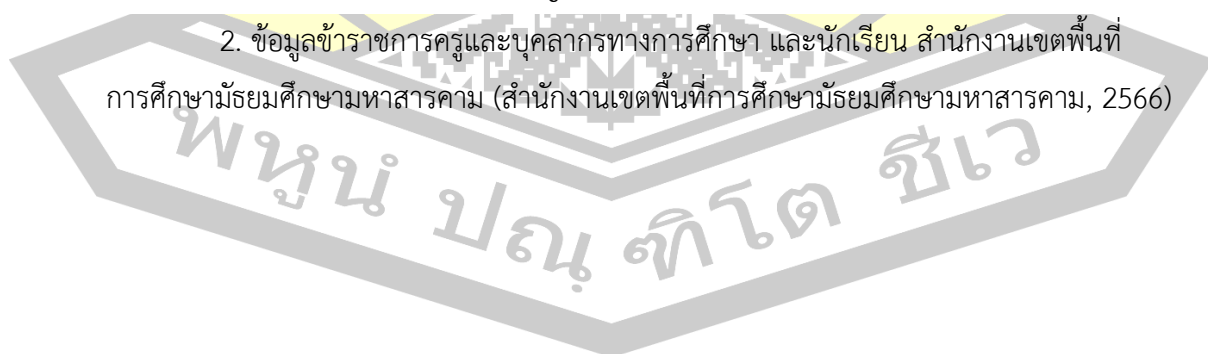
สหวิทยาเขต ที่ 6 สหวิทยาเขตเสด็จอีสาน

1. โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์
2. โรงเรียนเขื่อนพิทยาสรรค์
3. โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา
4. โรงเรียนวังยาวศึกษาวิทย์
5. โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล

สหวิทยาเขต ที่ 7 สหวิทยาเขตพุทธมงคล

1. โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม
2. โรงเรียนกู่ทองพิทยาคม
3. โรงเรียนชื่นชมพิทยาคาร
4. โรงเรียนกันทรวิชัย
5. โรงเรียนเขว้าใหญ่พิทยาสรรค์

2. ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2566)

ตาราง 10 แสดงข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	นักเรียน (คน)	ขนาดโรงเรียน
1	สารคามพิทยาคม	5	195	3,826	ใหญ่พิเศษ
2	ผดุงนารี	5	184	3,843	ใหญ่พิเศษ
3	มหาชัยพิทยาคาร	2	15	230	กลาง
4	แกดำพิทยาคาร	2	15	305	กลาง
5	มิตรภาพ	2	24	228	กลาง
6	โกสุมพิทยาสรรค์	5	104	2,437	ใหญ่พิเศษ
7	เขาวไร่ศึกษา	4	61	1,289	ใหญ่
8	เขื่อนพิทยาสรรค์	2	14	258	กลาง
9	โพนงามพิทยานุกูล	1	14	81	เล็ก
10	กันทรวิชัย	3	39	876	ใหญ่
11	เขาวใหญ่พิทยาสรรค์	1	13	54	เล็ก
12	เชียงยืนพิทยาคม	4	78	1,664	ใหญ่
13	กู่ทองพิทยาคม	2	13	112	เล็ก
14	บรบือ	5	106	2,376	ใหญ่พิเศษ
15	บรบือวิทยาคาร	5	107	2,015	ใหญ่พิเศษ
16	เหล่ายาววิทยาคาร	2	14	186	กลาง
17	โนนแดงพิทยาคม	2	18	259	กลาง
18	ยางพิทยาคม	2	15	207	กลาง
19	นาเชือกพิทยาสรรค์	5	95	1,971	ใหญ่พิเศษ
20	บ่อพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	2	12	192	กลาง
21	พยัคฆภูมิวิทยาคาร	5	131	2,883	ใหญ่พิเศษ
22	วาปีปทุม	5	154	3,157	ใหญ่พิเศษ
23	ดงใหญ่พิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	2	20	309	กลาง
24	ประชาพัฒนา	2	20	173	กลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	นักเรียน (คน)	ขนาดโรงเรียน
25	นาคนูประชาสรรค์	4	66	1,241	ใหญ่
26	ดงบังพิสัยนวการนุสรณ์	2	21	348	กลาง
27	นาภูพิทยาคม	1	27	401	กลาง
28	มัธยมยางสีสุราช	2	28	460	กลาง
29	กุตุรงประชาสรรค์	1	13	97	เล็ก
30	นาโพธิ์พิทยาสรรพ์	2	31	464	กลาง
31	ชื่นชมพิทยาคาร	2	33	527	กลาง
32	มหาวิชานุกูล	1	11	128	กลาง
33	วังยาวศึกษาวิทย์	1	12	57	เล็ก
34	โนนราชวิทยา	1	11	72	เล็ก
35	หนองม่วงพิทยาคาร	1	13	114	เล็ก
	รวม	93	1,727	32,840	

3. สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3.1 สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม คือ

3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาให้กลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ งานอำนวยการ งานบริหารงานบุคคล งานนโยบายและแผนงานส่งเสริมการจัดการศึกษา งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา งานส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และงานตรวจสอบภายใน ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดได้ปฏิบัติและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารจัดการงานของสถานศึกษา การทำงานของศึกษานิเทศก์ร่วมกับสถานศึกษา เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน การประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา และสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามได้กำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน และเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง และมีทักษะการคิด การกำหนดให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 วิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 เพิ่มศักยภาพนักเรียนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปศาสตร์ เป็นต้น โดยจัดทำโครงการรองรับ กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งได้ดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ยังไม่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย คือ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศ

3.1.3 การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาการสร้างความเข้มแข็งต่อองค์คณะบุคคลทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ปัญหาการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
สรุปได้ดังนี้

3.2.1 ปัญหานโยบายรัฐบาลขาดความชัดเจนในนโยบายและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกัน ระเบียบ กฎเกณฑ์ไม่ชัดเจน จึงส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

3.2.2 ปัญหาบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และเนื้อหาของตนเองทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไม่เต็มศักยภาพ และขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3.2.3 ปัญหากระบวนการทำงานของบุคลากรทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษามี 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ระบบบริหารจัดการงานซ้ำซ้อน ประเด็นที่ 2 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารยังขาดประสิทธิภาพ ประเด็นที่ 3 การบริการหรือการอำนวยความสะดวกยังไม่เป็นที่ประทับใจแก่ผู้รับบริการเท่าที่ควร ประเด็นที่ 4 งานธุรการมีมากและเวลาจำกัดทำให้สถานศึกษาคับข้องใจ ประเด็นที่ 5 การบริหารงานการเงินและงบประมาณยุ่งยากซับซ้อน ขั้นตอนมาก ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน ประเด็นที่ 6 กระบวนการกำกับดูแล ส่งเสริม นิเทศโรงเรียน ทำได้ไม่เต็มที่เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและศักยภาพบุคลากร

3.2.4 ปัญหาที่เกิดจากมุมมองต่างกันระหว่างบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาทำให้เกิดช่องว่างในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกัน

สรุปได้ว่า จากสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม พบว่า มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิสัยทัศน์ของประเทศไทย นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม แต่ก็ยังพบปัญหาบางส่วนที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรหาแนวทางและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกับสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. ทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นองค์กรคุณภาพ สืบสานศาสตร์พระราชา จัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้วย นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Quality Organization to Excellent Education by the King's Philosophy through innovation and technology)

4.2 พันธกิจ (Mission)

4.2.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.2.3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

4.2.4 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

4.2.5 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.2.6 ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

4.2.7 พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

4.3 เป้าประสงค์ (Goal)

4.3.1 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

4.3.2 ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.3.3 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

4.3.4 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นมืออาชีพ

4.3.5 ผู้เรียนได้รับโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ได้รับการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.3.6 สถานศึกษาจัดการศึกษาตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

4.3.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

4.4 ค่านิยม (Value) : S⁴

- สร้างคุณภาพที่ดี (Standard Based)
- มีธรรมาภิบาล (Stable good governance)
- บริการด้วยใจ (Service Mind)
- นำสมัยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Smart Innovation and Technology)

4.5 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้าง ขีดความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

4.5 รูปแบบการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

4.5.1 กรอบแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ชื่อว่า รูปแบบ SPACER Model ซึ่งอาศัยแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบคือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยแต่ละองค์ประกอบจะมี 3 ส่วนย่อย ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร (ผู้บริหาร ครู นักเรียน) งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ข้อมูล/สารสนเทศ และกิจกรรมการดำเนินงาน

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน (S : Standard) การมีส่วนร่วม (P : Participation) การดำเนินการตามนโยบาย (A : Action) การติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผล (C : Check) การให้กำลังใจ (E : Encouragement) และการรายงานผล (R : Report)

ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 1) เขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหาร มีการบริหารจัดการคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษา/ผู้บริหาร เป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของชุมชน 3) ครู มีความรู้/ทักษะการจัดการเรียนรู้ มีความเป็นมืออาชีพและคุณธรรม และ 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะชีวิตและพื้นฐานอาชีพ

4.5.2 องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบ SPACER Model

การบริหารจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบ SPACER Model มีองค์ประกอบด้าน กระบวนการตามแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ ดังนี้

S : Standard หมายถึง มาตรฐานที่กำหนดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม พันธกิจ กลยุทธ์ จุดเน้น เป้าหมายและตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน (KPIs) หลักการทำงานของ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

P : Participation หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร

A : Action หมายถึง การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบโดยมีการวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เน้นคุณภาพ โอกาส ความปลอดภัย และทักษะอาชีพ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน

C : Check หมายถึง การติดตาม การตรวจสอบ การประเมินผล และสรุปผล การดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

E : Encouragement คือ การให้กำลังใจ การจัดกิจกรรมมอบโล่รางวัล และ เกียรติบัตร เพื่อ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ หน่วยงานและผู้มีผลงานดีเด่น ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ และเผยแพร่ผลงาน

R : Report คือ การรายงานผล KRS, ARS, มาตรฐานเขต และการ ดำเนินงานโครงการ เพื่อนำผลจัดทำแผนปรับปรุงพัฒนาต่อไป

4.5.3 กระบวนการดำเนินงาน รูปแบบ SPACER Model

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคามได้ดำเนินการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษา และวิเคราะห์นโยบาย จุดเน้นการพัฒนา รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานของ ปีที่ผ่านมา ทำให้ได้ทิศทางการดำเนินงานหรือแนวทางการดำเนินงานที่น้อมนำแนวคิดหลักการพัฒนา ตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ดังนี้

การเข้าใจ (Understanding) เป็นการสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูล พื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม ค้นหารากของปัญหาและ รวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การเข้าถึง (Connecting) เป็นการสื่อสารและการสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารความเข้าใจและความมั่นใจกับผู้บริหารและครู ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและ ความต้องการของครู และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

การพัฒนา (Development) เป็นเรื่องของการพัฒนาและการดำเนินการ ขับเคลื่อน กลยุทธ์อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ โดยมีการวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ตามนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เน้นคุณภาพ โอกาส ความปลอดภัย และทักษะอาชีพ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน มีการติดตาม การตรวจสอบ การประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน การให้กำลังใจ และการรายงานผล KRS, ARS, มาตรฐานเขต และ การดำเนินงานโครงการ เพื่อนำผลจัดทำแผนปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ดังนั้นแนวทางแห่งศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่นำมาเป็นแนวทาง ดำเนินงานจะเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยความต้องการที่แท้จริงของครูและนักเรียน ซึ่งมีการดำเนินการด้วยวิธี ระบบ (System Approach)

4.6 ภารกิจของเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามความในมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ที่บัญญัติให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 2. อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 3. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการ และจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา
 4. รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

4.7 อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 ข้อ 6 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้งกำกับ ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย สำนักงานเขตอาจมีอำนาจหน้าที่นอกเหนือไปจาก ที่กำหนดไว้ก็ได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการบริหารดังกล่าว สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัชฌิมศึกษามหาสารคาม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ค่านิยมขององค์กร กล่าวคือ องค์กรคุณภาพ บนพื้นฐานความเป็นไทย ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 มีการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ดังค่านิยมขององค์กร มุ่งผลสัมฤทธิ์ คิดคู่คุณธรรม นำทีมพัฒนา ก้าวหน้าทันสมัยใส่ใจบริการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มลิวัลย์ ธรรมแสง (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ เป็นวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยในการวิจัยปริมาณใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 215 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารระดับนโยบายด้านการศึกษา สำหรับคนพิการ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำ 2) การบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษา 3) วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ 5) การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา 6) การประเมินและการนิเทศ 7) สังคม จริยธรรมและกฎหมายสำหรับพลเมืองยุคดิจิทัล และ 8) ความเป็นมืออาชีพ ซึ่งในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติน้อยกว่า การให้ความสำคัญทุกองค์ประกอบ โดยด้านการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในส่วนของกระบวนการพัฒนาได้ออกแบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาครอบคลุม 8 องค์ประกอบ

สงบ อินทรมณี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล” พบว่าการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน และคลุมเครือนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียน ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษา ไปพร้อมกันกับหลักธรรมาภิบาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความคิดและความรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาสู่ยุคดิจิทัล ให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่สำคัญ คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน แข่งขันกับนานาชาติประเทศ โดยที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา อันเป็น

คุณลักษณะของความเป็นไทยให้ยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล (National Education Plan 2017-2036)

กฎหมาย จันทรศรี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา: การวิจัยแบบผสมผสานวิธี การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม M-plus 7.0 ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างโมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล มีวิธีดำเนินการคือ นำข้อมูลจากการศึกษาระยะที่ 1 ซึ่งได้ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ไปหาคุณภาพโดยตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล 2) การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ 4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล ซึ่งค่าดัชนีกลมกลืนของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้เป็นไปตามเกณฑ์

ภคพร เลิกนอก (2563) ทำวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากทุกด้านด้านที่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่หนึ่งได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.93$) และด้านการบริหารงานในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.90$) 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพเพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาและส่งเสริมให้มี ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่ายชุมชน ผู้ปกครอง

เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารให้ระหว่างกันเร็วขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ทั้งของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ สร้างฐานระบบข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณการเงินให้เป็นปัจจุบันรวมถึงการสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรเกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง สรรหา อย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้

พรพรชัยรัตน์ พรหมมินทร์ และปรีชา วิหคโต (2563) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ มีหน้าที่งานด้านระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มีขั้นตอนในการทำงาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1.1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1.2) การคัดกรองนักเรียน 1.3) การส่งเสริมและพัฒนา 1.4) การป้องกัน 1.5) การช่วยเหลือ และ 1.6) การส่งต่อ และ 2) การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.17, SD = 0.70$) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 2.1) ด้านการออกแบบ 2.2) ด้านกระบวนการทำงาน และ 2.3) ด้านผลลัพธ์หรือการรายงานผลการประเมินการ มีการประเมินรูปแบบครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ เรื่องเวลา เรื่องสถานที่ และด้านบุคคล ถือได้ว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ภิรมณ ชิมกระโทก (2565) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) วิธีการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล เนื้อหาสาระประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 วิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ไวยวิทย์ มูลทรัพย์ (2565) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้และใช้ดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และการสื่อสารและจริยธรรมดิจิทัล ตามลำดับ 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา แบ่งออกเป็น 3 Module ได้แก่ Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล Module 2 การรู้และใช้ดิจิทัล Module 3 การสื่อสารและจริยธรรมดิจิทัล 4) หลักการพัฒนาแบบ 70-20-10 วิธีพัฒนา ประกอบด้วย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติงานจริง และการศึกษาด้วยตนเอง 5) การประเมินผลโปรแกรม ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ณัฐธิดา ธนะสูตร (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นมืออาชีพ 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์/เป้าหมาย 3) เนื้อหากิจกรรม 4) วิธีการดำเนินการ 5) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Jefferis (2015) เสนองานวิจัยเรื่อง บทบาทของครูใหญ่ในโรงเรียนยุคไร้พรมแดน : การศึกษาแบบผสมผสานวิธี แนวการศึกษาของสหรัฐฯ มีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาโอกาสสำหรับนักเรียนและครอบครัวเพิ่มขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นความสามารถในทุกๆระดับในกระบวนการศึกษาข้อมูลจะถูกส่งไปนักเรียนด้วยวิธีการใหม่และเร็วขึ้น การศึกษาไซเบอร์เป็นหนึ่งในโหมดใหม่ ๆ ของการจัดส่งข้อมูลสำหรับนักเรียน เช่นเดียวกับโรงเรียนแบบดั้งเดิมโรงเรียนในโลกไซเบอร์ต้องการความเป็นผู้นำทางเสียงเพื่อช่วยเหลือผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการศึกษารู้อาครูใหญ่เป็นตำแหน่งสำคัญในระบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้คือ เพื่อกำหนดบทบาทของครูใหญ่ในโรงเรียนไซเบอร์ งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นไปที่การค้นพบลักษณะงานและคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนไซเบอร์นี้สามารถทำได้โดยใช้วิธีการผสมผสานที่นำมาใช้ในการ

สัมภาษณ์และการสำรวจผลการวิจัยหลัก ได้แก่ หัวข้อการสื่อสารการฝึกอบรมการทำงานร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ ความสัมพันธ์ ความเข้าใจและการจัดการ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าสูงกว่าคะแนนการประเมินตนเองในการเป็นผู้นำการปฏิบัติงาน

Tonkin (2016) เสนองานวิจัยเรื่อง โรงเรียนชั้นนำสำหรับนวัตกรรมและความสำเร็จ : กรณีศึกษา 5 กรณีของผู้บริหารชาวออสเตรเลียในการสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนที่เป็นนวัตกรรมใหม่ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารชาววิกตอเรีย 5 คน ในการพัฒนาผู้นำและสนับสนุนโรงเรียนของรัฐที่ประสบความสำเร็จและเป็นนวัตกรรมใหม่ การศึกษาความเป็นผู้นำและแนวทางการบริหารจัดการของครูใหญ่ในห้าโรงเรียนที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นนวัตกรรมชั้นนำและมีผลลัพธ์ที่ดีเยี่ยมของนักเรียนและจะเน้นถึงผลงานที่ทำให้เกิดนวัตกรรม และความสำเร็จของโรงเรียน การวิจัยใช้วิธีการศึกษากรณีศึกษาแบบหลายกรณี ด้วยการสัมภาษณ์หลายมุมมอง โดยอาศัยวิธีการเชิงคุณภาพในแต่ละโรงเรียน มุมมองเกี่ยวกับโรงเรียนและความเป็นผู้นำของครูได้รับจากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ หัวหน้าเครือข่ายภูมิภาคและประธานสภาโรงเรียน และการสัมภาษณ์กลุ่มกับสมาชิกของทีม ผู้นำพนักงานและผู้ปกครอง การวิจัยบอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลง และบทบาทหลักของครูใหญ่ในการเป็นผู้นำและการจัดการเพื่อสร้างโรงเรียนที่เป็นนวัตกรรมและประสบความสำเร็จ มันใช้ประโยชน์จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเป็นผู้นำและความสำเร็จของโรงเรียนในการให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความเป็นผู้นำของโรงเรียนในแต่ละกรณี และเพื่อให้ความสนใจกับความแตกต่างและข้อตกลงในคดีต่าง ๆ ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเรื่องราวชีวิตของผู้บริหารในการกำหนดรูปแบบการเป็นผู้นำและคุณค่าของพวกเขาผู้บริหารที่เป็นนวัตกรรมแสดงมุมมองผู้นำ 5 มุมมอง และแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำของพวกเขาและช่วยเสริมความสำเร็จของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนนวัตกรรมยังมีลักษณะที่เหมือนกันในความสำเร็จ รูปแบบการเป็นผู้นำนวัตกรรมได้รับการพัฒนา เพื่อให้แผนที่ยุทธศาสตร์ซึ่งกันและกันในการเป็นผู้นำที่สำคัญและนวัตกรรมและความสำเร็จของโรงเรียน รวมถึงเรื่องราวชีวิตห้ามุมมองของผู้นำและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องและองค์ประกอบของความสำเร็จของโรงเรียนการทำความเข้าใจกับสิ่งที่ทำงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและก้าวล้ำ เป็นขั้นตอนแรกในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่จำเป็นในการเคลื่อนย้ายสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเพียงไม่กี่แห่งที่ขอบนวัตกรรมสู่ศูนย์กลางที่โรงเรียนส่วนใหญ่สามารถแบ่งปันและเรียนรู้จากการปฏิบัติของผู้อื่น การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่เป็นนวัตกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารบางรายประสบความสำเร็จอย่างมากในการสร้างวัฒนธรรมที่เป็นนวัตกรรมและรวมถึงพฤติกรรมที่สามารถเรียนรู้ได้โดยผู้อื่นที่ปรารถนาจะเป็นผู้นำในโรงเรียนที่เป็นนวัตกรรมและประสบความสำเร็จ

Victor (2017) ได้กล่าวถึงทัศนคติ 10 ประการ สำหรับ ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ว่า ศตวรรษที่ 21 ต้องการภาวะผู้นำแบบร่วมมือ (Corporate leadership) มากกว่าแบบใช้อำนาจหรือ การบังคับ ผู้นำจะต้องให้การศึกษาและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตาม และจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ผู้นำในปัจจุบันและอนาคตจะต้องพัฒนาทัศนคติใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ดังนี้ 1. ความทันสมัย (Modernization) มองอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ 2. การมีสัมพันธภาพ (Relationships) สร้างมิตรภาพที่เข้มแข็ง และยั่งยืน 3. การปรับตัว (Adaptability) ตอบสนอง ความไม่แน่นอนได้รวดเร็ว 4. ความมุ่งมั่น (Assertiveness) เข้าใจความขัดแย้ง จัดการด้วยสมอง 5. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ไม่บังคับ แต่จูงใจสร้างแรงบันดาลใจ 6. ทะเยอทะยาน (Aspiration) มุ่งสร้างความสำเร็จ 7. ความโปร่งใส (Transparency) สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น 8. การเป็นที่เลี้ยง (Monitoring) เป็นที่เลี้ยงมากกว่าเป็นผู้สอน 9. ความซื่อสัตย์จริงใจ (Honesty) ไม่โกหกหลอกลวง 10. การมีพันธะรับผิดชอบ (Accountability) คำนึงถึงคำมั่นสัญญา คำนึงถึงความล้มเหลว และปรับทิศทางหากไม่ถูกต้องหรือไม่บรรลุผล

Sow และ Aborbie (2018) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำต่อการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อระบุคุณลักษณะของผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลขององค์กร ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ ได้นำองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ของการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารองค์กรด้านสุขภาพ ที่เป็นองค์กรที่เข้าสู่ การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลในภาคพื้นตะวันตกส่วนกลาง (Midwest) ของสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า การแสดงออกด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรสู่ องค์กรดิจิทัล นอกจากนี้ การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ อย่างมากในการเปลี่ยนแปลงไปสู่องค์กรดิจิทัล และการที่ผู้นำองค์กรมีความรู้ความสามารถด้าน เทคโนโลยีก็เป็นส่วนประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้เป็นองค์กรดิจิทัล

Cortellazzo, Bruni และ Zampieri (2019) ได้ทำการศึกษาบทบาทและภาวะผู้นำ ในโลกยุคดิจิทัล พบว่า ในโลกยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน ซึ่งเปรียบเสมือนกับการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ของโลก ในด้านต่าง ๆ เหมือนที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลส่งผลกระทบต่อองค์กรในหลายด้าน กล่าวคือ ทำให้ขนาดขององค์กรเล็กลงและมีความกระชับมากขึ้น สิ่งแวดล้อมในการทำงานและ กระบวนการทำงานเปลี่ยนแปลงไป ผู้ทำหน้าที่ใหม่ที่ต้องการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น ซึ่งการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ในปัจจุบันได้พยายามที่จะทำความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีหลักการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไป จากการเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมา ๆ มา ดังนั้น เราไม่สามารถเห็นภาพที่ชัดของการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมด ทำให้การที่จะเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นจำเป็นต้องมีการร่วมมือกันของบุคลากรในหน่วยงาน

มีการกระจายงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ และความถนัดของบุคลากร มีการพัฒนาด้านภาวะผู้นำ และการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้สามารถก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกยุคดิจิทัลได้ โดยทำการระบุรูปแบบและองค์ประกอบในการพัฒนาที่ชัดเจนบนพื้นฐานของความแตกต่างที่เกิดขึ้น อาทิ การบริหารจัดการ และศาสตร์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้

โดยองค์ประกอบในการพัฒนาในระดับองค์กร คือ การพัฒนาองค์กรและภาวะผู้นำด้านดิจิทัล (e-leadership and organization) การสนับสนุนเครื่องมือด้านดิจิทัลที่เพียงพอ คุณธรรม จริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล และการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคม ในส่วนของภาพของบุคลากร

มีองค์ประกอบในการพัฒนา ประกอบด้วย การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารระดับกลาง การพัฒนาทักษะผู้นำด้านดิจิทัล การพัฒนาทักษะในการทำงานเป็นทีม โดยจากการศึกษาการพัฒนาในองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในโลกยุคดิจิทัล คือ การที่ผู้นำองค์กรสร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เป็นองค์กรยุคดิจิทัล โดยอาศัยความสัมพันธ์อันดีของคนในองค์กร รวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินการในทุกกระบวนการของการปรับเปลี่ยน วัฒนธรรม การดึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเข้ามาในกระบวนการสร้างวัฒนธรรม การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ยากบนพื้นฐานของจริยธรรมที่ถูกต้องเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จขององค์กร สำหรับองค์การด้านการศึกษาผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาผู้นำในการนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และภายใต้บริบทของสังคมประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้นำจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในยุคของดิจิทัล การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำดิจิทัล หรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีก็จะสามารถพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าและนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์กับความเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัย

พูน ปณ ทัโต ชีเว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

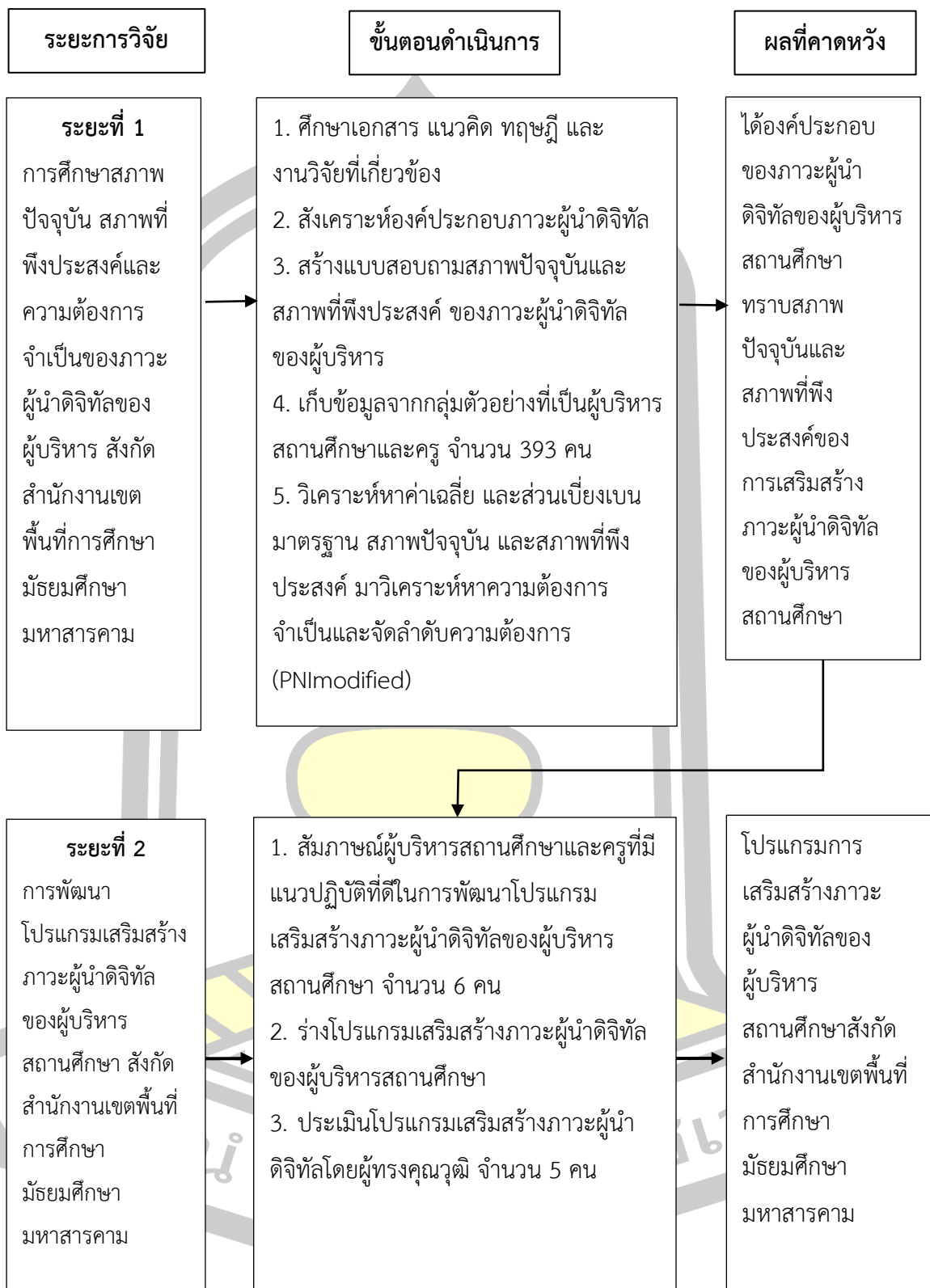
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอระยะเวลาการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่คาดหวังในแต่ละระยะของการศึกษา ดังรายละเอียดในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินงาน และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 นำผลจากการศึกษาองค์ประกอบมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNImodified) นำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 93 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,727 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2566

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 76 คน และครูผู้สอนจำนวน 317 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2566 รวม จำนวน 393 คน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	15	10	82	16	97	26
กลาง	30	25	272	52	302	77
ใหญ่	8	7	251	48	259	55
ใหญ่พิเศษ	40	34	1,122	201	1,162	235
รวม	93	76	1,727	317	1,820	393

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และระดับความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ .05

2.2 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่ม

2.3 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรที่สังกัดในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 393 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามกรอบการวิจัย

3.2 ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของ สุภิญญา แซ่มซ้อย (2558), กนกอร สมปราษฎ์ (2560), อัจฉรา นิยมภา (2561), ปกรณ์ ลีสกุล (2561), Kozloski (2006) และ Elliott (2017) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ 4) จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

3.3 นำประเด็นในการสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ ภาวะผู้นำดิจิทัล มาจากข้อสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสังเคราะห์ องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล
- องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล
- องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี
- องค์ประกอบที่ 4 จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

3.4 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งและขนาดของ โรงเรียน ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรา ประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ที่แสดงถึงการความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ข้อบกพร่องของข้อคำถามและข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Congruence, IOC) โดยพิจารณา ข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและพัฒนาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อความ โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Congruence) ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา เป็นอาจารย์ใน

สถาบันอุดมศึกษา ครูผู้สอนหรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป ทางด้านการวิจัย หรือการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและพัฒนการศึกษา ที่เป็นอาจารย์ใน

สถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร

สถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ตำแหน่งอาจารย์

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

3.2 รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ ตำแหน่งอาจารย์

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการวัดประเมินและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.3 รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ตำแหน่งอาจารย์

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต การบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.4 ดร.ปรีดา ลำมะนา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.5 ดร.ภูมิศักดิ์ แสนกันยา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

สมเด็จพระพิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00

3.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Ty-Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้ววิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.8.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.20 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.426-0.875 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.404-0.881

3.8.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.925 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.912

3.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.2 นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

4.3 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form โดยผู้วิจัยทำการติดตามข้อมูลและนัดหมายขอรับคำตอบคืนภายใน 2 สัปดาห์

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 นำข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของของลิเคิร์ท แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) นำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

5.5 การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ความหมาย ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้จากการคำนวณดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index = PNI) โดยใช้สูตรการคำนวณ PNI แบบปรับปรุงจากสูตรเดิมของ สุวิมล ว่องวานิช (2550) ดังนี้

สูตรคำนวณ PNI_{modified} (Priority Needs Index = PNI)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D) / D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ ควรจะเป็นหรือความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ เป็นจริง (Degree of Success)

การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามมีความหมาย ดังนี้

1. การแปลผลความสำคัญของความต้องการจำเป็นของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในส่วนสภาพปัจจุบันและความต้องการในการเสริมสร้างภาวะผู้นำการปรับเปลี่ยนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการแปลผลเชิงเปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะนั้น ๆ ต่อคุณลักษณะทั้งหมด ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมด หมายถึง การมีคุณลักษณะน้อย

1.2 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมด หมายถึง การมีคุณลักษณะมาก

2. การแปลผลการวิเคราะห์ค่า PNI เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้

2.1 ค่า PNI มากที่สุด หมายถึง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

2.2 ค่า PNI ของผู้บริหารเพื่อการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ มากกว่าค่าเฉลี่ยของค่า PNI ของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมด แสดงถึงความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่ต้องได้รับการพัฒนา

3. นำผลการวิเคราะห์ความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไปออกแบบร่างโปรแกรมในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย และใช้สถิติพื้นฐานหาค่าสถิติพื้นฐานดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index = PNI)

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการ

1.1 ศึกษาแนวทางการสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นต้นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และเป็นที่ยอมรับ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานศึกษาต้นแบบ คือ

1.1.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS)

1.1.2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งและมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ในแวดวงการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้นแบบแต่ละโรงเรียนผู้ให้ข้อมูลจะประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงตัวบุคคล (Purposive Sampling) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาผู้ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

1.2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูล จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 ร่างโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1.4 นำร่างโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

1.5 จัดพิมพ์โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล และจัดทำคู่มือโปรแกรมฉบับจริง เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัย ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการบริหาร การศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี ที่สังกัดในระดับสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

2.2 เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หรือ การบริหารการศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบยืนยัน ประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน พันธุ์ชาติรี อาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการจัดการศึกษาและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ดร.ชัตสกร พิกุลทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเข็ญยืนพิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. ดร.ภักดี ศิริพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยานครวิทยาคาร วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. นายไวยวิทย์ มุลทรัพย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัวไชยวารพิทยาสรรพ์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒน การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจำแนก

องค์ประกอบการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา แบบประเมิน ประกอบด้วย ช่องสำหรับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการสร้าง โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีคะแนนความคิดเห็นในแต่ละระดับเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ ดังนี้

ช่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการส่งแบบประเมินเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน เพื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

4.51 - 5.00 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรม
อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรม
อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรม
อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรม
อยู่ในระดับน้อย

0 - 1.50 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของโปรแกรม
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติพื้นฐานหาค่าสถิติพื้นฐานดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน ผลรวม

$\sum x$ แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2567 รวม จำนวน 393 คน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์และการจัดกระทำข้อมูลตามลำดับ ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน n = 393	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	101	25.70
หญิง	292	74.30
รวม	393	100
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	148	37.66
5 – 10 ปี	78	19.85
11 – 15 ปี	60	15.27
15 ปี ขึ้นไป	107	27.22
รวม	393	100

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน n = 393	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	267	67.94
ปริญญาโท	116	29.52
ปริญญาเอก	10	2.54
รวม	393	100
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	26	6.62
ขนาดกลาง	77	19.59
ขนาดใหญ่	55	13.99
ขนาดใหญ่พิเศษ	235	59.80
รวม	393	100

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 74.30 มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.66 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 67.94 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ และเป็นข้อมูลเพื่อวางแผนในการกำหนดโปรแกรมหรือกิจกรรมในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดัง ตาราง 13-17

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	3.79	0.69	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด	0.203	2
2. การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	3.68	0.65	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด	0.252	1
3. สมรรถนะทางเทคโนโลยี	3.86	0.70	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.189	3
4. จริยธรรมและกฎหมาย การใช้ดิจิทัล	3.93	0.66	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.165	4
รวม	3.82	0.68	มาก	4.59	0.63	มากที่สุด		

จากตาราง 13 พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.86$) ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล ($\bar{X} = 3.79$) และด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.59$) ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.58$) และด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ

ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเรียนรู้เชิงดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.252) วิสัยทัศน์

ผู้นำทางดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.203) สมรรถนะทางเทคโนโลยี (PNI_{modified} = 0.189) และจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.165) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

วิสัยทัศน์ ผู้นำทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การมีความรู้ความเข้าใจ ในการกำหนดทิศทางหรือ วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลของสถานศึกษา	3.95	0.70	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.159	9
2. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลของ สถานศึกษาร่วมกัน	3.94	0.75	มาก	4.48	0.64	มาก	0.137	10
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการวางแผนด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลของ สถานศึกษา	3.88	0.66	มาก	4.66	0.58	มากที่สุด	0.201	6
4. การสนับสนุนบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการปฏิบัติงาน	3.94	0.62	มาก	4.40	0.63	มาก	0.117	11
5. การนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการ สถานศึกษา	3.80	0.73	มาก	4.44	0.62	มาก	0.168	8

ตาราง 14 (ต่อ)

วิสัยทัศน์ ผู้นำทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
6. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม	3.60	0.75	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด	0.281	2
7. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม	3.76	0.69	มาก	4.51	0.60	มากที่สุด	0.219	4
8. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ปรับตัวในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม	3.66	0.63	มาก	4.59	0.61	มากที่สุด	0.254	3
9. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	0.69	มาก	4.53	0.61	มากที่สุด	0.188	7
10. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมที่ตั้งไว้	3.84	0.71	มาก	4.67	0.61	มากที่สุด	0.216	5
11. การเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน	3.56	0.65	มาก	4.66	0.63	มากที่สุด	0.308	1
รวม	3.79	0.68	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด		

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล จำนวน

11 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาร่วมกัน และการสนับสนุนบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ($\bar{X} = 3.56$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล จำนวน 11 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับมากที่สุด 8 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา และการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ($\bar{X} = 4.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสนับสนุนบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.40$)

ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ การเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.308$) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.281$) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.254$) ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.219$) และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมที่ตั้งไว้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.216$) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล

การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน	3.82	0.72	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด	0.204	9
2. สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.53	0.67	มาก	4.70	0.64	มากที่สุด	0.331	2
3. การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีมาให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.52	0.70	มาก	4.69	0.66	มากที่สุด	0.332	1
4. สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน	3.49	0.62	มาก	4.62	0.64	มากที่สุด	0.324	3
5. สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.54	0.62	มาก	4.48	0.62	มาก	0.266	4
6. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.55	0.65	มาก	4.45	0.63	มาก	0.253	6

ตาราง 15 (ต่อ)

การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
7. การจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาให้ครูใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.88	0.69	มาก	4.56	0.65	มากที่สุด	0.175	10
8. การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.69	0.63	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด	0.238	7
9. สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.65	0.60	มาก	4.61	0.63	มากที่สุด	0.263	5
10. การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.98	0.61	มาก	4.67	0.68	มากที่สุด	0.173	11
11. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา	3.84	0.65	มาก	4.68	0.65	มากที่สุด	0.219	8
รวม	3.68	0.65	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด		

จากตาราง 15 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล จำนวน 11 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ การจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาให้ครูใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.39$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล จำนวน 11 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับมากที่สุด 9 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีมาให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$)

ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีมาให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.332$) สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.331$) สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.324$) สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.266$) และสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.263$) ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี

ด้านสมรรถนะทาง เทคโนโลยี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. นำเทคโนโลยีดิจิทัล สมัยใหม่มาใช้ในการ บริหารจัดการใน สถานศึกษา	3.81	0.66	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด	0.207	3
2. จัดหาสื่อเทคโนโลยี ดิจิทัลที่ตรงตามความ ต้องการของครูและ ผู้เรียน	3.81	0.73	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด	0.215	2
3. สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การปฏิบัติงานของ บุคลากร	3.94	0.70	มาก	4.65	0.60	มากที่สุด	0.180	5
4. การนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้กำกับ ติดตามการ ประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลของ สถานศึกษา	3.89	0.67	มาก	4.47	0.65	มาก	0.149	7
5. การจัดให้มี แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพียงพอต่อจำนวน ผู้เรียน	3.76	0.71	มาก	4.58	0.65	มากที่สุด	0.218	1

ตาราง 16 (ต่อ)

วิสัยทัศน์ ผู้นำทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
6. การจัดให้มี ห้องสมุดดิจิทัลใน สถานศึกษา	3.90	0.74	มาก	4.66	0.68	มากที่สุด	0.194	4
7. สนับสนุนให้มีการ สร้างสังคมเพื่อการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์	3.88	0.67	มาก	4.56	0.60	มากที่สุด	0.175	6
โดยรวม	3.86	0.70	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.189	

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี จำนวน 7 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมา คือ การจัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ($\bar{X} = 3.76$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี จำนวน 7 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับมากที่สุด 6 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา คือ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 4.65$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กำกับติดตามการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$)

ส่วนลำดับความสำคัญของการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านสมรรถนะทาง

เทคโนโลยี เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ จัดให้มี
แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.218$) จัดหาสื่อ
เทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงตามความต้องการของครูและนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.215$) การนำเทคโนโลยี
ดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.207$) การจัดให้มีห้องสมุด
ดิจิทัลในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.194$) และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน
ของบุคลากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.180$) ตามลำดับ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็นโดยรวมของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านจริยธรรมและกฎหมาย
การใช้ดิจิทัล

จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI_{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. สนับสนุนให้ สถานศึกษาเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศ	3.98	0.66	มาก	4.63	0.67	มากที่สุด	0.163	5
2. ผู้บริหารให้ ความสำคัญในการ เผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศผ่านการ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้ว	3.92	0.66	มาก	4.58	0.65	มากที่สุด	0.168	3
3. ส่งเสริมให้บุคลากร หลีกเลี่ยงการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ละเมิดทรัพย์สินทาง ปัญญา	3.91	0.65	มาก	4.51	0.64	มากที่สุด	0.153	6

ตาราง 17 (ต่อ)

จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
4. สร้างความตระหนัก ในการละเมิดลิขสิทธิ์ และไม่ส่งเสริมให้ คัดลอกผลงานผู้อื่นมา เผยแพร่	3.90	0.68	มาก	4.63	0.62	มากที่สุด	0.187	2
5. การเป็นแบบอย่างใน การเผยแพร่ข้อมูลที่มี คุณภาพและถูกต้อง	3.88	0.62	มาก	4.67	0.60	มากที่สุด	0.203	1
6. สนับสนุนให้บุคลากร คำนึงถึงความปลอดภัย ของข้อมูลสารสนเทศ	3.91	0.70	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด	0.166	4
7. สนับสนุนให้บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องความเป็นส่วนตัว ของข้อมูล	3.99	0.66	มาก	4.45	0.63	มาก	0.115	7
รวม	3.93	0.66	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.165	

จากตาราง 17 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล จำนวน 7 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือ สนับสนุนให้สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้อง ($\bar{X} = 3.88$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล จำนวน 7 ข้อ โดยรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับมากที่สุด 6 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ สนับสนุนให้สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ และสร้างความตระหนักในการละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ส่งเสริมให้คัดลอกผลงานผู้อื่นมาเผยแพร่ ($\bar{X} = 4.63$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ($\bar{X} = 4.45$)

ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.203$) สร้างความตระหนักในการละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ส่งเสริมให้คัดลอกผลงานผู้อื่นมาเผยแพร่ ($PNI_{\text{modified}} = 0.187$) ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ($PNI_{\text{modified}} = 0.168$) สนับสนุนให้บุคลากรคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ ($PNI_{\text{modified}} = 0.166$) และสนับสนุนให้สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ($PNI_{\text{modified}} = 0.163$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 การศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

1.1 ผู้วิจัยได้ผู้วิจัยนำผลการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิทยุทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัลตามลำดับจากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 4 ด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อใช้พัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ได้แก่ จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูในสถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่เป็นต้นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และเป็นที่ยอมรับ รวม 6 คน ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1.1.1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล

จากการสัมภาษณ์การเรียนรู้เชิงดิจิทัล ได้ข้อเสนอแนะว่าภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดหาจัดอุปกรณ์เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอำนวยความสะดวกเพื่อให้พร้อมต่อการใช้งาน มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษา และติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครู ดังผลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้ใช้ในการปฏิบัติงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีความรู้และส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2, วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจนสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว และจัดให้มีการวัดประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษา...”

(ครูคนที่ 1, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐานในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มาให้ครูและนักเรียนใช้ในการจัดการเรียนการสอน...”

(ครูคนที่ 2, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการติดตามประเมินผล การใช้ พร้อมทั้งในคำปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไข...”

(ครูคนที่ 3, วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

1.1.2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

จากการสัมภาษณ์วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล ได้ข้อเสนอแนะว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานได้ ดังผลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหารต้องรู้จักเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำมาใช้ในการบริหาร หารงาน โดยให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวางแผนและ กำหนดทิศทางในการบริหารงานของสถานศึกษา ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารมีความรู้ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสร้าง วิสัยทัศน์ในการทำงาน เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน และส่งเสริมให้บุคลากรในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการปฏิบัติงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2, วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และรู้จักการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างในการทำเทคโนโลยีมาใช้ และมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีความคิดก้าวหน้า มีความรู้ในการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาในด้านการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน...”

(ครูคนที่ 1, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องมีวิสัยทัศน์ มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและนำมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน...”

(ครูคนที่ 2, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ และการสื่อการสอน มีการหลักสูตรการอบรมพัฒนาครูในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล...”

(ครูคนที่ 3, วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

1.1.3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี

จากการสัมภาษณ์สมรรถนะทางเทคโนโลยี ได้ข้อเสนอแนะว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการบริหารงาน เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียน และมีการวัดประเมินผล การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังผลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหารเป็นผู้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน มีการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีความสามารถในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงกับความการของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ และมีการติดตามผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2, วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริม อบรมพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ จัดให้มีการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและแก้ไขให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และบุคคลนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งมีการประเมินผลจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา...”

(ครูคนที่ 1, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ความสามารถ รู้เท่าทันเทคโนโลยี และสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จากหน่วยย่อยไปสู่หน่วยใหญ่เช่นแลกเปลี่ยนภายในห้องเรียนต่างชั้นเรียน และระดับสถานศึกษาหรือภายนอกสถานศึกษา...”

(ครูคนที่ 2, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้งาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างการทำงาน ...”

(ครูคนที่ 3, วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

1.1.4 จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

จากการสัมภาษณ์จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ได้ข้อเสนอแนะว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และให้ความสำคัญตระหนักไม่ส่งเสริมในการคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ดังผลการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรหลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศทั้งของสถานศึกษาและ

ข้อมูลส่วนบุคคลก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้อง หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตนเอง การนำข้อมูลของผู้อื่นมาใช้จะต้องมีการอ้างอิงที่มาเสมอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2, วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล สนับสนุนให้บุคลากร คำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศของตนเอง และส่วนรวม ว่าข้อมูลนั้นสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ สนับสนุนให้บุคลากรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการเข้าถึงข้อมูลสำคัญของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารไม่ส่งเสริมให้คัดลอกผลงานผู้อื่นมาเผยแพร่ โดยการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ต้องมีการตรวจสอบจากบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เพื่อป้องกันความผิดพลาด ...”

(ครูคนที่ 1, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว โดยการตั้งบุคลากรให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และสร้างความเข้าใจในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีความถูกต้อง...”

(ครูคนที่ 2, วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้เห็นถึงผลงานของบุคลากร และผลงานของสถานศึกษาที่มีความเหมาะสม...”

(ครูคนที่ 3, วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2567 : การสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มาทำการสังเคราะห์เพื่อนำไปเป็น แนวทางการพัฒนาประกอบการร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประกอบการออกแบบโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

องค์ประกอบ	การศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์แนวทาง
การเรียนรู้เชิงดิจิทัล		
1. สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน 2. สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3. การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีมาให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ 4. การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน 5. สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 6. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 7. การจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาให้ครูใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 8. สามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี 1. ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2. ส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3. จัดหาจัดอุปกรณ์เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอำนวยความสะดวกให้พร้อมต่อการใช้งาน 4. มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษา 5. ติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครู	1. การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามได้ 2. การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา 3. การส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันยุคสมัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน 4. การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์แนวทาง
การเรียนรู้เชิงดิจิทัล		
<p>9. สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล</p> <p>10. เปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล</p> <p>11. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา</p>	<p>6. จัดหาจัดอุปกรณ์เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกเพื่อให้พร้อมต่อการใช้งาน</p> <p>7. มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษา</p> <p>8. ติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของครู</p>	<p>5. การสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน</p> <p>6. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คำปรึกษาครู</p>
วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล		
<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีและการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารและบุคลากรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้านเทคโนโลยีร่วมกัน</p> <p>3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา</p> <p>4. สนับสนุนบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน</p>	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี</p> <p>1. การกำหนดวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อลดขั้นตอนในการทำงาน</p> <p>2. มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานได้</p> <p>3. ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานได้</p>	<p>1. การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <p>2. การส่งเสริมบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้านเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์แนวทาง
<p>วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล</p> <p>5. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา</p> <p>6. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม</p> <p>7. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม</p> <p>8. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรม</p> <p>9. เผยแพร่วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล</p> <p>10. ผู้บริหารและครูปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมที่ตั้งไว้</p> <p>11. การเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน</p>		<p>3. การเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน</p> <p>4. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้และตรวจสอบประเมินผลว่าวิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป</p> <p>5. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมและมีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล</p>
<p>สมรรถนะทางเทคโนโลยี</p>	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี</p>	
<p>1. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา</p>	<p>1. การพัฒนาตนเองเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน</p>	<p>1. ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการใน สถานศึกษา</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์แนวทาง
สมรรถนะทางเทคโนโลยี		
<p>2. การจัดหาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงตามความต้องการของครูและ ผู้เรียน</p> <p>3. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร</p> <p>4. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กำกับติดตามการประเมินผล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา</p> <p>5. การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน</p> <p>6. การจัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลในสถานศึกษา</p> <p>7. สนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์</p>	<p>2. เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน</p> <p>3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียน และมีการวัดประเมินผลการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน</p>	<p>2. ส่งเสริมสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา</p> <p>3. การจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้แหล่งเรียนรู้และห้องสมุดดิจิทัลเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>4. การเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และสนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์</p>
จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล		
<p>1. สนับสนุนให้สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>2. ให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว</p>	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี</p> <p>1. เป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล</p>	<p>1. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์แนวทาง
จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล		
3. ส่งเสริมให้บุคลากรหลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	2. สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว	2. การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำนึงถึง
4. สร้างความตระหนักในการละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ส่งเสริมให้คัดลอกผลงานผู้อื่นมาเผยแพร่	หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว
6. สนับสนุนให้บุคลากรคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ	และให้ความตระหนักไม่ส่งเสริมในการคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน	3. หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน
7. สนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล		

จากตาราง 18 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประกอบการออกแบบโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม พบว่า

1. ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล

1.1 การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามได้

1.2 การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา

1.3 การส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันยุคสมัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน

1.4 การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 การสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน

1.6 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษาครู

2. ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

2.1 การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2 การส่งเสริมบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ความสำเร็จด้านเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้

2.3 การเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

2.4 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้และตรวจสอบประเมินผลว่าวิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

2.5 การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมและมีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

3. ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี

3.1 ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างการทำงาน และกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

3.3 การจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้ แหล่งเรียนรู้และห้องสมุดดิจิทัลเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา

3.4 การเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และสนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์

4. ด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

4.1 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ

4.2 การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว

4.3 หลักเลี้ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มาเป็นข้อมูลประกอบร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

1. หลักการของโปรแกรม

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการสร้างการเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล โปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 4 Module ประกอบด้วย Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล 4) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย 1. การฝึกอบรม 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3. การศึกษาด้วยตนเอง 5) การวัดและประเมินผล เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเพื่อให้ผู้บริหารสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรแต่ละคนออกมาใช้ได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ได้แก่

- 2.1 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคามให้มีประสิทธิภาพ
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในด้านด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล
- 2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาได้ อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาของโปรแกรม

เนื้อหาของโปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล (20 ชั่วโมง)

1. การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาสามารถทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามได้
2. การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ใน การบริหารงานของสถานศึกษา
3. การส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันยุคสมัยใน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน
4. การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ และทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของนักเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของนักเรียน
6. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษาครู

Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล (20 ชั่วโมง)

1. การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของ สถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. การส่งเสริมบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้

3. การเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

4. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้และตรวจสอบประเมินผลว่าวิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

5. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมและมีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี (10 ชั่วโมง)

1. ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา

2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างการปฏิบัติงาน และกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

3. การจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้ แหล่งเรียนรู้และห้องสมุดดิจิทัลเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา

4. การเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และสนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์

Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล (10 ชั่วโมง)

1. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ

2. การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว

3. หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

4. วิธีการพัฒนา

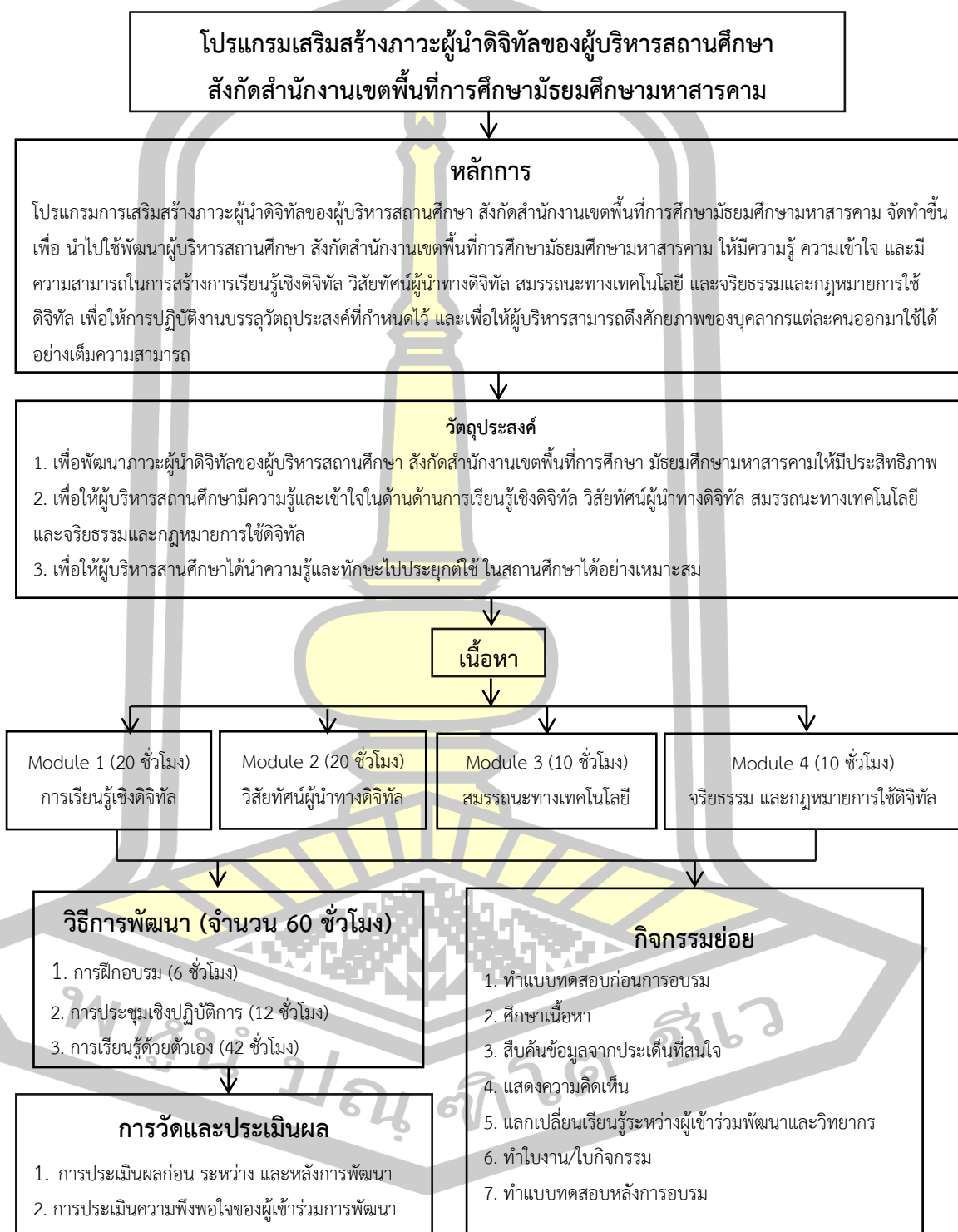
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย 1) การฝึกอบรม 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. การวัดและประเมินผล

1. การประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา

2. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนา

ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแผนผังของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

คำแนะนำการใช้โปรแกรม

การดำเนินการตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้แก่ การเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล
2. ศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาอย่างละเอียด
3. ประสานวิทยากร เพื่อร่วมวางแผนการพัฒนาและกำหนดวัน เวลา สถานที่ สำหรับการพัฒนา
4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการพัฒนาให้รอบคอบ
5. ดำเนินการตามขั้นตอน และวิธีการที่กำหนดไว้
6. ประเมินผลการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนา

การดำเนินการตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการพัฒนา

เมื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียบร้อยแล้วให้ดำเนินการดังนี้

1. เรียนเชิญผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ ซึ่งควรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้จนจบโปรแกรม
2. ส่งหนังสือราชการถึงโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อเรียนเชิญผู้บริหารที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ
3. ประสานวิทยากร เพื่อร่วมวางแผนการพัฒนาและกำหนดวัน เวลา สถานที่ สำหรับการพัฒนา
4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการพัฒนาให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ลงทะเบียน ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ
ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาบทบาทหน้าที่
ของวิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนา

2. ประเมินผลก่อนการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ภาวะผู้นำดิจิทัล

3. ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมโดยใช้เนื้อหาจาก Module 1-4
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการหลังการพัฒนา

การดำเนินการหลังการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. สรุบทเรียน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถาม-ตอบ ข้อเสนอ
เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ประเมินผลหลังการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ประเมินความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมการพัฒนา พิธีปิด และมอบเกียรติบัตร
แก่วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนา

4. ติดตามผลการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีวิธีการเสริมสร้างโดยอาศัยแนวคิดการเรียนรู้แบบ 70:20:10
แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1) การฝึกอบรม 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง
ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนา

การเข้ารับการพัฒนา จำนวน 60 ชั่วโมง เป็นกิจกรรมการฝึกอบรม 6 ชั่วโมง (10%)
กิจกรรมในห้องประชุมเชิงปฏิบัติการ (12 ชั่วโมง คิดเป็น 20%) และการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยปฏิบัติ
จริง ณ สถานศึกษา (42 ชั่วโมง คิดเป็น 70%)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบบรรยาย
2. ใบงาน/ใบกิจกรรม
3. สื่อประกอบการนำเสนอ (PPT)
4. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
5. คอมพิวเตอร์/โปรเจคเตอร์

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลตามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1.1 การประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การประเมินตนเอง

1.2 การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ
การประเมินใบงานและใบกิจกรรม

1.3 การประเมินหลังการพัฒนา ได้แก่ ประเมินการรายงานผลการเรียนรู้จากการ
ปฏิบัติงาน และการประเมินจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 การพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินการพัฒนา	สื่อ
วันที่ 1 Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล (2 ชั่วโมง)			
07.30 - 08.00	ลงทะเบียน		ใบลงทะเบียน
08.00 - 08.30	พิธีเปิด		
08.30 - 09.00	Pre-test		แบบทดสอบก่อนการอบรม
09.00 - 11.00	การบรรยาย ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	ผู้เข้าอบรมฟังบรรยาย	PPT, vdo, เอกสาร ประกอบการบรรยาย, กรณีศึกษา
วันที่ 1 Module 2 การวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล (1 ชั่วโมง)			
11.00 - 12.00	การบรรยาย ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	ผู้เข้าอบรมฟังบรรยาย	PPT, vdo, เอกสาร ประกอบการบรรยาย
12.00 - 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน		

ตาราง 19 (ต่อ)

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินการพัฒนา	สื่อ
วันที่ 1 Module 2 การวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล (1 ชั่วโมง)			
13.00 - 14.00	การบรรยาย ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	ผู้เข้าอบรมฟังบรรยาย	PPT, vdo, เอกสาร ประกอบการบรรยาย
วันที่ 1 Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี (1 ชั่วโมง)			
14.00 - 15.00	การบรรยาย ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสมรรถนะทางเทคโนโลยี	ผู้เข้าอบรมฟังบรรยาย	PPT,vdo, เอกสาร ประกอบการบรรยาย
วันที่ 1 Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล (1 ชั่วโมง)			
15.00 - 16.00	การบรรยาย ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจริยธรรม และกฎหมาย การใช้ดิจิทัล	ผู้เข้าอบรมฟังบรรยาย	PPT,vdo, เอกสาร ประกอบการบรรยาย
16.00 - 16.30	Post-test		แบบทดสอบหลังการอบรม
16.30 - 17.00	พิธีปิดมอบเกียรติบัตร		

การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดัง
ตาราง 20

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้าง
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักการ	4.33	0.47	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.50	0.50	มากที่สุด	4.58	0.49	มาก
3. เนื้อหา						
3.1 Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	4.75	0.43	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
3.2 Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทาง ดิจิทัล	4.58	0.49	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด
3.3 Module 3 สมรรถนะทาง เทคโนโลยี	4.75	0.43	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
3.4 Module 4 จริยธรรม และ กฎหมายการใช้ดิจิทัล	4.92	0.48	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด
4. วิธีการพัฒนา						
4.1 การฝึกอบรม	4.50	0.50	มาก	4.67	0.47	มาก
4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.58	0.49	มากที่สุด	4.50	0.50	มากที่สุด
4.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.67	0.47	มากที่สุด	4.42	0.49	มาก
5. การวัดและประเมินผล						
5.1 การประเมินความรู้ก่อน ระหว่าง หลัง	4.58	0.49	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด
5.2 ประเมินความพึงพอใจของ ผู้เข้ารับการพัฒนา	4.42	0.49	มาก	4.25	0.43	มาก
โดยรวม	4.50	0.48	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และความเป็นไปได้อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สรุปผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สามารถสรุปตามความมุ่งหมายของการวิจัยของการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี และด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี และด้านจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

1.3 ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล ตามลำดับ

2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 4 Module ประกอบด้วย Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล 4) วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 1. การฝึกอบรม 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3. การศึกษาด้วยตนเอง 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา และการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนา ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามมีเป้าประสงค์หลักในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นมืออาชีพโดยใช้เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาไปสู่ประเทศไทย 4.0 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้

ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรอบรู้และเข้าใจเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาที่ถูกต้อง ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต ดังที่ สำนักรับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวละครสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งไปที่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ดิจิทัลของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนเป็นบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับค้นหาช่องทางในการสร้างอาชีพ จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไวยวิทย์ มุลทรัพย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน งานวิจัยของ ภิรมณ ชิมกระโทก (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ เขต 1 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยของ ณัฐนิชา ณะสูตร (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรม

เสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ทั้งนี้เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาความรู้ สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ถือเป็นทักษะที่สำคัญที่ผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องมี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และเพื่อยกระดับการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ดังที่ เอกชัย กิสุขพันธ์ (2559) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่าที่แท้จริง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลควรมีลักษณะดังนี้ คือ สามารถบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย โดยการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ดังที่ กนกอร สมปราชญ์ (2560) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงดิจิทัลเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน นำไปสู่การวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลแล้วเชื่อมโยงสู่ข้อสรุป เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 4 Module ประกอบด้วย Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล 4) วิธีการพัฒนาใช้หลักการพัฒนาตามแบบ 70:20:10 ดังนี้ 1. การฝึกอบรม (จำนวน 6 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 10) 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (จำนวน 12 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 20) และ 3. การศึกษาด้วยตนเอง (จำนวน 42 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 70) 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินผลก่อนระหว่างและหลังการพัฒนา และการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนา ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า โดยรวมมีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ก่อนการสร้างโปรแกรม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับองค์ประกอบโปรแกรมและขอบข่ายเนื้อหาของโปรแกรมตามแนวคิดของจาก อารัง บัวศรี (2542), สุมิตรา พงศธร (2550), ปริญญา มีสุข (2552), กนกอร กวานสุพรรณและคณะ (2560) และสุธรรม ธรรมทัตตานนท์ (2561) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่ออกแบบมาจากการนำองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในโปรแกรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไวยวิทย์ มูลทรัพย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มืองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีดำเนินการ และ 5) การประเมินผลโปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล แต่ยังมีบางส่วนควรได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีความต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาด้านภาวะผู้นำดิจิทัล ส่วนความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การเรียนรู้เชิงดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 3) สมรรถนะทางเทคโนโลยี และ 4) จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ควรได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

1.2 โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม หรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงสามารถนำโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไปพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาได้

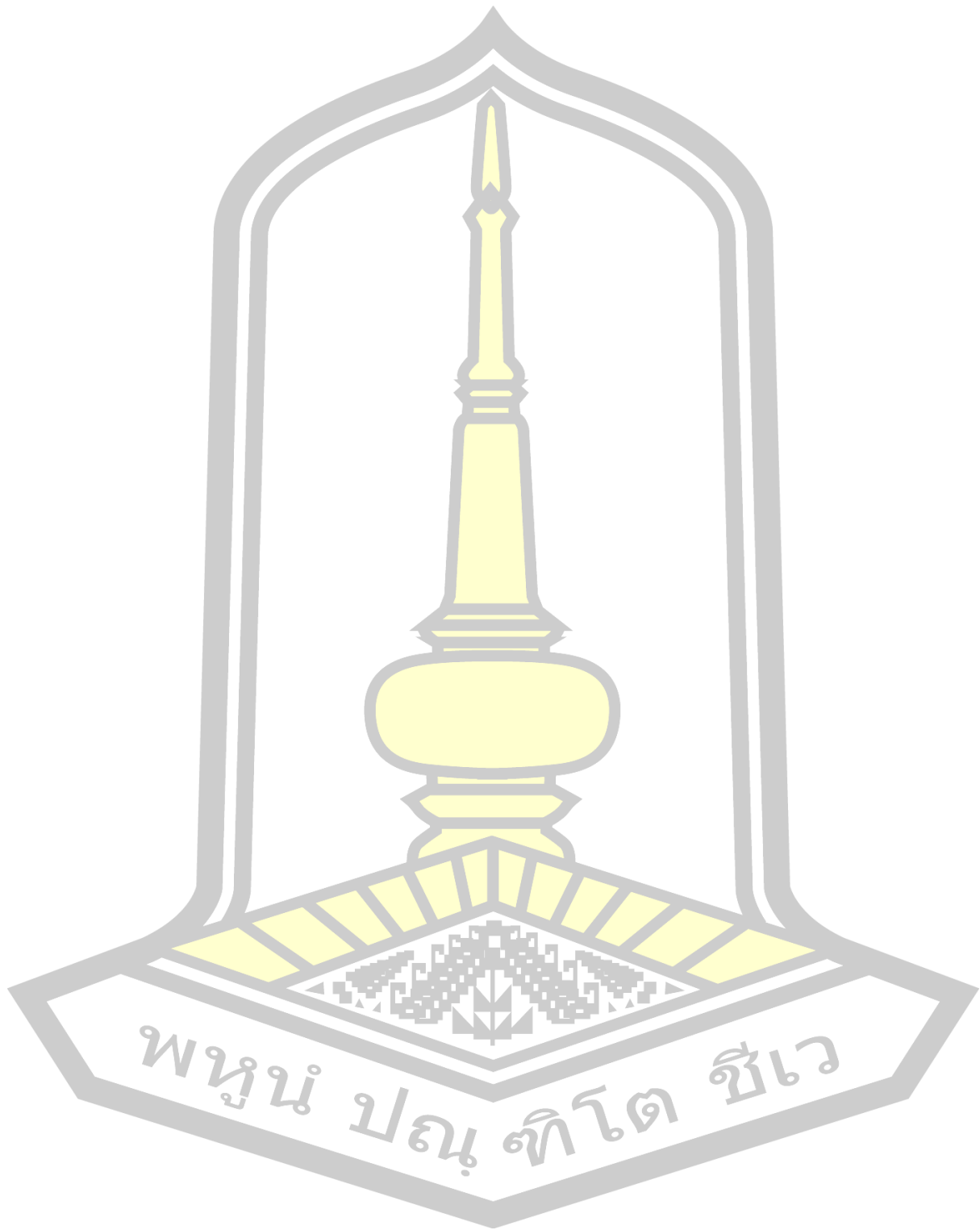
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำในแบบอื่น ๆ ควบคู่กับโมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำที่เน้นนำเสนอวิธีการฝึกอบรมและพัฒนา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู เนื่องจากในการทำงานวิจัยพบว่าในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามนั้นมีครูบางท่านมีภาวะผู้นำดิจิทัลด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร กวานสุพรรณ และคณะ. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษา ทฤษฎีฐานราก. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(34), 51-65.
- กนกอร สมปราษฎ์. (2562). ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิติ ตย์คานนท์. (2543). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : ท็อปปรีน.
- เกตุชญา วงษ์เพิก. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5(2), 467-478.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินฉวีตร ประโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ชัยเสกข์ พรหมศรี. (2557). แนวทางการทบทวนวรรณกรรมสำหรับงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารนักบริหาร, 34(1), 12-13.
- ชีวิน อ่อนละออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา และสวิตา อ่อนละออ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(1), 108-119.

- พรพรรัตน์ พรหมมินทร์ และปรีชา วิหคโต. (2563). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
จังหวัดลพบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยา* เชียงพุด, 5(8), 37.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(2), 151-166.
- ภานุมาศ จันทร์ศรี. (2562). โมเดลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ภิรมณ ชิมกระโทก. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- มลิวัดย์ ธรรมแสง. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษาเฉพาะความพิการ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*,
11(2), 10-11.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). *ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินหลักสูตรและการเรียน
การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2546). *การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ :
ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งมหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทยอดม. (2550). *การพัฒนาองค์การ*. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์ จำกัด.
- วีโรจน์ สารรัตน์. (2553). *แนวคิด ทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : หจก. ทิพย์วิสุทธิ์.

- ไววิทย์ มูลทรัพย์. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพหุวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงบ อินทรมณี (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(1), 353-360.
- สตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ. (2558). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมศักดิ์ จัตตุพรพงษ์. (2547). การวิเคราะห์โปรแกรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ดำเนินการโดยสถาบันศาสนาตามแนวคิดของบอยเออร์และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ จิววัฒนา. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ บัณฑิต มหาวิทยลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง. (2553). ภาวะผู้นำใ้บริการ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและ งานวิจัย. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2564 – 2565) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2566). รายงานผลการดำเนินงานใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). โครงการพัฒนาทักษะความเข้าใจและ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.ocsc.go.th/DLProject/ebook-dlp>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 ตุลาคม 2566].

- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ. (2563). *แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565)*. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). *ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2575) (สรุปย่อ)*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรัตนนคร*, 16(4), 216-224.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. พิษณุโลก : พิษณุโลกดอทคอม.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(2), 169-182.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2563). *การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา ยุค 4.0*. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุนันทา สมใจ และวิชุดา กิจธรรม. (2561). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี School Administration by Technology Leadership. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(1), 350-363.
- สมิตรา พงศธร. (2550). สรุปเรื่องของหลักสูตร. *วารสารสภาการศึกษาภาคทอโลกแห่งประเทศไทย*, 7(9), 15-23, กุมภาพันธ์- เมษายน.
- สุริยน เผือกสกนธ์. (2549). *พฤติกรรมผู้นำกับความอ่อนไหว*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2552). *วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ผู้นำยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งราชมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อภิวุฒิ พิมลแสงสุริยา. (2557). สูตรการพัฒนา 70 : 20 : 10. *สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ*, 14(167), 14, เมษายน.
- อัจฉรา นิยมมาภา. (2561). การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดกรุงเทพมหานคร. *สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 24(1), 50-63.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2559). *การพัฒนา Core competency บนแนวคิด 70:20:10 (Core competency development program on 70:20:10 learning model)*. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารโรงเรียนยุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. ได้จาก :

<http://www.pracharathscool.go.th/skill/detail/52232>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2567].

American Library Association. (2012). *Digital literacy, libraries, and public policy*. [online]. Available from : <http://www.districtdispatch.org>. [accessed 16 August 2024].

Avolio, B.J. (2011). *Full range leadership development*. Thousand Oaks : Sage.

Barr, L.A. Keating (1990). *Developing Effective Student Services Program*. San Francisco : Jossey-Bass. Cengage Learning.

Caffarella, R. (2002). *Planning Program for Adult Learner: a Practice Guide for Educators, Trainer and Staff Developer*. San Francisco : Jossey-Bass Publisher.

Carolyn, B. and others. (2013). *How to Develop a Training Program on the Job*. [online]. Available from : from <http://www.wikihow.com/Develop-a-Training-Program-on-the-Job>. [accessed 16 August 2024].

Coatney, S. (2010). *The Many Faces of School Library Leadership*. California : ABCCLIO, LLC.

Cortellazzo, L., Bruni, E. and Zampieri, R. (2019). The Role of Leadership in a Digitalized World: A Review. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-21.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01938>

Couros, G. (2014). *Eight characteristics of the innovative leader*. [online]. Available from : <http://georgecouros.ca/blog/archives/4811>. [accessed 16 August 2024].

Crompton, H. (2018). *Education Reimagined: Leading Systemwide Change with the ISTE Standards*. USA : International Society for Technology in Education.

Digital marketing institute. (2018). *The Most In-Demand Skills in Digital Leadership*. [online]. Available from : <https://www.digitalmarketinginstitute.com>. [accessed 25 May 2024].

- DoDEA. (2014). *Instructional leadership: Self-assessment and reflection continuum*. [online]. Available from : <https://content.dodea.edu>. [accessed 25 May 2024].
- DuBrin, A. J. (2007). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. 5th ed. Boston : Houghton Mifflin Company.
- DuBrin, A.J. (1995). *Leadership : Research Finding, Practice, and Skills*. Boston : Houghton.
- Elliott T. (2017). *Digital Leadership: A Six-Step Framework For Transformation*. [online]. Available from : <https://1th.me/ZQPLH>. [accessed 25 May 2024].
- Erdogen, M. (2010). Sustainability in higher education: A needs assessment on a course “Education and awareness for sustainability”. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 11(1), 1-20
- Ferdous, T. and Razzak, B.M. (2012). Importance of training needs assessment in the banking sector of Bangladesh: A case study on national bank limited (NBL). *International Journal of Business and Management*, 7(10), 63–73.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book.
- Halpin, A.W. (1996). *Theory and Research in Administration*. New York : Macmillan Company.
- Hauer, J. and Quill, T. (2011). Educational needs assessment, development of learning objectives and choosing a teaching approach. *Journal of Palliative Medicine*, 14(1), 503–508.
- Houle, C. (1996). *The Design of Education*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- Hughes, F.P. (2017). *Children, play, and development*. Singapore : Springer.
- International Mine Action Standards (IMAS). (2005). *Data collection and needs assessment*. [online]. Available from : <http://www.mineaction.org/downloads/1/2%20ata%20Collection%20and%20Needs%20Assessment.pdf>. [accessed 25 May 2024].
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2009). *National Educational Technology Standard for administrators*. [online]. Available from : <http://www.iste.org/standards/ISTE-standards/standards-foradministrators>. [accessed 25 May 2024].

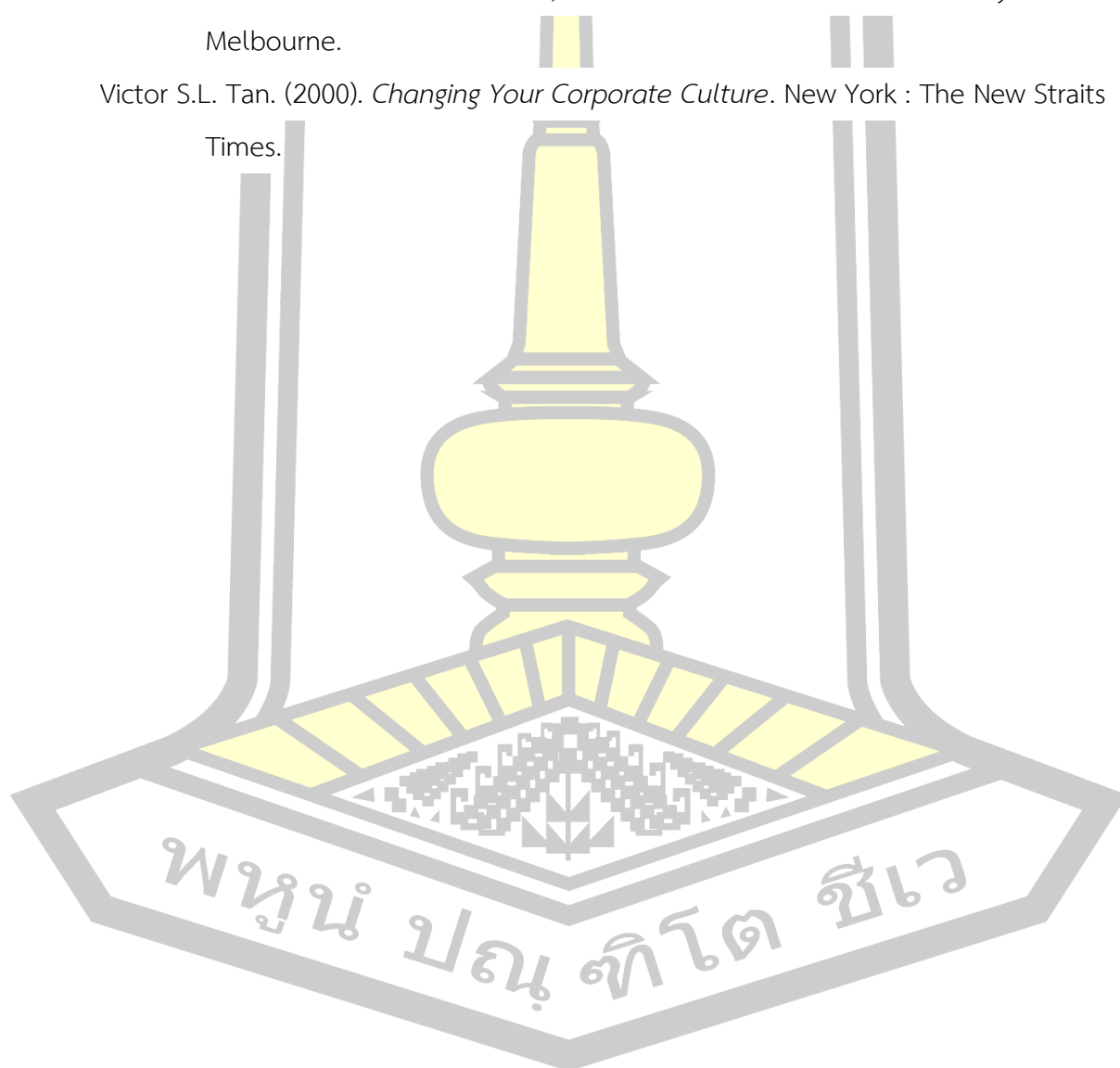
- Jefferis, J.P. (2015). *The Role of the Cyber School Principal: A Mixed Methods Study*. University of Nebraska-Lincoln.
- Koehler, M.J. and Mishra, P. (2009). What Is Technological Pedagogical Content Knowledge?. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9, 60-70.
- Kozloski, K.C. (2006). *Principal leadership for technology integration: A study of principal technology leadership*. Philadelphia : Drexel University.
- Laudon, K.C. and Laudon, J.P. (2002). *Management Information Systems: Managing The Digital Firm*. 7th ed. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Lawson, C.R. (2008). *Geotextile Containment for Hydraulic and Environmental Engineering*. *Geosynthetics International*, 15, 384-427.
- McCauley, C.D. (1986). *Developmental Experiences in Managerial Work : A Literature Review*. North Carolina : Center for Creative Leadership.
- McCauley, C.D., Moxley, R.S. and Velsor, E.V. (1998). *The Center for Creative Leadership. Handbook of Leadership Development*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Meyenn, N. (2001). *Can information and communication technologies be pro-poor*. [online]. Available from : <http://www.sciencedirect.com/science>. [accessed 20 July 2024].
- Mohan Rao, T., Xi, Y. and Sandhu, K. (2020). *Leadership to Advance Innovation for Digital Healthcare Transformation*. [online]. Available from : <https://www.igiglobal.com/chapter/leadership-to-advance-innovation-for-digital-healthcaretransformation/246928>. [accessed 8 September 2020].
- Sow, M. and Aborbie, S. (2018). Impact of Leadership on Digital Transformation. *Business and Economic Research, Macrothink Institute*, 8(3), 139-148, September.
- Petry, J. (2018) 'Investor trust, uncertainty and markets: Progress and challenges in the internationalization of China's capital markets. *China Watch*, 28(3), 31-35.
- Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*. California : United States of America.

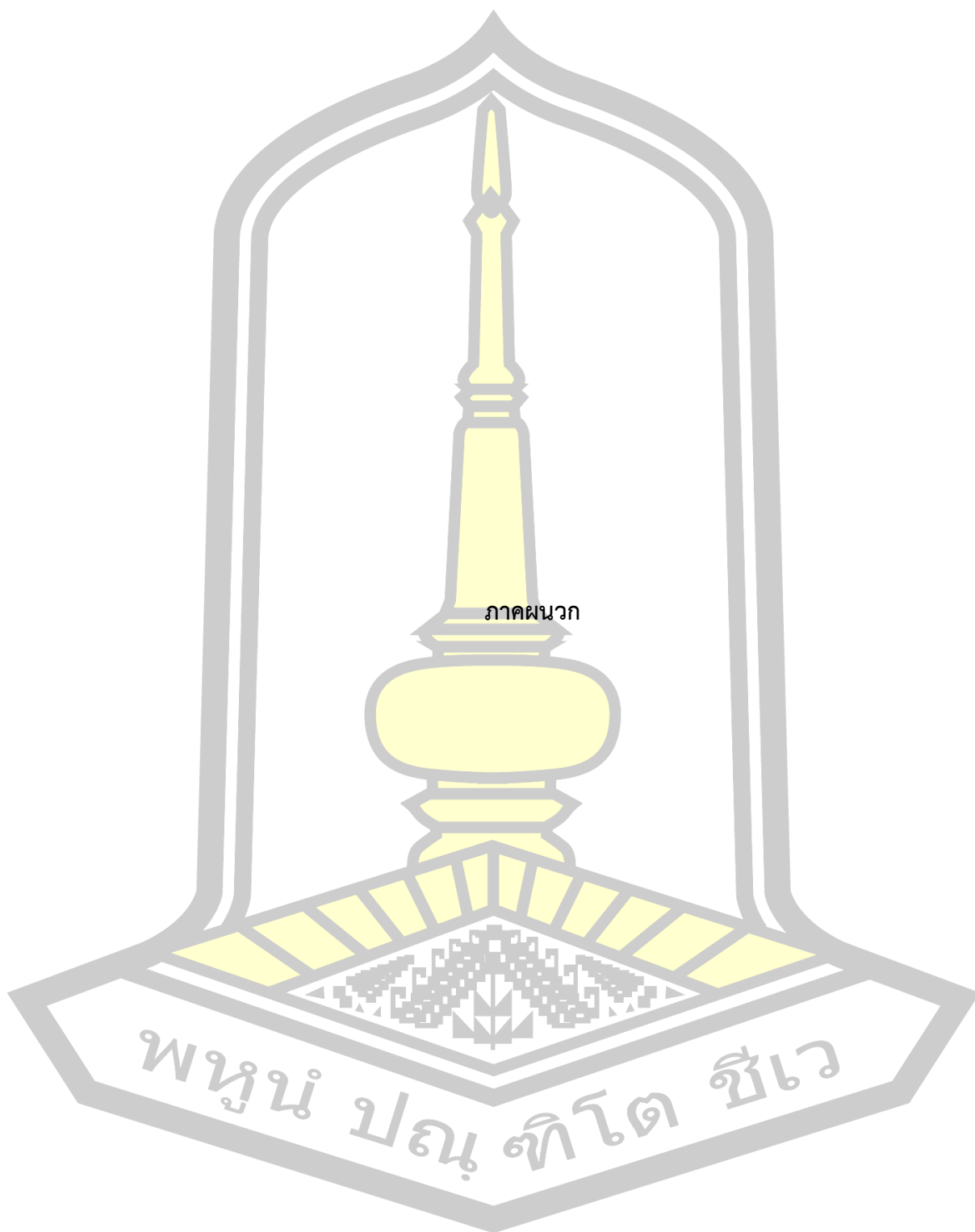
Spark, D. and Loucks-Horsley, S. (1989). Five Models of Staff Development for Teachers. *Journal of Staff Development*, 10(4), 40-57.

Sullivan, L. (2017). *8 Skills Every Digital Leader Needs*. [online]. Available from : <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-needs/>. [accessed 8 September 2020].

Tonkin, A. (2016). *Leading Schools for Innovation and Success: Five case studies of Australian principals creating innovative school cultures*. Degree of Doctor of Education in the Graduate, School of Education at the University of Melbourne.

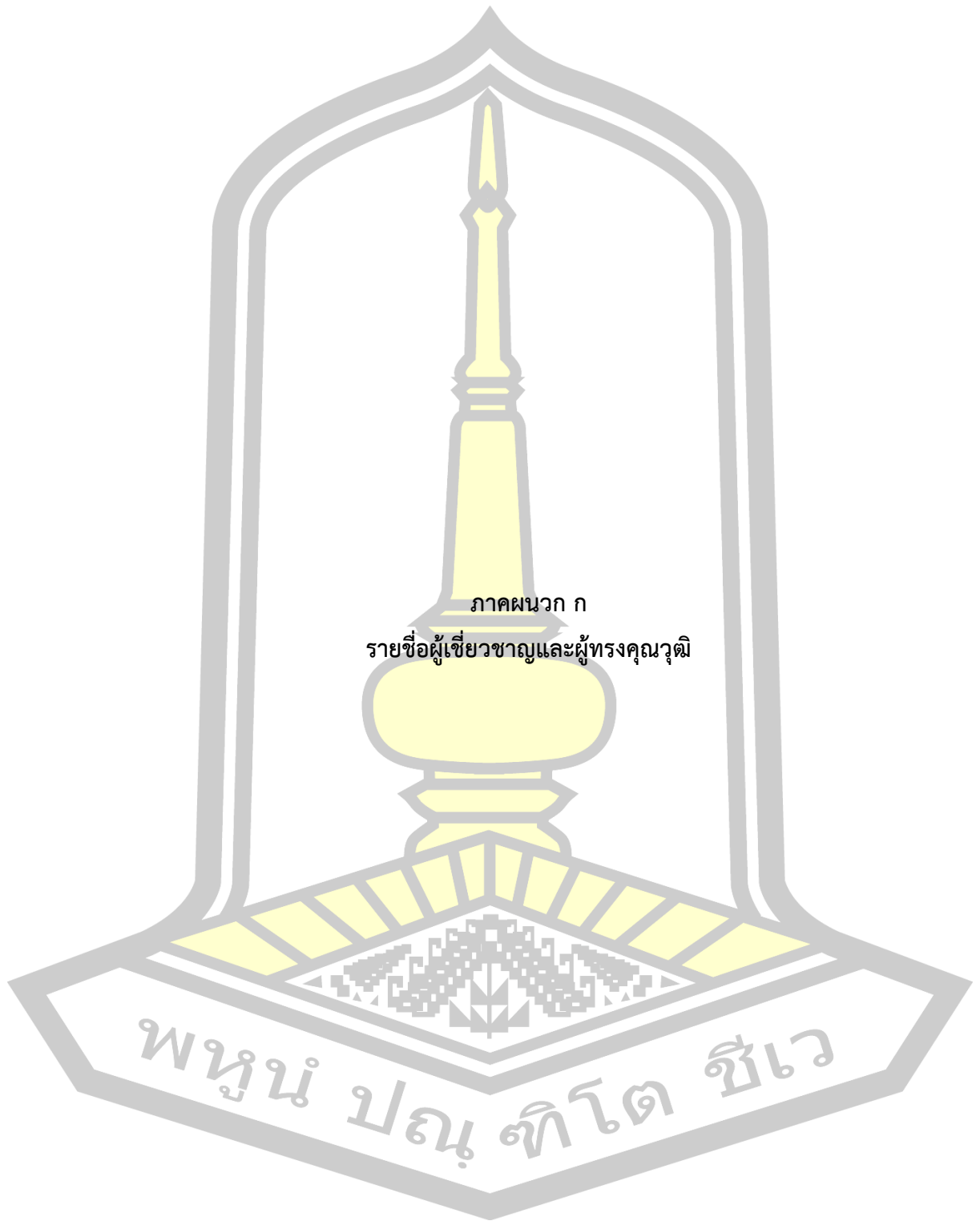
Victor S.L. Tan. (2000). *Changing Your Corporate Culture*. New York : The New Straits Times.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุมนั ปณ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

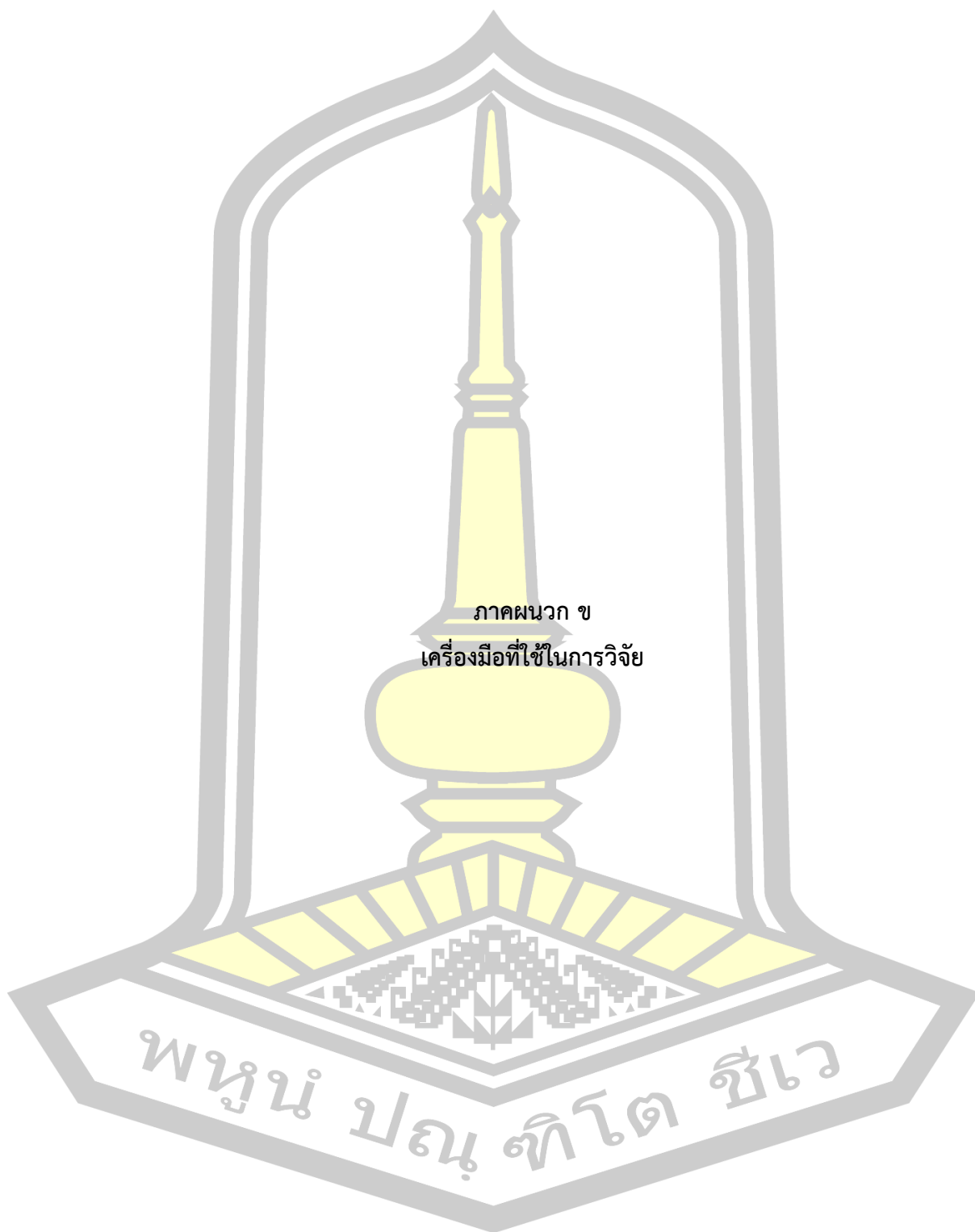
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ตำแหน่งอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ ตำแหน่งอาจารย์ คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการวัด
ประเมินและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วุฒิการศึกษา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ตำแหน่งอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
การบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ดร.ปรีดา ลำมะนา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วุฒิการศึกษา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.ภูมิศักดิ์ แสนกันยา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในตรวจสอบยืนยัน
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน พันธุ์ชาติรี อาจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการจัดการศึกษา
และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร.ชัตสกร พิกุลทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
4. ดร.ภักดี ศิริพรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยีนวิทยาคาร วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วุฒิการศึกษา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. นายไวยวิทย์ มุลทรัพย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัวไชยวารพิทยาสรรพ์ วิทยฐานะชำนาญ
การพิเศษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประทีป ชัยเว

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์และเป็นข้อมูลที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีความเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่รับจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้จะถือว่าเป็นความลับและไม่มีการนำข้อมูลไปทำให้ท่านได้รับความเสียหายโดยเด็ดขาด จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ติโต ชัย

ข้อ	องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล											
30	ผู้บริหารสนับสนุนให้สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ										
31	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว										
32	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรหลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา										
33	ผู้บริหารสร้างความตระหนักในการละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ส่งเสริมให้คัดลอกผลงานผู้อื่นมาเผยแพร่										
34	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้อง										
35	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ										
36	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล										

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นต้นแบบการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
 2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
 3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กมลภรณ์ ยุววิทยาพานิช

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
2. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
3. วันเดือนปีที่ทำการสัมภาษณ์.....
4. ผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : รายการสัมภาษณ์

การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรปฏิบัติอย่างไร

1. องค์ประกอบของโปรแกรมในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. หลักการในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. วิธีการพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้วิธีการอย่างไร และควรใช้ระยะเวลาเท่าใดในการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

5. วิธีการพัฒนาการเรียนรู้เชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้วิธีการอย่างไร และควรใช้ระยะเวลาเท่าใดในการพัฒนา

6. วิธีการพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้วิธีการอย่างไร และควรใช้ระยะเวลาเท่าใดในการพัฒนา

7. วิธีการพัฒนาจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้วิธีการอย่างไร และควรใช้ระยะเวลาเท่าใดในการพัฒนา

8. การวัดและประเมินผลโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นอย่างไร

ขอขอบพระคุณที่ร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

**แบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

คำชี้แจง

แบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ของนางสาวกมลภรณ์ ยุววิทยาพานิช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

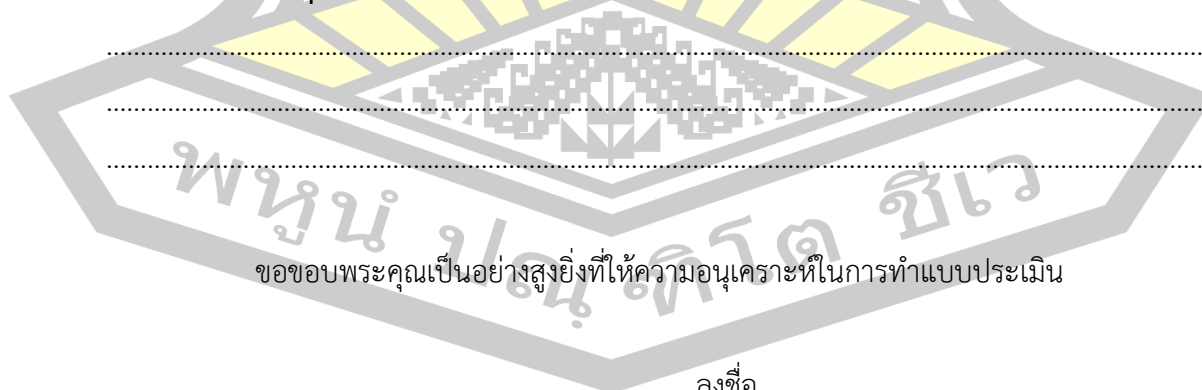
1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. แบบประเมินนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด หลังจากที่ท่านได้ศึกษาโปรแกรมซึ่งผู้วิจัยได้แนบมาพร้อมแบบประเมินนี้
3. แบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขา.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
3.2 การจัดเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบ											
3.3 เนื้อหากับระยะเวลา											
3.4 Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล											
3.5 Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล											
3.6 Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี											
3.7 Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล											
4. รูปแบบวิธีการพัฒนา											
4.1 การฝึกอบรม											
4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ											
4.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง											
5. การวัดและประเมินผล											
5.1 การประเมินผลก่อนการพัฒนา											
5.2 การประเมินผลระหว่างการพัฒนา											
5.3 การประเมินผลหลังการพัฒนา											
5.4 การประเมินความพึงพอใจ											

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำแบบประเมิน

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ตาราง 21 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม (ΣR)	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล								
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
5	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2. การเรียนรู้เชิงดิจิทัล								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	0	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม (ΣR)	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
11	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3. สมรรถนะทางเทคโนโลยี								
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. จริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
5	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

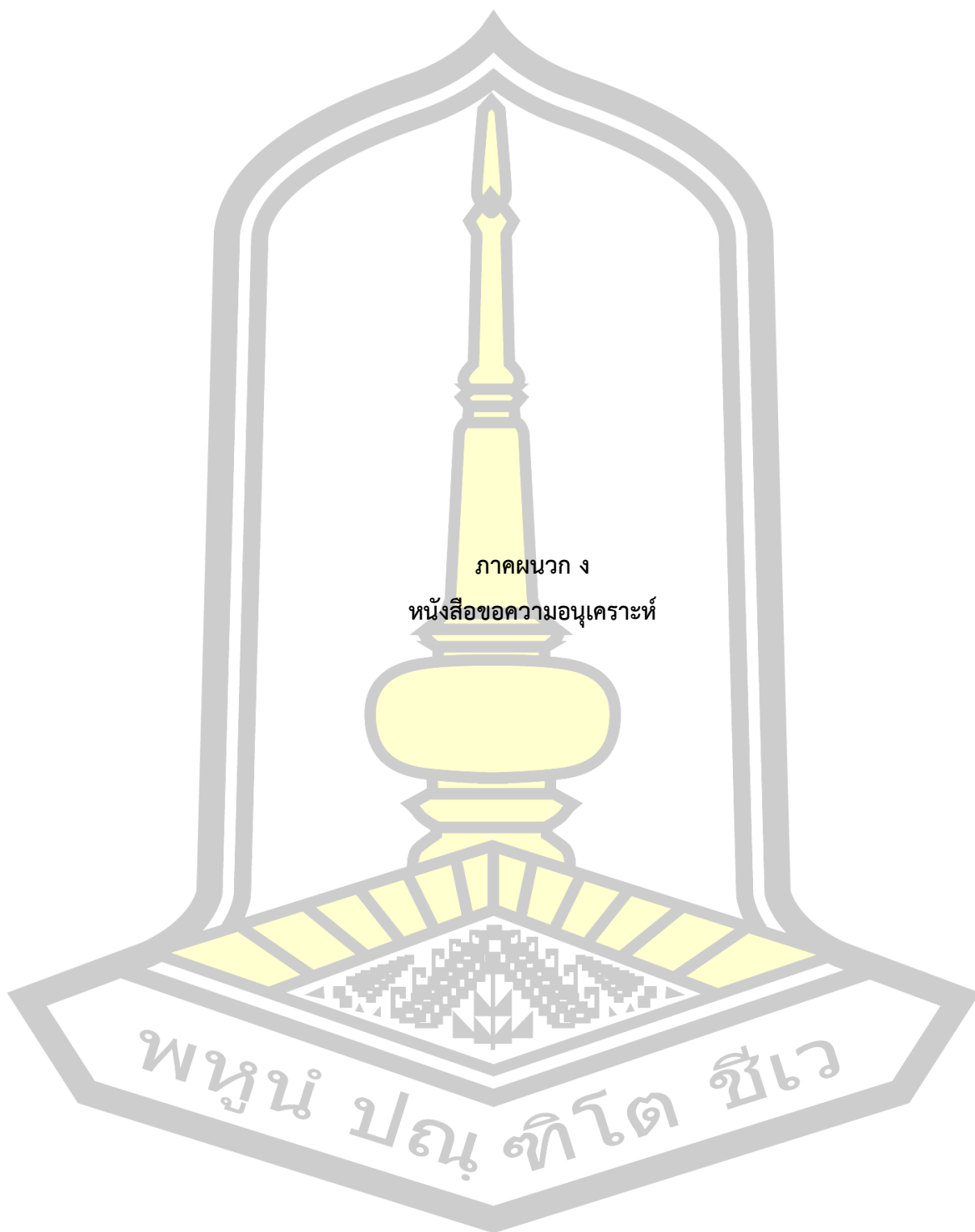
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.803	.599	.925	.912
2	.875	.849		
3	.839	.881		
4	.798	.808		
5	.758	.525		
6	.865	.442		
7	.856	.501		
8	.737	.632		
9	.687	.655		
10	.824	.868		
11	.701	.647		
12	.719	.756		
13	.639	.976		
14	.664	.606		
15	.695	.749		
16	.739	.671		
17	.637	.790		
18	.641	.594		
19	.778	.740		
20	.716	.821		
21	.679	.647		
22	.599	.793		
23	.525	.614		

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (rxy)		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
24	.404	.806	.925	.912
25	.501	.750		
26	.565	.820		
27	.494	.546		
28	.688	.404		
29	.647	.655		
30	.567	.742		
31	.507	.720		
32	.653	.623		
33	.636	.760		
34	.442	.544		
35	.877	.818		
36	.426	.656		

จากตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .426 ถึง .875 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .404 ถึง .881 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ .925 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .912

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุ นั ปณุ ทิ โต ชี เว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4371-9852 ภายใน 6273
ที่ อว 0605.5(2)/ว.1643 วันที่ 27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูวิทยาพานิช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4371-9852 ภายใน 6273
ที่ อว 0605.5(2)/ว.1643 วันที่ 27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูวิทยาพานิช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1643

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปรีดา ลำมะนา

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ว1744

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ภูมิศักดิ์ แสนกันยา

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิพนธ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

ที่ อว 0605.5(2)/2260

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 สิงหาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูวทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/1895

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือในการทำวิจัย**เรียน** ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือ

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิข นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตยืมจากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิข ทดลองใช้เครื่องมือในการทำ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6271
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.1896

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.1896

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.1896

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกันทรวิชัย

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.1896

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขว้าใหญ่พิทยาสรรค์

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.1591

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดูตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว.0605.5(2)/ว.2518

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 กันยายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิพนธ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิพนธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสี่อ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน ดร.ชัชกร พิกุลทอง

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน ส.ต.ท.มงคลเดช วรรณปะเก

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิข นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยานิข เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าจะ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน นายปรีชา การสอาด

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยพานิช เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน นางสาววิไลพร หงษ์ทอง

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน นายจักรพันธ์ ดวงดี

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูวิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูวิทยาพานิช เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว2729

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาข้อมูลบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

เรียน นายเรวัตร์ อินมนเทียร

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช เข้าศึกษาข้อมูลจากบุคคลของท่านที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4371-9852 ภายใน 6216
 ที่ อว 0605.5(2)/3240 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2567
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริ

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนา
 โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 มหาสารคาม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา
 โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ
 และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำ
 ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีอ่อน)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐมน พันธุ์ชาติศรี

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายไววิทย์ มุลทรัพย์

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ คศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4663

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูวทยาพานิช นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา
มหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี
อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ
มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0641987056

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4663

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยินวิทยาการ

ด้วย นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา
มหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี
อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ
มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0641987056

ภาคผนวก จ

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

โปรแกรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม โปรแกรมนี้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นคู่มือสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม ส่วนที่ 2 คือ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม และได้อธิบายรายละเอียดของโปรแกรมในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโปรแกรมนี้จะเป็นที่น่าพอใจและเป็นคู่มือสำหรับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามทุกท่าน ขอบพระคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการที่ผู้จัดทำได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการพัฒนาโปรแกรม คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่คอยถ่ายทอดความรู้และ ประสบการณ์ให้แก่ผู้จัดทำ ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อแนะในการพัฒนาโปรแกรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ ข้อเสนอแนะ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม ตลอดจนผู้มีพระคุณทุก ท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ซึ่งทุกท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การพัฒนาโปรแกรมนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

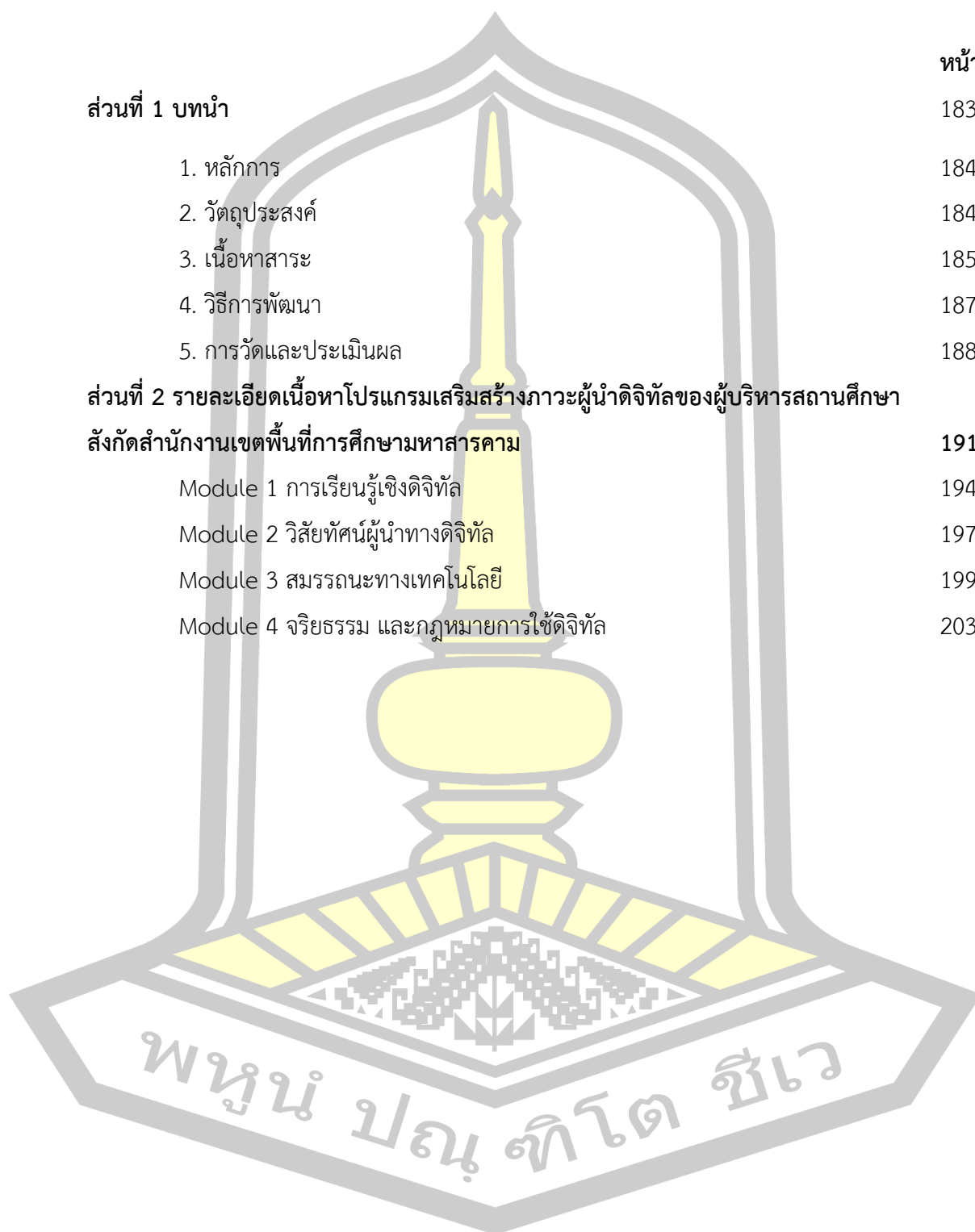
กมลภรณ์ ยุววิทยานิช

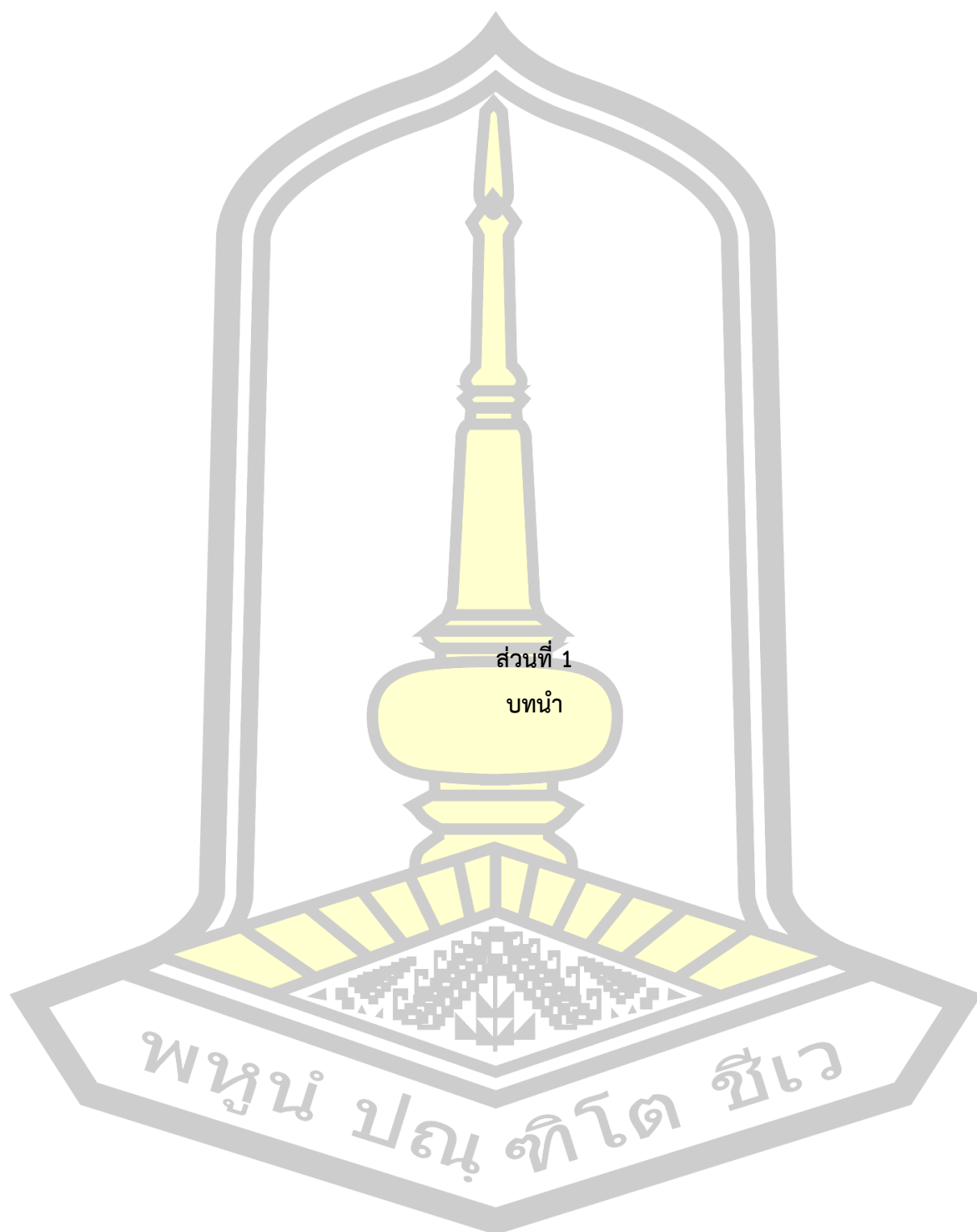
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	183
1. หลักการ	184
2. วัตถุประสงค์	184
3. เนื้อหาสาระ	185
4. วิธีการพัฒนา	187
5. การวัดและประเมินผล	188
ส่วนที่ 2 รายละเอียดเนื้อหาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม	191
Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล	194
Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล	197
Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี	199
Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล	203

1. หลักการ

การศึกษาในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อ คุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้ จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของ สถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษา นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นพฤติกรรมของ ผู้บริหารที่มีความรอบรู้และเข้าใจเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูง ก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถ บริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล การเรียนรู้เชิงดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการสร้าง การเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมาย การใช้ดิจิทัล เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเพื่อให้ผู้บริหารสามารถดึง ศักยภาพของบุคลากรแต่ละคนออกมาใช้ได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จขององค์การ

2. วัตถุประสงค์

โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ได้แก่

- 2.1 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคามให้มีประสิทธิภาพ
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในด้านด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรมและกฎหมายการใช้ดิจิทัล

2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาสาระ

เนื้อหาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่

Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล (20 ชั่วโมง) เนื้อหาในโมดูลนี้เป็นการให้ความรู้ในเรื่องการสร้างการเรียนรู้เชิงดิจิทัลให้เกิดในสถานศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเกิดจากการนำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเป็นต้นแบบที่ดีของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครู สนับสนุนให้บุคลากรและครูภายในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของตนเอง ให้การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีแก่ครูในการจัดการเรียน การสอน สนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน และมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามได้
2. การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา
3. การส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันยุคสมัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน
4. การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอ และทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน
6. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษาครู

Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล (20 ชั่วโมง) เนื้อหาในโมดูลนี้เป็นการมองภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เป็นการให้ความรู้ที่มุ่งเน้นเรื่องความเข้าใจในเทคโนโลยีและการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ แล้วร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ การวางแผนด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา สนับสนุนบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน มีการถ่ายทอด

แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาองค์กร เผยแพร่วิสัยทัศน์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งไว้ เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. การส่งเสริมบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้านเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้
3. การเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
4. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้และตรวจสอบประเมินผลว่าวิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
5. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมและมีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี (10 ชั่วโมง) เนื้อหาในโมดูลนี้เป็นการให้ความรู้ในเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีความสามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล วิธีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร วิธีการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานต่าง ๆ การประเมินผลการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา และสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยเนื้อหาโดยรวม มีดังนี้

1. ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา
2. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างการทำงาน และกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
3. การจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้ แหล่งเรียนรู้และห้องสมุดดิจิทัลเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา
4. การเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และสนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์

Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล (10 ชั่วโมง) เนื้อหาในโมดูลนี้เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มุ่งเน้นให้ตระหนักถึง

การตรวจสอบความถูกต้องก่อนมีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่น คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ เนื้อหาโดยรวมมีดังนี้

1. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ
2. การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว
3. หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

4. วิธีการพัฒนา

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ใช้หลักการ 70:20:10 เป็นการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย

- 4.1 การพัฒนาด้วยตนเองร้อยละ 70 ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 42 ชั่วโมง
- 4.2 การพัฒนาจากบุคคลอื่นร้อยละ 20 ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 12 ชั่วโมง
- 4.3 การพัฒนาด้วยการฝึกอบรมร้อยละ 10 ได้แก่ การฝึกอบรม จำนวน 6 ชั่วโมง

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ ปรากฏดังตาราง 1

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 1 วิธีการพัฒนาและกิจกรรมพัฒนาตามหลัก 70:20:10 ที่นำมาใช้ในการดำเนินการพัฒนาตาม
โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

วิธีการพัฒนา	กิจกรรมพัฒนา
การฝึกอบรม จำนวน 6 ชั่วโมง	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม 2. กิจกรรมบรรยายให้ความรู้ และสรุปความสำคัญเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามเนื้อหา 3. กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การมีวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล การเรียนรู้เชิงดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล ระหว่างผู้เข้าร่วมพัฒนาและวิทยากร
การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 12 ชั่วโมง	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการจัดประชุม 2. กิจกรรมการระดมความคิด การนำความรู้ที่ได้จากการอบรม และการเรียนรู้ด้วยตนเองมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง 3. กิจกรรมการอภิปราย การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากขึ้นเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา
การเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 42 ชั่วโมง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ 2. การนำความรู้จากการฝึกอบรม มาใช้ในการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา 3. การสอนงาน หรือการรับคำแนะนำจากบุคลากรที่มีประสบการณ์และผลงานที่เป็นที่ประจักษ์

5. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่
 - 1.1 การประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การประเมินตนเอง

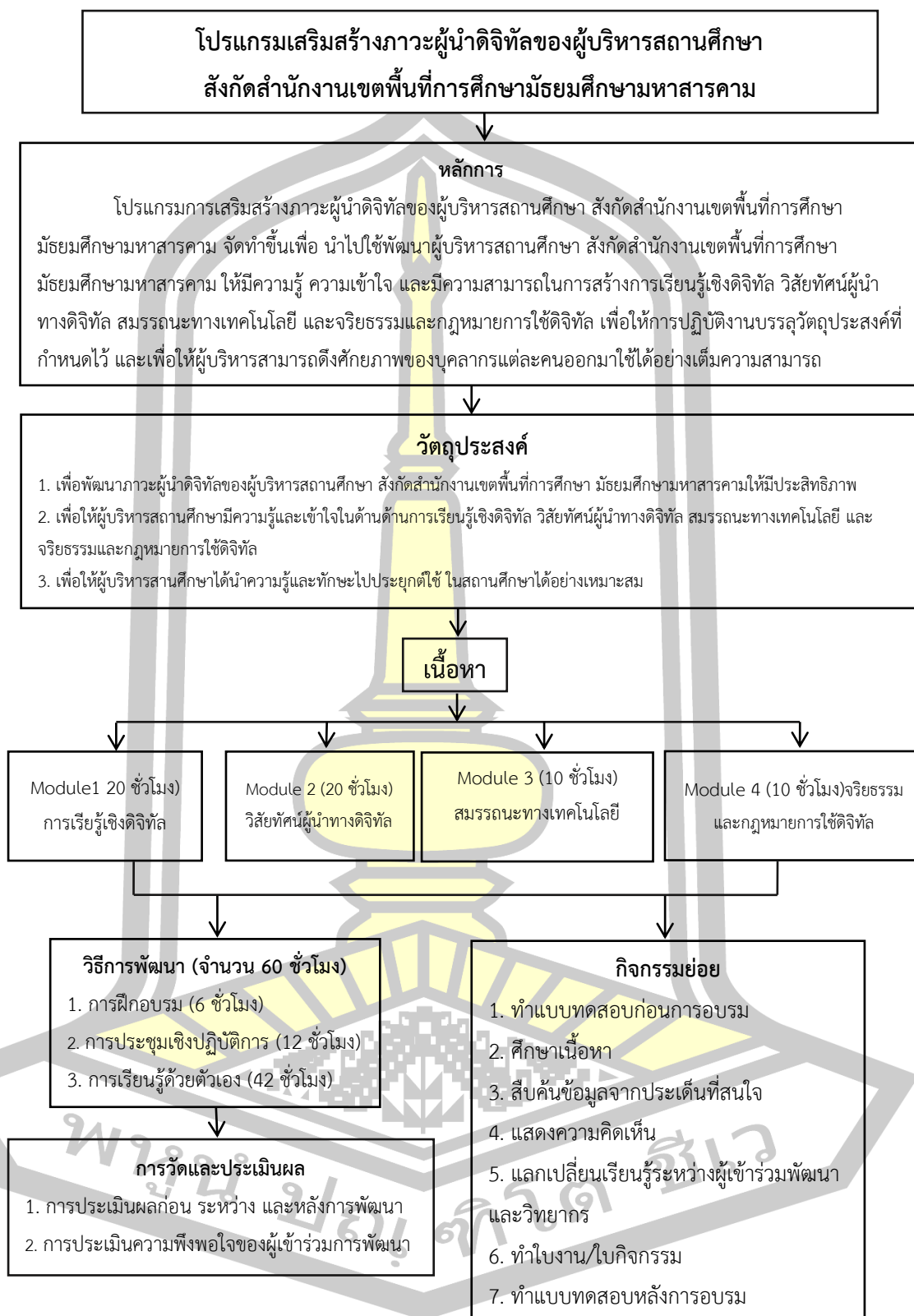
1.2 การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ
การประเมินใบงานและใบกิจกรรม

1.3 การประเมินหลังการพัฒนา ได้แก่ ประเมินการรายงานผลการเรียนรู้จากการ
ปฏิบัติงาน และการประเมินจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนา

จากการอธิบายรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ
ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการพัฒนา การวัดและประเมินผล
สามารถสรุปดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 โปรแกรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ส่วนที่ 2

รายละเอียดเนื้อหาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำแนะนำการใช้โปรแกรม

การดำเนินการตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้แก่ การเรียนรู้เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล สมรรถนะทางเทคโนโลยี และจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล
2. ศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาอย่างละเอียด
3. ประสานวิทยากร เพื่อร่วมวางแผนการพัฒนาและกำหนดวัน เวลา สถานที่ สำหรับการ
การพัฒนา
4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการพัฒนาให้รอบคอบ
5. ดำเนินการแผนการพัฒนา
6. ประเมินผลการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนา

การดำเนินการตามโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการพัฒนา

เมื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียบร้อยแล้วให้ดำเนินการ
ดังนี้

1. เรียนเชิญผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ
ซึ่งควรเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้จนจบโปรแกรม
2. ส่งหนังสือราชการถึงโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อเรียนเชิญผู้บริหารที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ

3. ประสานวิทยากร เพื่อร่วมวางแผนการพัฒนาและกำหนดวัน เวลา สถานที่ สำหรับการพัฒนา

4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการพัฒนาให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการพัฒนา

การดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ลงทะเบียน ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของวิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนา
2. ประเมินผลก่อนการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล
3. ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรมโดยใช้เนื้อหาจาก Module 1-4

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการหลังการพัฒนา

การดำเนินการหลังการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. สรุปทบทวน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถาม-ตอบ ข้อสงสัย เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ประเมินผลหลังการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ประเมินความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมการพัฒนา พิธีปิด และมอบเกียรติบัตร แก่วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนา
4. ติดตามผลการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีวิธีการเสริมสร้างโดยอาศัยแนวคิดการเรียนรู้แบบ 70:20:10 แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1) การฝึกอบรม 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนา

การเข้ารับการพัฒนา จำนวน 60 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1. การฝึกอบรม 6 ชั่วโมง (10%) กิจกรรมในห้อง

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (12 ชั่วโมง คิดเป็น 20%)
3. การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยปฏิบัติจริง ณ สถานศึกษา (42 ชั่วโมง คิดเป็น 70%)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบบรรยาย
2. ใบงาน/ใบกิจกรรม
3. สื่อประกอบการนำเสนอ (PPT)
4. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
5. คอมพิวเตอร์/โปรเจคเตอร์

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลตามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

- 1.1 การประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การประเมินตนเอง
- 1.2 การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบ

การประเมินใบงานและใบกิจกรรม

1.3 การประเมินหลังการพัฒนา ได้แก่ ประเมินการรายงานผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และการประเมินจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนา

พูน ปณ ทิโต ชีเว

Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล

(20 ชั่วโมง)

1. หลักการ

การเรียนรู้เชิงดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเรียนรู้เชิงดิจิทัล
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัล
- 2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะด้านการเรียนรู้เชิงดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามได้
- 3.2 การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา
- 3.3 การส่งเสริมให้ครูมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันยุคสมัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน
- 3.4 การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 3.5 การสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียน
- 3.6 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้คำปรึกษาครู

4.วิธีการพัฒนา

4.1 การฝึกอบรม (2 ชั่วโมง)

- การบรรยายให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้เชิงดิจิทัล
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการพัฒนา เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้เชิงดิจิทัล รวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่พบเจอ
- ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำใบงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
- การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอ การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้
- กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือข้อคิดเห็น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง และการนำไปพัฒนา

4.3 การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (14 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
- 5.2 ประเมินผลงานจากใบงาน
- 5.3 การนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 1

Module 1 การเรียนรู้เชิงดิจิทัล

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดให้ตามความคิดของท่าน

1. การเป็นต้นแบบที่ดีหมายถึงอะไร และท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นต้นแบบให้บุคลากรในสถานศึกษาของท่านได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

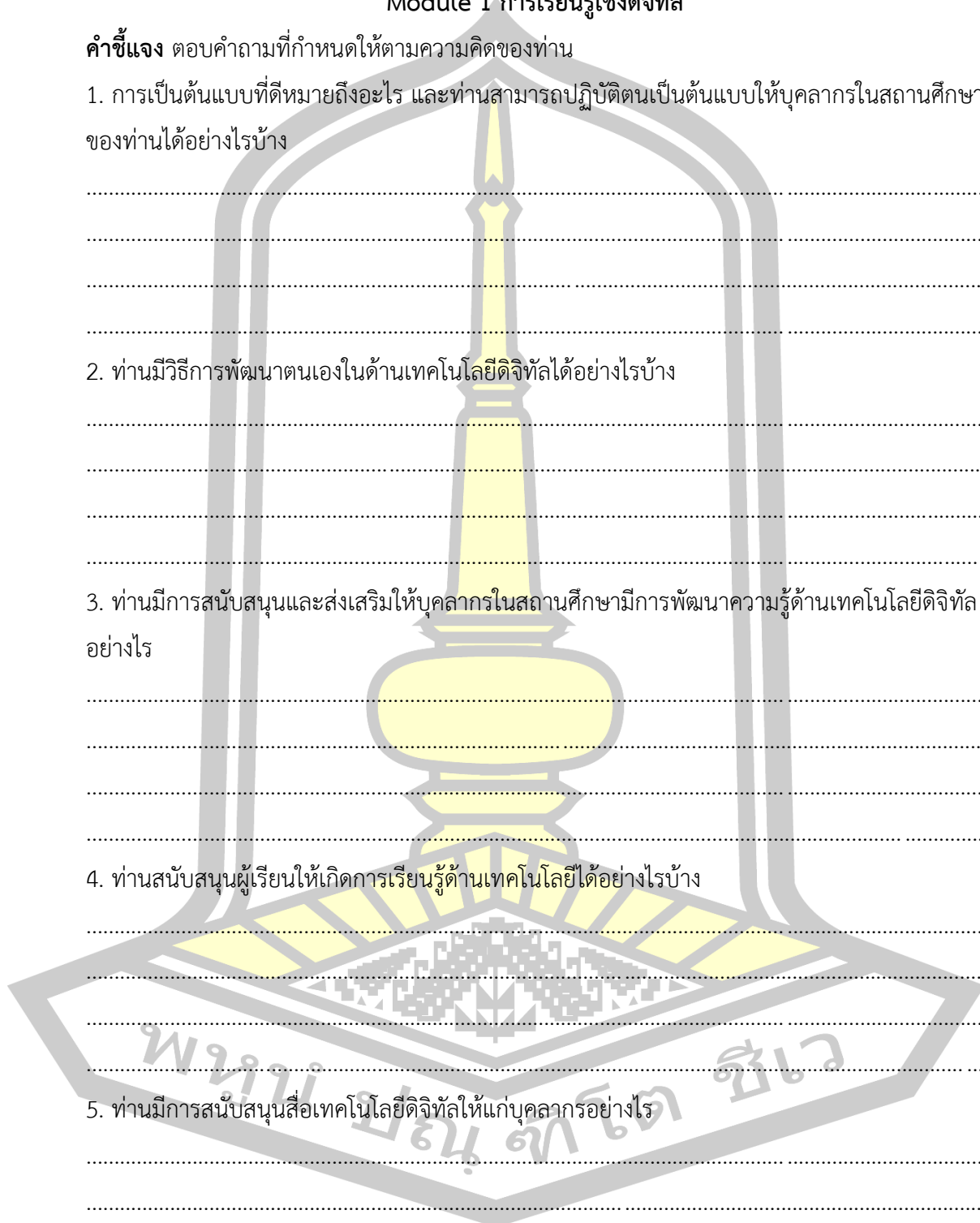
.....

5. ท่านมีการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากรอย่างไร

.....

.....

.....

Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

(20 ชั่วโมง)

1. หลักการ

วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี สามารถกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจน สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษา เพื่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสร้างนวัตกรรมใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน เผยแพร่วิสัยทัศน์โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานด้วยระบบดิจิทัล

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในด้านวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะด้านวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล
- 2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะด้านวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทิศทางหรือวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3.2 การส่งเสริมบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จด้านเทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้
- 3.3 การเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
- 3.4 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้และตรวจสอบประเมินผลว่าวิสัยทัศน์สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
- 3.5 การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างนวัตกรรมและมีการเผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

4.วิธีการพัฒนา

4.1 การฝึกอบรม (2 ชั่วโมง)

- การบรรยายให้ความรู้ สรุปลความหมายและความสำคัญของวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการพัฒนา เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของวิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัลรวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่พบเจอ
- ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำใบงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
- การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนาว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกอบรม และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอ การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้
- กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือข้อคิดเห็น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง และการนำไปพัฒนา

4.3 การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (14 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
- 5.2 ประเมินผลงานจากใบงาน
- 5.3 การนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 2

Module 2 วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดให้ตามความคิดของท่าน

1. วิสัยทัศน์หมายถึงอะไร และท่านมีแนวทางในการสร้างวิสัยทัศน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. การศึกษากรณีตัวอย่างที่ดีมีความสำคัญอย่างไร และท่านมีแนวทางการปฏิบัติในสถานศึกษาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชิว

Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี

(10 ชั่วโมง)

1. หลักการ

สมรรถนะทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้าน ICT สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานต่าง ๆ มีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา และสร้างสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี
- 2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา
- 3.2 ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ให้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างการปฏิบัติงาน และกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- 3.3 การจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้ แหล่งเรียนรู้และห้องสมุดดิจิทัลเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษา
- 3.4 การเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และสนับสนุนให้มีการสร้างสังคมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์

4. วิธีการพัฒนา

- 4.1 การฝึกอบรม (1 ชั่วโมง)
 - การบรรยายให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของสมรรถนะทางเทคโนโลยี
 - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการพัฒนา เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของสมรรถนะทางเทคโนโลยีรวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่พบเจอ
 - ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำใบงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
- การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกรอบรม และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอ การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้
- กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง และการนำไปพัฒนา

4.3 การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (7 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
- 5.2 ประเมินผลงานจากใบงาน
- 5.3 การนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 3

Module 3 สมรรถนะทางเทคโนโลยี

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดให้ตามความคิดของท่าน

1. สถานศึกษาของท่านนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านสนับสนุนการสร้างสังคมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยี

Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล

(10 ชั่วโมง)

1. หลักการ

จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่น คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในด้านจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล
- 2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมและทักษะด้านจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล
- 2.3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้และทักษะด้านจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เนื้อหาสาระ

- 3.1 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศก่อนทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความบิดเบือนหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ
- 3.2 การเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ข้อมูล และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว
- 3.3 หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ด้วยการคัดลอกผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

4. วิธีการพัฒนา

- 4.1 การฝึกอบรม (1 ชั่วโมง)
 - การบรรยายให้ความรู้ สรุปความหมายและความสำคัญของจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล
 - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการพัฒนา เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของจริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัลรวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่พบเจอ
 - ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำใบงานที่ทางวิทยากรกำหนดให้

4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (2 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
- การนำเสนอผลการเข้ารับการพัฒนามีความรู้มากน้อยเพียงใดและข้อเสนอแนะในการเข้ารับการพัฒนา หรือการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการ ฝึกรอบรม และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง จัดทำเป็นรูปแบบของการนำเสนอ การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้
- กิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือข้อคิดเห็น เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง และการนำไปพัฒนา

4.3 การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (7 ชั่วโมง)

- การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

- 5.1 การสังเกตจากการตอบหรือซักถาม
- 5.2 ประเมินผลงานจากใบงาน
- 5.3 การนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 4

Module 4 จริยธรรม และกฎหมายการใช้ดิจิทัล

คำชี้แจง ตอบคำถามที่กำหนดให้ตามความคิดของท่าน

1. การตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่มีความสำคัญอย่างไร และท่านมีวิธีการตรวจสอบข้อมูลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ทรรศนะทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หมายถึงอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. การศึกษารณดีตัวอย่างที่ดีมีความสำคัญอย่างไร และท่านมีแนวทางการปฏิบัติในสถานศึกษาของท่านอย่างไร

.....

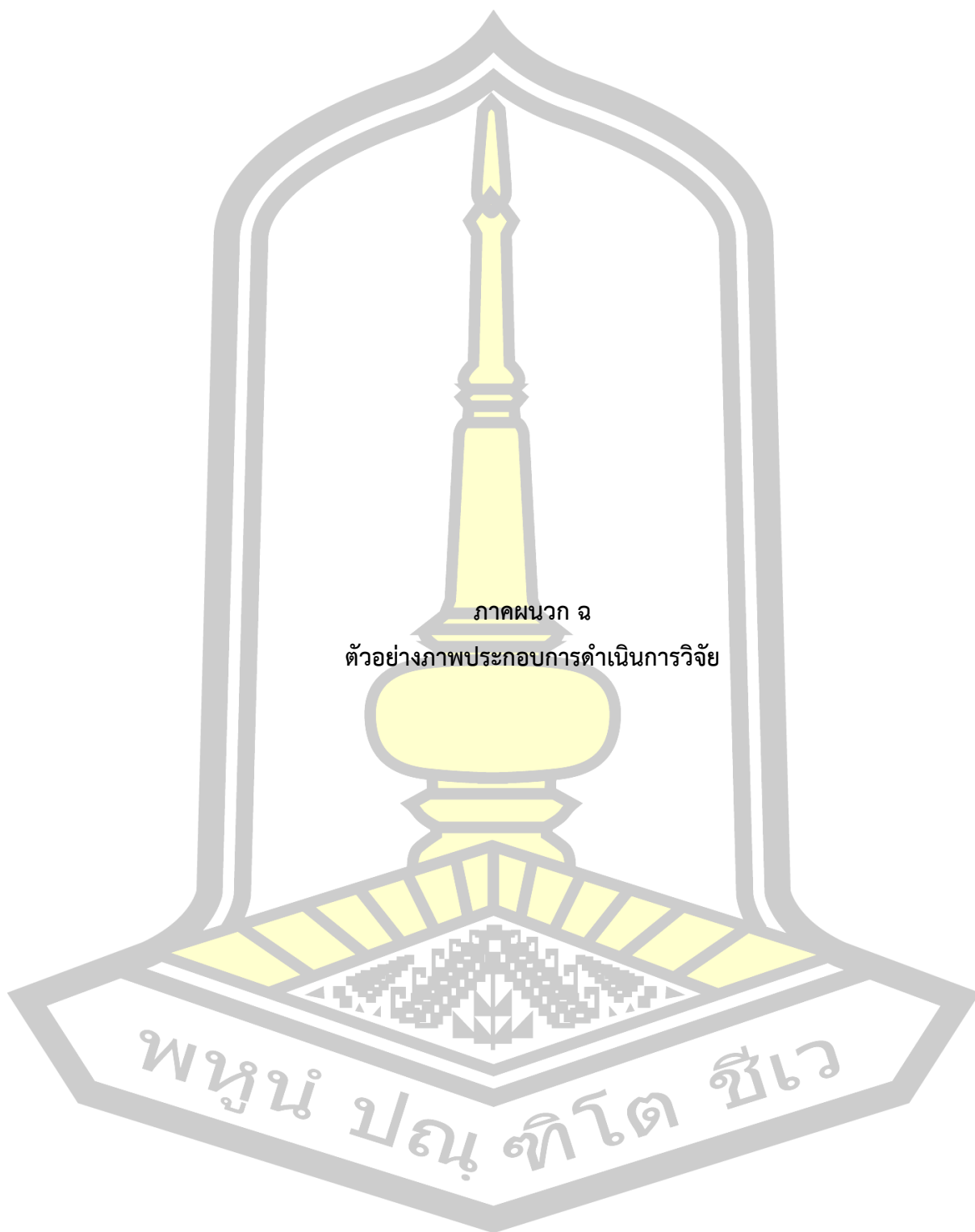
.....

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชีว

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างภาพประกอบการดำเนินการวิจัย

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

พบผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูที่มีแนวปฏิบัติที่ดี Best practice ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวกมลภรณ์ ยูววิทยาพานิช
วันเกิด	วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 182 หมู่ที่ 14 ถนนถีนานนท์ ตำบลหนองแวง อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ธุรกิจส่วนตัว, ล่ามภาษาจีน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46150
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2563 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว